

Bromölla kommun

Översiktsplan

2014 - med sikte på 2030

Bromölla kommun

Del 1

Utvecklingsstrategier

Antagen av kommunfullmäktige 2014-08-25

Översiktsplan 2030 - med sikte på 2030, Bromölla kommun, Del 1 Utvecklingsstrategier

Framställd av:	Bromölla kommun med stöd av SWECO
Version:	Antagandehandling, 2014-08-25
Arbetsgrupp på kommunen:	Anna Grönlund, projektledare Bengt Olsson, ansvarig verksamhetschef - och många fler, se även sid. 10 i del 1
Fotografier:	Brodde Almer: s 39 Torgny Ekholm: s 45 Fotograf Serny: s 12, 33, 35, 36 och 38 Anna Grönlund: omslag bild 2 och 4, s 17, 34, 41, 44, 46, 60 och 69 Linda Niklasson: omslag bild 3, ungfågel av Roskarl SWECO: omslag bild 1, s 9, 32, 37, 40, 48, 49, 50, 55, 56, 58, 62 och 64
Teckensnitt:	Bliss 2
Omslag:	Bild 1: Elever i kulturprojektet "Skapande skola" har målat graffiti på industribyggnad vid Iföbolagens parkering. Bild 2: Flerbostadshus vid Ågatan. Bild 3: Bromöllas kommunfågel, Roskarl (<i>Arenaria interpres</i>), en ungfågel. Roskarlen har minskat mycket i antal på senare år och symboliserar de växt- och djurarter vars livsmiljöer kommunen ska skydda genom sin planering. Bild 4: Öresundståg vid Bromölla station
	Sweco Architects AB Östra Vittusgatan 34 371 33 Karlskrona
Uppdragsnummer på SWECO:	3111771
Arbetsgrupper på SWECO	
Översiktsplan:	Mikael Bäckman, uppdragsledare/handläggare Anna Magnusson, uppdragsledare/handläggare
Miljökonsekvensbeskrivning:	Josefin Kofoed-Schröder, uppdragsledare Catharina Nilsson, handläggare/miljöutredare

Bromölla kommun

Översiktsplan 2014 - med sikte på 2030 Bromölla kommun

Del 1 Utvecklingsstrategier

Antagen av kommunfullmäktige 2014-08-25

Förord

Detta är Bromölla kommuns översiktsplan : ÖP 2014 - med sikte på 2030

I dialogen inför en ny ÖP har vi bland annat frågat kommunens invånare vad de tycker är bra och vad de vill förändra, hur de vill bo och vad hållbar utveckling betyder för dem. Några av svaren kan ni se på följande sidor.

Önskelistan på hur mark och vatten ska användas kan bli lång, och olika intressen kan synas motstridiga. Det är kommunens ansvar att i översiktsplanen visa hur vi tänker oss utvecklingen av den fysiska miljön på lång sikt, och vad som ska stå i fokus.

Förtätning, klimatanpassning och stationsnära boende är exempel på begrepp som har kommit alltmer i fokus sedan vår förra ÖP, och som vi tar ställning till här.

Naturen och kommunikationerna är det som de flesta av våra medborgare tycker är bra med Bromölla kommun, och som vi måste både utnyttja, bevara och göra tillgängligt.

Vi vill gärna slå ett slag för vår unika kulturmiljö.

Goda mötesplatser efterlyses av alla!

Små och stora verksamheter måste kunna känna sig trygga och välkomna i vår kommun och våga satsa på lång sikt.

Vi hoppas på att kunna växa sakta men säkert och att locka nya invånare med service och bostäder i olika attraktiva lägen och till olika pris. Samtidigt ska vi hushålla med ny mark, förvalta kvaliteten på vårt vatten och skapa en hållbar användning av energi och råvaror.

Vår utmaning är att göra detta inte bara för dem som lever nu, utan för dem som inte är födda - ännu.

Bromölla, den 25 augusti 2014

Åke Hammarstedt
Kommunstyrelsens ordförande

Tommy Höppner
Ordförande i Beredningen för
Tillväxt & Samhällsbyggande

Marie Wäppling
Kommunchef

Innehåll

Inledning	8
Läsanvisning	8
Översiktsplanens dokument.....	8
Upphävanden.....	8
Övrigt underlag	8
ÖP 2014.....	9
Avgränsning.....	9
Syfte.....	9
Bakgrund.....	10
Projektorganisation.....	10
Medborgarinflytande.....	10
Planprocessen	10
Kommande fördjupningar.....	11
Tidigare översiktsplaner.....	11
Vad är nytt i ÖP 2014?.....	11
ÖP 2014 - med sikte på 2030	12
Bromölla kommun	12
Mark- och vattenanvändning i Bromölla kommun.....	14
Boende och service	32
Arbete och näringsliv.....	34
Natur, kultur och rekreation	38
Kommunikationer och infrastruktur	40
Teknisk försörjning.....	42
Regionala och mellankommunala frågor	44
Miljö- och riskfaktorer.....	45
Klimatförändringar.....	46
Regleringar.....	46

Utvecklingsområden	50
Bromölla.....	50
Näsum	56
Valje - Edenryd.....	58
Gualöv.....	60
Nymölla.....	62
Landsbygd	64
Granskningsyttrande.....	70

Inledning

Läsanvisning

I din hand håller du en del av kommunens nya översiktsplan. Detta är *Del 1 Utvecklingsstrategier* som är en del av utställningshandlingen till den fjärde versionen av den kommunomfattande översiktsplanen för Bromölla kommun.

En översiktsplan ska enligt lag redovisa grunddragen i användningen av mark- och vattenområden och den framtida bebyggelseutvecklingen. Av planen ska också framgå hur kommunen avser att tillgodose och följa gällande miljö kvalitetsnormer samt redovisa sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen där strandskyddet kan komma att upphävas.

För att inte allt detta sammantaget ska bli ett alltför tungt och svårtillgängligt dokument, har vi skiljt på det som är fakta och underlag och det som är strategier för utveckling. Översiktsplanens konsekvenser redovisas samlat i *Del 3 Konsekvenser*. Kortfattat redovisas konsekvenser för varje utvecklingsområde även i *Del 1 Utvecklingsstrategier*. Här nedan presenteras översiktsplanens olika delar.

Översiktsplanens dokument

Del 1 Utvecklingsstrategier

De långsiktiga strategierna för kommunens utveckling samlas i detta dokument som är en viktig del av kommunens översiktsplan. För varje delområde presenteras en övergripande vision och de strategier som kommunen har valt för att uppfylla denna. De strategier som redovisas är oftast exempel på åtgärder eller utredningar som ligger nära i tiden, och som i första hand ska aktualiseras varje mandatperiod.

Del 2 Underlag

I denna del sammanställs viktiga planeringsunderlag och fakta. Här redovisas planeringsförutsättningar som miljö- och riskfaktorer, kommunikationer, infrastruktur och regionala frågor men även områden med skydd i lagstiftningen.

Del 3 Konsekvenser

En konsekvensbedömning av översiktsplanens förslag till förändringar i mark- och vattenanvändningen har gjorts och

samlats i denna del. I del 3 analyseras planens konsekvenser utifrån ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter.

Kortversion ÖP 2014

Till översiktsplanen hör även en sammanfattning som i korta ordalag presenterar översiktsplanens ställningstaganden och visioner, *Kortversion ÖP 2014*.

Upphävanden

Denna översiktsplan ersätter i sin helhet *ÖP 2000* från 2003 samt fördjupning av översiktsplan *Bromölla 2025 - Bo Bra i Bromölla* från 2006. Delar av innehållet i tidigare översiktsplaner har överförts till denna plan.

Övrigt underlag

Förutom översiktsplanens dokument finns ett flertal utredningar, program och fördjupningar som legat till grund för de ställningstaganden som görs i översiktsplanen. Även Region Skåne och Länsstyrelsen i Skåne har tagit fram ett antal rapporter kring frågor som berör Bromölla kommun.

Till dessa hör bland annat:

VA-plan, 2013

Vattenförsörjningsplan, 2014

Strategi för turist- och besöksnäringen 2013 - 2015

Dagvatten i Bromölla, 2004 (revidering pågår)

Natur, Kultur och Rekreation i Bromölla kommun, 2012

Underlag Vindbruk, 2012

Näringslivsplan, 2013

Bebyggelseutveckling i Bromölla kommun – ett kunskapsunderlag, 2013

Plan för utbyggnad av gång- och cykelvägar i Bromölla kommun 2012-2022, 2012

Kulturpolitiskt program 2013- 2015

Trafikstrategi Bromölla kommun, 2005

Grönstrukturprogram, 2004 (revidering pågår)

Energiplan 2003

Skogen i Bromölla kommun 2004

Skogsbruksplan 2012-2021

Bredbandsstrategi 2014

Regional transportinfrastrukturplan för Skåne 2010-2021, Region Skåne, 2010

Översiktlig översvämningskartering längs Skräbeån, Rapport nr: 70, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 2010

Översiktsplanen hänvisar i förekommande fall till vidare läsning i dessa dokument.

Kyrkvikens småbåtshamn vid Ivösjön

ÖP 2014

En plan för framtiden!

En översiktsplan är ett vägledande dokument som ska ge stöd för kommande beslut om mark- och vattenanvändning och bebyggelseutveckling i enlighet med bestämmelserna i plan- och bygglagen.

I Bromölla kommuns nya översiktsplan presenteras strategier, principer och initiativ kring utvecklingen de kommande tjugo åren. Visionerna i översiktsplanen har hämtats in genom en bred dialog med både medborgare, privata aktörer och kommunens olika verksamhetsområden och bolag.

Översiktsplanen ska ses som en vägvisare som pekar ut färdriktningen mot visionsåret 2030. Översiktsplanen är ett levande dokument som även fortsättningsvis kommer att behöva aktualiseras i takt med att förutsättningar och omvärlden ändras, men vår förhoppning är att huvuddragen i visionen skall stå sig väl över tid.

Avgränsning

Ämnesmässig:	Mark- och vattenanvändning
Geografisk:	Bromölla kommun
Tidsmässig:	År 2013 - 2030

Syfte

Översiktsplanen är vägledande när kommunen upprättar detaljplaner och områdesbestämmelser samt prövar bygglov enligt plan- och bygglagen. Översiktsplanen är även viktig när kommunen eller andra myndigheter fattar andra beslut som rör mark- och vattenanvändningen i kommunen. Planen är inte juridiskt bindande.

Översiktsplaneringens syfte är att ge överblick och visa på sammanhang så att snabba förändringar kan relateras till mer stabila förhållanden såsom bebyggelsestrukturer och naturresurser med mera.

Översiktsplanen ska redogöra för huvuddragen i kommunens framtida mark- och vattenanvändning samt vara ett dokument och en process där kommunens fysiska struktur diskuteras och vidareutvecklas i samverkan med beslutsfattare och medborgare.

Bakgrund

Arbetet med att förnya kommunens översiktsplan (Översiktsplan 2000) initierades den 28 februari 2011 då *Beredningen för Tillväxt & Samhällsbyggande* fick i uppdrag från kommunfullmäktige att ta fram ett förslag till hur kommunens översiktsplan skulle kunna tas fram. I juni 2011 presenterade beredningen ett förslag till upplägg.

Projektorganisation

Översiktsplanearbetet har letts av en projektgrupp med kommunekolog Anna Grönlund i spetsen och med ansvarig verksamhetschef Bengt Olsson. Gruppen har biståtts av planeringsarkitekter och miljöutredare på konsultföretaget SWECO (se pärmens insida).

Det politiska ansvaret vilar på en särskild styrgrupp som ansvarar för politiska ställningstaganden under planeringsprocessen. Styrgruppen utgörs av:

Tommy Höppner ordförande (s),
Malin Friberg vice ordförande (m),
Camilla Grahn (s),
Rikard Svensson (sd),
Bengt Joelsson (c),
Conny Svensson (s),
Bo-Eje Jönsson (v),
Viktor Friberg (m),
Niklas Stensson (s),
Britt Möller (s),
Sven Almer (fp),
Marianne Francke (s),
Mats Sjöström (sd),
Birute Slapokas Ljungberg (kd),

För tjänstemannastöd till styrgruppen har Rebecka Klevendal, Jennika Anderberg och Joel Björnklev stått.

Förvaltningens referensgrupp har bestått av representanter för kommunens verksamheter och bolag:

Marie Wäppling, Öjvind Hatt, Annika Olsson, Jenny Moberg, Agnes Németh, Mikael Bengtsson, Milos Jovanovic, Per-Anders Green, Mia Persson Fröjd, Tobias Delfin, Helen Holmström, Cecilia Barlow, Rasa Pezelyte, Mari Wagner, Christer Björk, Christel Hasselqvist, Marie Widerberg, Gunilla Lagergren, Barbro Waltersson, Sven Håkansson, Susanna Wahlman Sjöbring, Helén Stenrosen, Annette Mattson, Jeanette Sundgren, Robert Sestrajic, Hans Ericsson, Torgny Ekholm, Thomas Nordin, Joel Björnklev, Lotta Söderholm, Viktoria Unosson, Anders Johnsson, Per Wagner, Eric Johnsson och Leif Dufva.

Medborgarinflytande

När en översiktsplan utarbetas är det viktigt att planen får en bred demokratisk förankring. Redan i ett inledande skede av arbetet med den nya översiktsplanen bjöds allmänheten in till att medverka genom ett utskick till alla hushåll.

Foldern, som skickades ut i maj 2012, hade fem olika Strategier: "det här är min vision", "det här tycker jag är bra idag", "det här är hållbar utveckling för mig", "så här vill jag bo" samt "det här vill jag förändra". Syftet var att hämta in förslag och idéer om Bromölla kommuns framtid. Inlämnade synpunkter har sedan fungerat som ett viktigt underlag i arbetet med att skissa fram en utvecklingsriktning för hela kommunen.

I oktober 2012 arrangerades en workshop med elever från årskurs 9 på Humleskolan och Dala Södra. Workshopen syftade till att uppmärksamma den lokala europeiska demokrativeckan i Europa och få in synpunkter från eleverna som kunde fungera som ett underlag till beredningens arbete med översiktsplanen för Bromölla kommun.

Utöver den tidiga dialogen finns fler möjligheter påverka översiktsplanen under samråds- och granskningskedena. Läs mer om detta nedan.

Planprocessen

Samrådsskede

När ett förslag till översiktsplan upprättas, ska kommunen samråda och föra en dialog med kommuninvånarna, länsstyrelsen, regionplaneorgan och andra kommuner som berörs av förslaget.

Under sommaren 2013 var översiktsplanen ute på samråd. Under samrådet gavs det möjlighet att komma med synpunkter på översiktsplanens innehåll och på det sätt som olika samhällsintressen vägts mot varandra.

Kommunen arrangerade ett antal öppna samrådsmöten för att informera om översiktsplanens innehåll och för att bjuda in till diskussion kring översiktsplanens visioner. Under samrådet mottogs synpunkter även skriftligen. Länsstyrelsen som har i uppgift att bevaka allmänna intressen (som till exempel hälsa, säkerhet och miljö kvalitetsnormer) har i detta skede lämnat ett skriftligt samrådsyttrande.

Alla inkomna synpunkter redovisas och besvaras i en samrådsredogörelse. Synpunkterna har därefter behandlats och i relativt stor utsträckning medfört justeringar av översiktsplanen inför utställning av det slutliga dokumentet.

Granskningskedde

Innan den reviderade översiktsplanen kan antas, ställs den ut för granskning. Granskningskedet innebär ytterligare möjlighet för kommunens invånare, organisationer, företagare och myndigheter att inkomma med synpunkter på översiktsplanens innehåll. Länsstyrelsen lämnar i detta skede ett skriftligt granskningsyttrande, se sist i denna del.

Inkomna synpunkter under utställningen redovisas och besvaras i ett utlåtande. Efter detta skede kommer inga stora ändringar att göras i planen.

Antagande

Översiktsplan 2014 - med sikte på 2030 är antagen av kommunfullmäktige den 25 augusti 2014.

Kommande fördjupningar

Dagens samhällsförändringar sker i en allt snabbare takt. Nya planeringsanspråk och intressen gör att översiktsplanen måste ses över kontinuerligt för att behålla sin funktion som ett strategiskt vägledande beslutsunderlag.

Genom att arbeta med fördjupningar av och tillägg till den kommunomfattande översiktsplanen underlättas arbetet med ändringar och kompletteringar utan att hela planen måste göras om. Frågor som kan bli aktuella för kommande fördjupningar och tillägg är till exempel klimat, dagvatten, energi, bredband och bostadsförsörjning.

Tidigare översiktsplaner

I mars 1977 kom **Fysisk översiktsplanering för Bromölla kommun**, med en kommunöversikt och en markdispositionsplan för havskustområdet. Den innehöll även en redovisning av intressen och anspråk, riktlinjer för fastighetsbildningen och pekade ut flera olika utredningsområden.

Översiktsplan 90 var enkel och principiell. Den belyste kommande utbyggnad av E22, väg 116 och Blekinge kustbana. Kommunen ansåg att vattenplaneringen var mycket viktig och lanserade i ÖP 90 ett program för en Vattenöversikt. Man avsåg att göra vidare planstudier för en Ekoby i anslutning till Råby 11 och för bostäder och verksamheter på Ivöstrandsområdet. Gällande översiktsplan, **ÖP 2000** (som dock inte antogs förrän i januari 2003), är mer innehållsrik och har en omfattande beskrivning av allmänna intressen och fakta.

Ett kapitel beskriver Jämställdhetsfrågor i den kommunala planeringen och nytt sedan miljöbalken infördes 1999 är beskrivningen av stora opåverkade mark- och vattenområden. En lång rad åtgärdsbehov räknas upp, återigen med mycket fokus på vatten och vattenplanering. Man avser även att utveckla "Bromölla portar" i norr, öster och väster.

Bo Bra i Bromölla, från 2006, är en fördjupning av ovanstående översiktsplan med fokus på boendets utveckling i tätorterna de följande 20 åren. Denna gång pekades inga utbyggnadsområden ut i Nymölla. Flera områden återfinns i förslaget till ny kommunomfattande översiktsplan.

Vad är nytt i ÖP 2014?

Sedan tidigare översiktsplaner har behovet av att anvisa ytor för klimatanpassning blivit tydligare. Det börjar bli ont om plats i Bromölla tätort, i synnerhet om såväl bostäder som arbetsplatser ska placeras i närheten av tåg, handel och service. De grönområden som finns kvar behövs för klimatanpassning, hälsa och miljö. Det kommer att krävas förnyelse och förtätning i framtiden, till exempel genom att bygga på höjden eller mellan befintlig bebyggelse, om ekvationen ska gå ihop.

En annan utmaning är att finna trygga och strategiska placeringar för förskolans behov, som inte ger upphov till nya problem i form av trafik.

För att få en ökad mångfald av företag i kommunen krävs inte bara mer mark för verksamheter, utan även en tydlig och förutsägbar princip för markanvisning.

Vattenplanering är fortfarande viktigt i Bromölla kommun, och till den nya ÖP 2014 finns några nya planeringsunderlag på temat.

Naturen har lyfts fram i alla tidigare kommunöversikter, så också här, med utpekandet av några särskilt viktiga gröna utvecklingsområden i närheten av tätorten. Denna översiktsplan lyfter även fram den kulturella dimensionen tydligare och presenterar bland annat några av kommunens värdefulla bebyggelsemiljöer. Översiktsplanen vill med detta synliggöra många av de kulturhistoriska värden som bebyggelsen runt omkring i kommunen hyser.

ÖP 2014 - med sikte på 2030

Bromölla kommun

Så här ser det ut år 2030!

”Smartare användning av torget – trygga cykelvägar – behåll saker i småbyarna – satsa på den fantastiska naturen – goda mötesplatser – billig markbostad med täppa – bygg höghus - sjönära boende – fler företag – arbete åt alla ungdomar - levande kultur – Skånes sjödistrikt - tåg- och bussförbindelser ska vara så bra att jag kan ställa bilen – utnyttja läget vid hav och sjö för rekreation – satsa på förnyelsebar energi – var rädd om gemensamma grönytor i tätorterna – ett Bromölla där folket verkligen kan påverka - World Bromölla Center – önskar skatepark – anlägg en slottsträdgård – utveckling av kommunen med hänsyn visad till miljön och allas välmående – inglasning av hela torget med servering och glassbar” (Citat hämtade från Medborgardialog 2012).

Att vara en del av ett samhälle som tilltalar människor och ger livskvalitet är stort. Det är i vardagen den största delen av livet utspelar sig. Det är där allt måste fungera. Hur kan vi planera för att göra vardagen smidig, rolig och avkopplande? Hur ska det vara att leva i Bromölla kommun i framtiden? Vilka behov har vi och våra barn? Hur långt kan vi gå innan vi tär på jordens resurser och minskar livsutrymmet för växter och djur? Visionerna för Bromölla kommun är många!

I vår översiktsplanering av mark och vatten bär vi med oss det som medborgarna värdesätter, och arbetar för att förstärka och utveckla detta utan att skapa konflikter med andra intressen.

Genom vår vision vill vi lyfta fram betydelsen av att du - som ung, gammal, företagare eller besökare - bär med dig en god känsla av att vara en del av Bromölla kommun. Att leva sitt liv här ska vara berikande.

På efterföljande sidor redovisar översiktsplanen ett antal viljeinriktningar inom en rad olika områden. I anslutning till dessa redovisas även ett antal strategier som redovisar de steg och mått som måste tas för att nå ända fram till visionen för Bromölla kommun år 2030.

År 2030 attraheras vi till Bromölla kommun tack vare:

- ett varierat bostadsutbud i attraktiv miljö, nära till natur, hav och sjö.
- en god tillgång till trygga mötesplatser, service och rekreation inom eller nära kommunen.
- miljövänliga kollektiva resmöjligheter för arbete och fritid.
- invånarengagemang och delaktighet i den lokala samhällsutvecklingen.
- välbevarade kulturmiljöer.
- ett positivt näringslivsklimat.
- förskolor och skolor med varierad inriktning och hög tillgänglighet.

Mark- och vattenanvändning i Bromölla kommun

En översiktlig vägledning för mark- och vattenanvändningen

Nedan presenteras en samlad bild av översiktsplanens ställningstagande rörande bevarande och utveckling av mark- och vattenanvändningen i kommunen (geografisk indelning enligt karta sid. 18 ff). Fördjupad information om värdena inom respektive delområde presenteras i översiktsplanens Del 2. Kompletterande strategier och ställningstaganden presenteras mer utförligt på efterföljande sidor i denna del (Del 1).

Som utgångspunkt för översiktsplanens områdesindelning har kommunen använt den landskapstypsindelning som presenterades i planeringsunderlaget *Natur, Kultur och Rekreation i Bromölla kommun* (NKR). Härifrån har även relevanta ställningstaganden hämtats. Notera dock att områdesindelningen har justerats något jämfört med den indelning som förekommer i NKR. Gränserna följer i stort de som används i NKR men vattenområden har delats upp i fler delområden. Som en följd av detta skiljer sig översiktsplanens numrering av de olika områdena i jämförelse med den numrering som förekommer i NKR.

ÖVERGRIPANDE OCH GENERELLA STÄLLNINGSTAGANDE HELA KOMMUNEN

Behov av att ta mark i anspråk

Större delen av Bromölla kommuns yta omfattas av olika riksintressen. Vi kan vara stolta över att vår kommun inte bara är intressant för oss själva, utan för hela Sverige. Dessutom rymmer kommunen många områden som är viktiga även för Europa, så kallade Natura 2000-områden.

Detta innebär samtidigt att det är ett högt tryck på mark och vatten, och att hushållning är en prioriterad fråga. Kommunen planerar för att säkerställa att det finns beredskap för att kunna möta kommande behov av mark för bostäder och verksamheter. För närvarande finns till exempel ett behov av ny mark för störande industri och för en utveckling av besöksnäringen.

Det finns ännu så länge en "reserv" av planlagd mark (se nedan) som ännu inte bebyggts men på längre sikt behöver ytterligare mark tas i anspråk.

Generellt gäller att Bromölla kommun inte är lämplig för bebyggelse med behov av stora nya markresurser och

att kommunen måste utnyttja exploaterade mark- och vattenområden effektivt.

Ny bebyggelse ska i första hand lokaliseras till tätorterna, och till lägen med god tillgång till teknisk service och kollektivtrafik. Enstaka bostadsbebyggelse kan tillåtas i byarna och på landsbygden, se Byggnad på landsbygden. Inom en nära framtid kommer även fler ytor att behöva reserveras i landskapet, för utjämning av vattenflöden och för att dämpa effekterna av en klimatförändring.

I de fall naturvärden och ekosystemtjänster riskerar att gå förlorade genom förändrad mark- eller vattenanvändning ska generellt kompensation redovisas i form av yta och/eller åtgärder, i första hand i närheten av det område som exploateras.

Översiktsplanen pekar ut ett antal möjliga utvecklingsområden för en framtida utveckling av bostäder och verksamheter i kommunen. Dessa områden redovisas närmare på efterföljande sidor i denna del av översiktsplanen (Del 1).

Byggnad på jordbruksmark

Kommunen har som övergripande mål att brukningsvärd jordbruksmark endast får tas i anspråk för allmänna intressen som inte kan tillgodoses på ett rimligt sätt på annan plats. Det är också viktigt att undvika planläggning och nybyggnation av bostäder som riskerar att hindra ett rationellt jordbruk. Bördig mark ska i första hand reserveras för nu- eller framtida matproduktion.

Byggnad på landsbygden

För att utvecklas tillsammans behöver tätorterna i Bromölla kommun växelverka med omgivande landsbygd och byar. Det finns ett samband mellan att underlätta landsbygdsutveckling och att kunna bekräfta den goda och starka självbilden, som kommunens invånare har – var de än bor. I framtiden kommer sannolikt en levande landsbygd att behövas alltmer för att balansera städernas behov.

Kommunen avser att tillåta enstaka bostadsbebyggelse i byarna och på landsbygden, under förutsättning att ett rationellt jord- och skogsbruk inte försvåras och att hälsa, säkerhet och miljö beaktas. Kommunen bör även stimulera utvecklingen av tjänster och olika former av samverkan på landsbygden. Kommunen avser till exempel att underlätta en utbyggnad av bredbandsinfrastruktur på landsbygden.

I första hand ska lokalisering ske i anslutning till kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp. I lägen där enskild vatten- och avloppsförsörjning krävs ska relevant skyddsnivå tillämpas.

Ny bebyggelse på landsbygden bör så långt möjligt beakta traditionell lokalisering, skala och utformning. Områden med utpekade skydd bör undvikas för ny exploatering.

Samtidigt som ny bebyggelse kan innebära ett ökat underlag för befintlig service på landsbygden bör dock även tillgång till kollektivtrafik beaktas. Ett ökat bilberoende och påverkan på klimat och miljö måste balanseras mot den enskildes behov. Under åren 2008 – 2013 byggdes mindre än 3 småhus per år utanför planlagd mark i Bromölla kommun (totalt 13 villor och 4 fritidshus) och eventuell negativ påverkan från ny bebyggelse på landsbygden beräknas därför bli relativt litet även i framtiden.

Utveckling, användning och bevarande av den byggda miljön

I samband med lovgivning och planläggning bör det kulturhistoriska bebyggelsearvet i kommunen skyddas och utvecklas. Enstaka byggnader bör bedömas utifrån den kulturmiljö där de hör hemma.

Samtidigt måste kommunen uppmuntra kreativitet och innovation när det gäller att anpassa befintlig och ny bebyggelse till en hållbar utveckling och ett minskat ekologiskt fotavtryck, till exempel med avseende på energibehov, byggnadsmaterial och transporter.

Såväl befintlig som ny bebyggelse och infrastruktur måste även anpassas till ett förändrat klimat, med risk för exempelvis översvämning, storm, skred, torka och värmeböljor.

En förtätning av bebyggelsen på höjden och inom kvartersmark kan kräva en gestaltning som tillgodoser behov av insynsskydd och tystnad och som ger en god helhetsbild.

Planberedskap (gällande DP)

Planberedskapen för bostäder bedöms som relativt god sett till antalet (vid maximal exploatering 373 lägenheter i hela kommunen varav 278 i Bromölla tätort), liksom även för handel och mindre störande verksamhet. I Bromölla finns detaljplaner för såväl fler- som enbostadshus, i övriga tätorter framförallt för villor och marklägenheter. Framtida efterfrågan kan eventuellt skapa behov av en omfördelning av bebyggelsetyp inom redan planlagd mark. Planberedskap saknas för störande verksamhet och besöksnäring. I översiktsplanens Del 2 redovisas kommunens planberedskap mer utförligt.

Grön och blå struktur

De skogsklädda bergen i norr, sjöarna, åarna och kusten utgör stora och sammanhängande gröna och blå strukturer i kommunen. För att kunna utveckla och säkerställa dessa krävs att kommunen samverkar med boende och markägare på landsbygden, men även med grannkommuner. I tätorterna

behövs en utveckling mot sammanhängande korridorer både i nord-sydlig och öst-västlig riktning och en klassificering av grönytor utifrån olika behov. Intressanta boendemiljöer bör byggas kring de gröna korridorerna, för att utnyttja dem till hälsa, lek och skönhet, och dagvattnet bör synliggöras.

Stora opåverkade områden

Berörda områden på Västånåberget och Ryssberget, se område 11: Kuperad berg- och skogsbygd, ska i första hand skyddas mot åtgärder som påtagligt kan påverka områdenas karaktär. Syftet är att inte inskränka den framtida handlingsfriheten och att värna om områdenas värde för jord- och skogsbruk, landskapsbild, friluftsliv, boende, tystnad och biologisk mångfald. Vid en eventuell prövning av motstående intressen bör i första hand en alternativ plats väljas i anslutning till tidigare exploaterat område. En miljökonsekvensbeskrivning ska upprättas för varje ärende och samråd ska ske med berörda grannkommuner.

Riksintressen

Kommunen avser att bevaka och så långt möjligt säkerställa riksintressena i samband med planläggning och prövning. Konsekvenser av utbyggnad beskrivs översiktligt i del 1 och 3.

Mellankommunala och regionala intressen

Mellankommunala och regionala intressen som framförallt rör mark- och vattenanvändning är bostadsförsörjning, vattenförsörjning, vatten- och luftkvalitet, grönstruktur, besöksnäring, trafik, stora opåverkade områden, klimatanpassning, riksintressen, energiproduktion och havsanvändning. Mellankommunal samverkan handlar i första hand om att ta fram gemensamma planeringsunderlag och riktlinjer och att samordna mål för utveckling och verksamhet.

Stigande havsnivåer och klimatförändringar

Före detta våtmarksområden och översvämningsytor i hela avrinningsområdet bör i första hand ligga till grund för eventuell nyutveckling av ytor för att utjämna flöden och möjliggöra naturliga variationer i vattenstånd. Ny bebyggelse bör inte tillåtas i områden med risk för översvämning och skred. Känsliga områden vid kusten kan behöva aktivt skydd för en stigande havsnivå och erosion.

Hälsa och säkerhet

Genom samverkan, kartläggning och tillsyn ska risker för människors hälsa och säkerhet minimeras. Vid planläggning och prövning ska aktuella rekommendationer om skyddsavstånd, riktvärden och kunskapsunderlag följas.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnorm för luft, PM 10, får överskridas maximalt 35 dygn per år. För Kristianstads kommun har antalet överskridanden tangerat detta värde under ett antal år. Om Bromölla kommuns invånarantal ökar med 1 000 personer till

år 2030, och andelen pendlare till Kristianstad är densamma som idag, skulle antalet pendlare till Kristianstads kommun kunna öka med knappt 80 personer under perioden. Majoriteten av dessa kommer, liksom idag, att kunna välja kollektivtrafik för sina arbetsresor. Till denna beräkning kan man även lägga etablering av sällanköpshandel i Kristianstad, som har kapacitet att locka många kunder från Bromölla kommun, och därmed öka biltrafikens påverkan på luftkvaliteten.

Höga halter av kväveoxider och partiklar kan redan finnas i området runt Stora Enso Nymölla (Skånes luftvårdsförbund), och konsekvenser för luftkvalitet måste därför belysas i sitt sammanhang inför planläggning av ytterligare verksamhetsområden.

Kommunen är skyldig att säkerställa att pågående markanvändning leder till att miljö kvalitetsnormer för vatten uppfylls.

Med avseende på enskilda avlopp råder generellt i kommunen en hög skyddsnivå inom 500 meter från kustlinje, 100 meter från ekologiskt känsliga vattenförekomster och 50 meter från sjöar och vattendrag.

Strandskydd

Området närmast strandlinjen bör alltid undantas från dispens, för allmänhetens fria tillgång, växt- och djurliv och för att möta framtida klimatförändringar.

Infrastruktur

Kommunen bör vid all planläggning och utbyggnad underlätta för samordning av infrastruktur.

Materialhushållning

Kommunen avser att bevara naturgrusavlagringar som grundvattenmagasin och för deras natur- och kulturlandskapsvärden. Naturgrus ska endast användas till vissa synnerligen angelägna användningsområden, och i övrigt ska naturgrusavlagringarna skyddas mot exploatering.

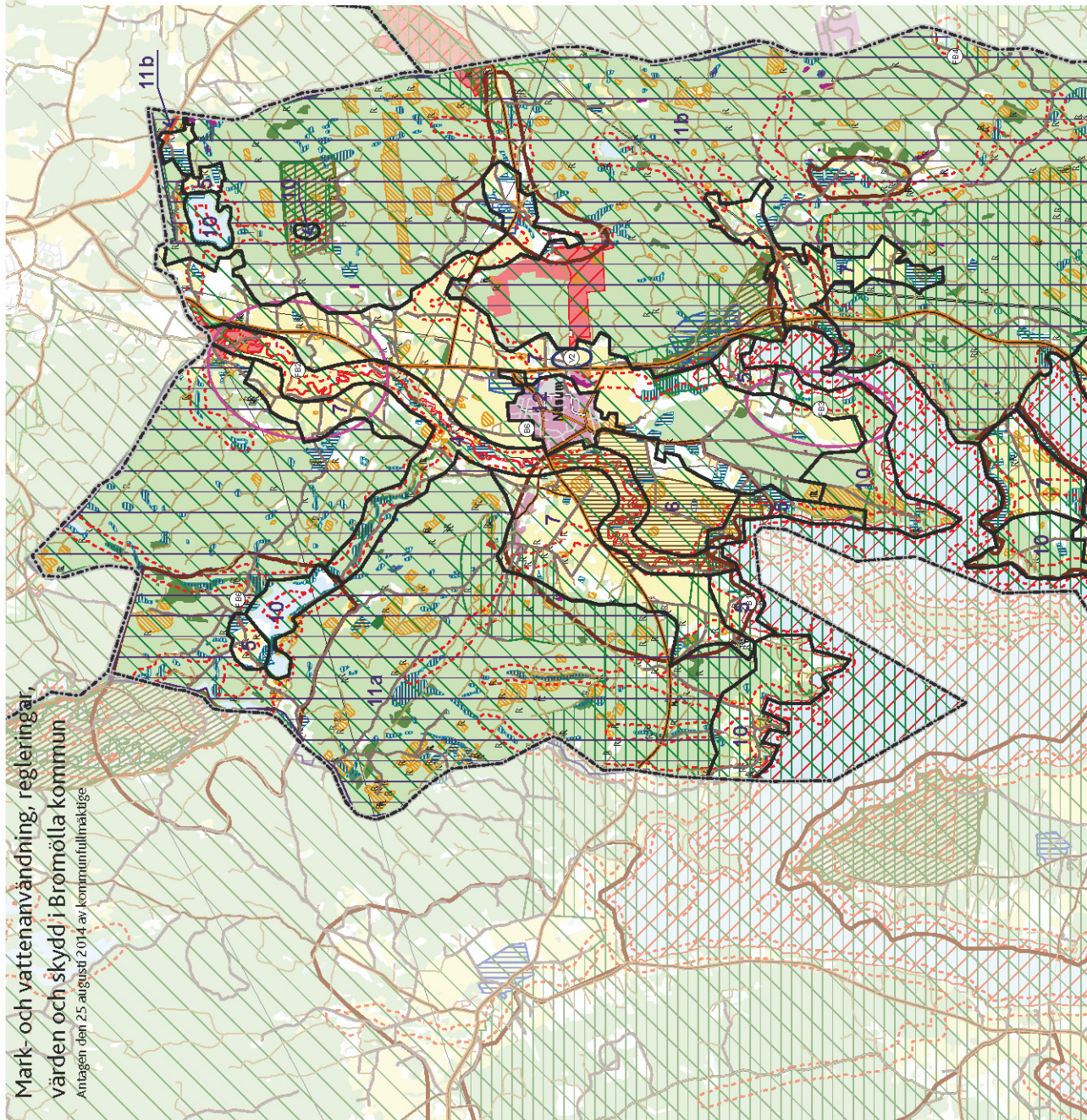

Levrasjön

ÖP 2014 Plankarta

Mark- och vattenanvändning, regleringar, värden och skydd i Brömölla kommun
Antagen den 25 augusti 2014 av Kommunfullmäktige

Teckenförklaring

ÖP 2014 - områdesindelning

1-12

- 1a-1e. Öppet hav och skärgård (sida 20 i Del 1)
2. Ivsjön och Ivsjöns arkipelag (sida 21 i Del 1)
3. Kusten (sida 22 i Del 1)
4. Å- och vattensystem (sida 23 i Del 1)
5. Slätt moter sjö (sida 24 i Del 1)
6. Slätt- och åkerlandskap (sida 25 i Del 1)
7. Mosaiklandskap (sida 26 i Del 1)
8. Ängs- och hagmark (sida 27 i Del 1)
9. Sandskog (sida 28 i Del 1)
10. Skog moter sjö (sida 29 i Del 1)
- 11a -11b. Kuiperad berg- och skogsbygd (sida 30 i Del 1)
12. Tätortslandskap (sida 31 i Del 1)

ÖP 2014 - utvecklingsområden

Bx

Bostäder B1 - B9 (sida 52, 56 och 62 i Del 1)

Vx

Verksamheter V1 - V3 (sida 52, 56 och 62 i Del 1)

Gx

Grönområde G1 - G7 (sida 53 i Del 1)

UT

Utredningsområde UT (sida 52 i Del 1)

BP1

Bäckplats BP1 (sida 60 i Del 1)

FBx

Fritidsliv och besöksnäring FB1 - FB6 (sida 66-68 i Del 1)

ÖP 2014 - regleringar, värden och skydd

Natura 2000

(sida 64 i Del 2)

Rikssintresse för naturvärden

(sida 58 i Del 2)

Rikssintresse för kulturmiljövården

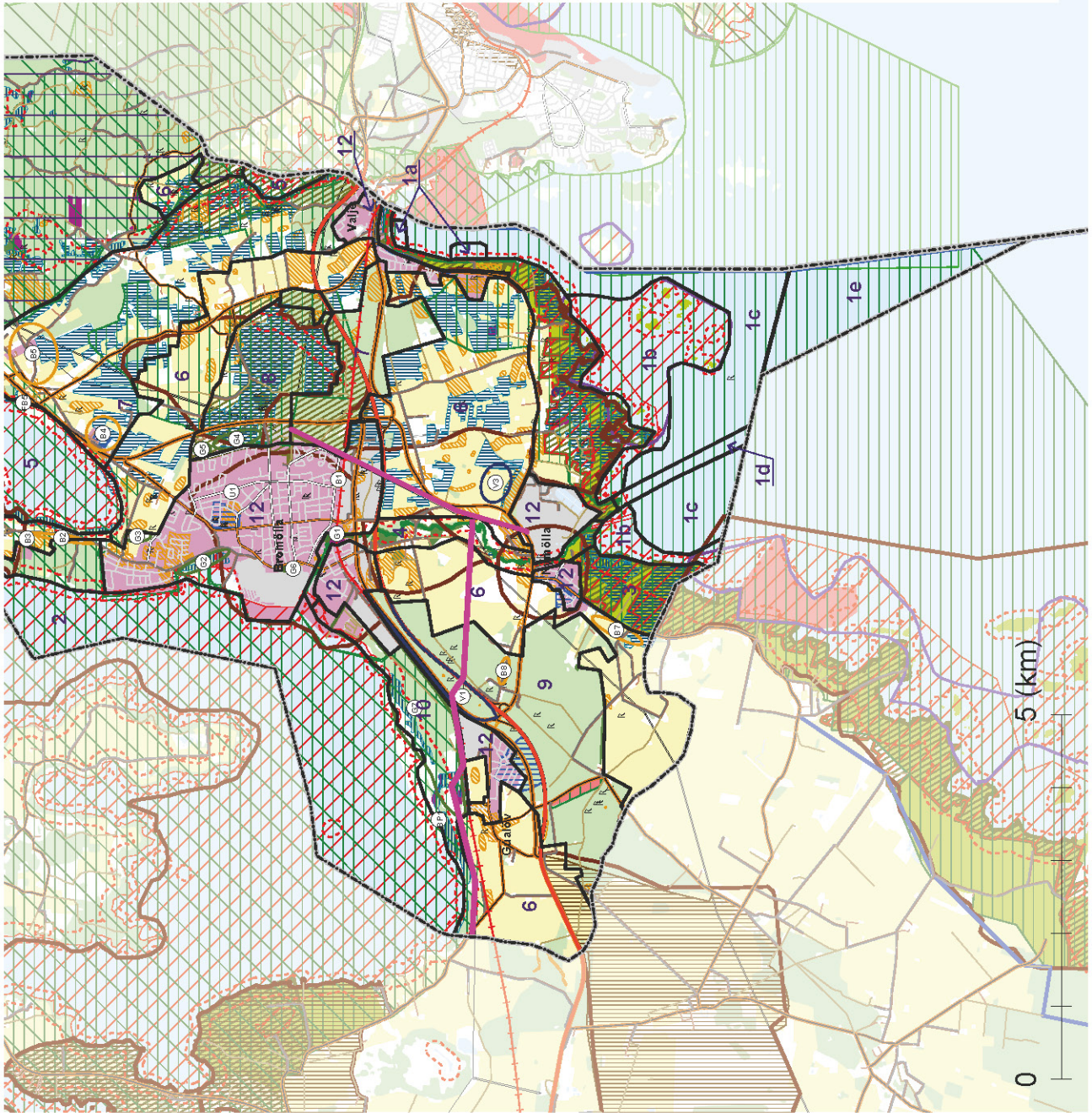
(sida 60 i Del 2)

Rikssintresse för friluftslivet

(sida 60 i Del 2)

Rikssintresse för kustzon

(sida 62 i Del 2)

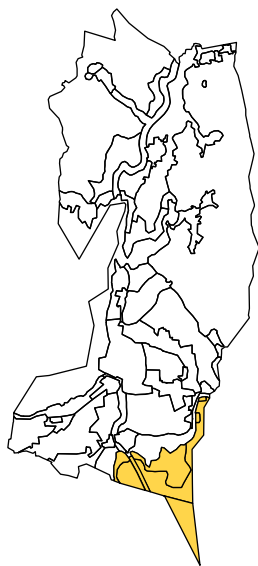

- Riksstress för järnväg (sida 62 i Del 2)
- Riksstress för väg (sida 62 i Del 2)
- Foreslaget nytt RT energidistribution (sida 46 i Del 1)
- Strandskydd (sida 66-68 i Del 2)
- Kraftledning (sida 44 i Del 2)
- Avloppstub (sida 42 i Del 2)
- Fågeskyddsområde (sida 68 i Del 2)
- Stora oropåverkade områden (sida 78 i Del 2)
- Tätortsnära natur och skog (sida 70-72 i Del 2)
- Ångs och hagmarker (sida 70 i Del 2)
- Sumpskogar (sida 70 i Del 2)
- Sarskilt värdefulla kulturmiljöer (sida 72-76 i Del 2)
- Forminnet ytor (sida 72 i Del 2)
- Forminnet punkter (sida 72 i Del 2)
- Vattenskyddsområde (sida 41-42 i Del 2)
- Landskapsbildsskydd (sida 64-66 i Del 2)
- Naturvårdsavtal (sida 70 i Del 2)
- Naturservat (sida 66 i Del 2)
- Nyckelbiotop (sida 70 i Del 2)
- Biotopskydd (sida 68-70 i Del 2)
- Naturminne (sida 70 i Del 2)
- Planlagd mark (sida 16 i Del 2)
- Vattenområde (sida 28-29 i Del 2)
- Skogsmark (sida 72 i Del 2)
- Åkermark (sida 72 i Del 2)
- Verksamhetsområde (sid 24-25 i Del 2)

OBS! Riksstress för totalförsvarets militära del pekas inte ut på kartan. Hela landets yta är samrådsområde för höga objekt (sida 62 i Del 2)

Områdesvisa ställningstaganden

1. Öppet hav och skärgård

Kustlinje mot hav. Skärgård med ett flertal öar. Återfinns i kustlinjen mot Hanöbukten. Präglas av stora vattenmassor, långa siktlinjer, vidsträckta landskap, öppenhet, storskalighet och höga natur-, kultur- och rekreationsvärden. Ingen bebyggelse.

STÄLLNINGSTAGANDE

Öppenheten ger en mycket låg tålighet för storskaliga ingrepp, tillägg kan bryta karaktäristisk helhetsupplevelse av området, Stor känslighet gentemot naturvärden. Känsliga områden bör aktivt skyddas mot mänsklig aktivitet. Exploatering bidrar generellt sett till en negativ helhetsupplevelse av karaktären. Åtgärder som kan påverka växt- och djurliv negativt ska undvikas.

Havet är en strategiskt viktig blå struktur av stort mellankommunalt och regionalt intresse.

Större delen av havsområdet i Bromölla kommun har så höga naturvärden att det är önskvärt att skydda det framöver. Vissa delar är även viktiga för rekreation, båt- och friluftsliv.

Ny bebyggelse ska inte tillåtas i skärgården. Strandskyddet ska tillämpas så att tillgängligheten till kusten bevaras.

Området bedöms som olämpligt för havsbaserad vindkraft eller andra större anläggningar. Exempelvis finns unika häckningslokaler och flyttstråk för fåglar. Se även Underlag Vindbruk.

Kommunen föreslår en indelning av havsområdet i fyra olika zoner:

1a: Område där utveckling av bad, båt och friluftsliv ska främjas. Vattensporter och motortrafik skall dock visa stor hänsyn till bad och annat friluftsliv samt naturvärden.

1b: Område där bevarande av naturvärden ska prioriteras och som aktivt ska skyddas mot mänsklig aktivitet. Området sammanfaller med Natura 2000 och fågelskyddsområde och på öarna gäller även landskapsbildsskydd.

1c: Område där bevarande av naturvärden ska prioriteras.

1d: Område för avloppstub. På havsbotten finns en tub för transport av renat avloppsvatten från kommunens avloppsreningsverk samt från Stora Enso Nymölla AB. Tuben sträcker sig 3,4 km ut i havet.

1e: Område med öppet hav, där ärenden ska prövas utifrån lokala förhållanden.

Havsvattenkvalitet

För att säkerställa att miljökvalitetsnormer för kustvattnet uppfylls är det nödvändigt med samordnade åtgärder inom alla avrinningsområden till Hanöbukten, men för Bromölla kommuns del i synnerhet inom Skräbeåns avrinningsområde. Åtgärder berör framförallt övergödning och utsläpp av föroreningar och organiska ämnen, t ex genom restaurering av vattendrag, skydds-zoner och förbättrad rening av enskilda avlopp och dagvatten.

I Bromölla kommun ska en hög skyddsnivå för enskilda avlopp gälla inom ett avstånd på 500 meter från kustlinjen, se även VA-plan för Bromölla kommun.

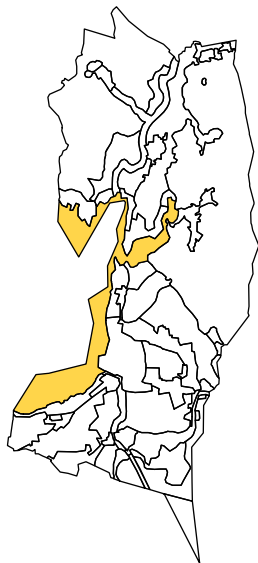
Generellt ska pågående markanvändning inom avrinningsområdet, och i synnerhet inom strandskyddat område, gynna en god vattenkvalitet. Exempel på markanvändning är skogs- och jordbruk, dränering, bebyggelse, infrastruktur, anläggningar för industri, fritidsverksamhet och besöksnäring samt dag- och spillvattenhantering.

Översiktsplanen pekar inte ut något utvecklingsområde inom landskapstypen.

Inom område 1. **Öppet hav och skärgård** förekommer:

Natura 2000, riksintresse för naturvård och kustzon, strandskydd, landskapsbildsskydd, fågelskyddsområde, särskilt värdefulla kulturmiljöer (Per-Albin linjen). Värdena beskrivs närmare i översiktsplanens Del 2. Kompletterande strategier och ställningstaganden för dessa värden återfinns på efterföljande sidor i denna del (Del 1).

2. Ivösjön och Ivösjöns arkipelag

Större sjö. Arkipelag med ett flertal öar. Återfinns i Ivösjöns östra strandlinje. Präglas av stora vattenmassor, långa siktlinjer, vidsträckta landskap, öppenhet, storskalighet och höga natur-, kultur- och rekreationsvärden. Ingen bebyggelse.

STÄLLNINGSTAGANDE

Öppenheten ger en mycket låg tålighet för storskaliga ingrepp, tillägg kan bryta karaktäristisk helhetsupplevelse av området, Stor känslighet gentemot naturvärden. Känsliga områden bör aktivt skyddas mot mänsklig aktivitet. Exploatering bidrar generellt sett till en negativ helhetsupplevelse av karaktären. Åtgärder som kan påverka Ivösjöns naturvärden negativt ska undvikas.

Ivösjön är en strategiskt viktig blå struktur av stort mellankommunalt och regionalt intresse.

Ny bebyggelse ska inte tillåtas i arkipelagen. Strandskyddet ska tillämpas så att tillgängligheten till sjön bevaras.

Mänskliga aktiviteter bör kanaliseras och åtgärder som grill-, bad- och rastplatser för friluftsliv och båtutrustning kan därför tillåtas på begränsade ytor. Vid prövning av ny plats ska lämpliga skyddsavstånd tillämpas till störningskänsliga djur och växter.

Fritidsfiske och båtutrustning som visar stor hänsyn till Ivösjöns natur- och kulturvärden och som gynnar en god vattenkvalitet ska uppmuntras.

Området bedöms inte som lämpligt för storskalig vindkraft eller andra större anläggningar. Området är bland annat viktigt för födosök och fortplantning för ett stort antal arter samt

även som flyttstråk och ledlinje för fåglar och fladdermöss. Se även Underlag Vindbruk.

Sjövattenkvalitet

För att säkerställa att miljö kvalitetsnormer för Ivösjön uppfylls är det nödvändigt med samordnade åtgärder inom Skräbeåns avrinningsområde. Åtgärder berör framförallt övergödning och utsläpp av föroreningar och organiska ämnen, t ex genom restaurering av vattendrag, skyddszoner och förbättrad rening av enskilda avlopp och dagvatten.

I Bromölla kommun ska en hög skyddsnivå för enskilda avlopp gälla inom ett avstånd på 50 meter från sjöar och vattendrag, se även VA-plan för Bromölla kommun.

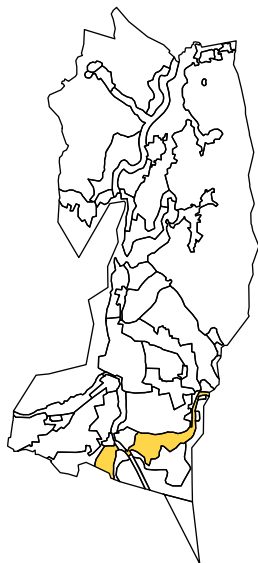
Generellt ska pågående markanvändning inom avrinningsområdet, och i synnerhet inom strandskyddat område, gynna en god vattenkvalitet. Exempel på markanvändning är skogs- och jordbruk, dränering, bebyggelse, infrastruktur, anläggningar för industri, fritidsverksamhet och besöksnäring samt dag- och spillvattenhantering.

Översiktsplanen pekar inte ut något utvecklingsområde inom landskapstypen.

Inom område 2. Ivösjön och Ivösjöns arkipelag förekommer:

Natura 2000, riksintresse för naturvård, riksintresse för friluftsliv, strandskydd, särskilt värdefulla kulturmiljöer (Bromölla). Värdena beskrivs närmare i översiktsplanens Del 2. Kompletterande strategier och ställningstaganden för dessa värden återfinns på efterföljande sidor i denna del (Del 1).

3. Kusten

Flack moränkust ansluten till stora öppna strandängar. Långa, vållagda stengården med inslag av mer eller mindre tät bebyggelse. Återfinns i anslutande markområde mot Östersjöns kust, längs Nymölla, Edenryd och Valje.

Präglas av stor öppenhet, storskalighet och långa siktlinjer. Samtidigt komplex detaljrikedom med ridåer av vegetation och stengården. Bebyggelse bryter stundtals siktlinjen.

STÄLLNINGSTAGANDE

De höga natur- och kulturvärdena bidrar till att landskapet är mycket känsligt för storskaliga ingrepp. Känsliga områden bör aktivt skyddas mot mänsklig aktivitet. Exploatering bidrar generellt sett till en negativ helhetsupplevelse av karaktären. Åtgärder som kan påverka kustens natur- och kulturvärden negativt ska undvikas.

Kusten är en strategiskt viktig grönstruktur av stort mellankommunalt och regionalt intresse.

Negativ inverkan och slitage av miljöer ska begränsas genom kanalisering av mänskliga aktiviteter genom stigar och anvisade bad- och besöksplatser.

På Östersjövägens sjösida bör ingen ny bebyggelse tillkomma (området omfattar även Nymölla).

Översvämningsytor bör bevaras eller skapas där så är möjligt. Vissa känsliga områden, exempelvis strandängar, som begränsas inåt land av bebyggelse och vägar, kan däremot behöva skyddas från stigande havsnivåer.

Hög skyddsnivå för enskilda avlopp gäller inom ett avstånd på 500 meter från kustlinjen.

För de gräsmarker som finns inom landskapstypen behöver hävden säkerställas.

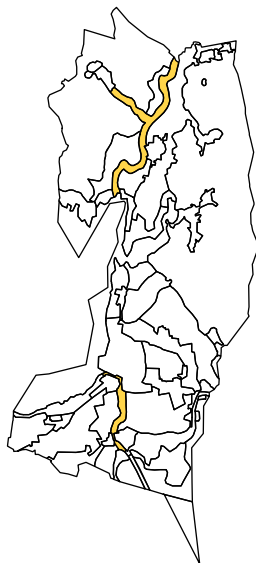
Området bedöms som olämpligt för storskalig vindkraft eller andra större anläggningar. Exempelvis finns unika häckningslokaler och flyttstråk för fåglar. Området har även en hög visuell och kulturpräglad känslighet. Se även Underlag Vindbruk.

Generellt skyddade biotoper ska inventeras inför varje planläggning inom jordbruksmark. Kustlandskapet är rikt på fornlämningar både under och ovan mark. Inför exploatering och byggnation ska tidigt samråd ske med länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Översiktsplanen pekar inte ut något utvecklingsområde inom landskapstypen.

Inom område 3. *Kusten* förekommer: Natura 2000, riksintresse för kustzon, riksintresse för naturvård, landskapsbildsskydd, fornlämningar, utökat strandskydd, åkermark, ängs- och hagmark, tätortsnära natur och skog. Värdena beskrivs närmare i översiktsplanens Del 2. Kompletterande strategier och ställningstaganden för dessa värden återfinns på efterföljande sidor i denna del (Del 1).

4. Å- och vattensystem

Större åar och vattendrag som med varierande flödes hastighet rinner genom kommunen.

Kommunens vattensystem ligger utspridda i landskapet. Generellt omges vattensystemen i de södra delarna (Skräbeån) av flacka odlings- och betesmarker och i norr (Holjeån och Lillån) av ett mer kuperat och omväxlande landskap.

Präglas av tilltalande vyer, perspektiv och överraskningsmoment. Höga natur-, kultur- och rekreationsvärden. Bitvis svåråtkomligt. Genomskärs av tätorter, annars gles bebyggelse.

STÄLLNINGSTAGANDE

De höga natur-, kultur- och landskapsbildsmässiga värdena är mycket känsliga för mänsklig påverkan och exploatering. Gränzonen mellan vattendrag och omgivande landskap kan utnyttjas som spridningskorridor för växt- och djurliv samt för att kanalisera mänsklig aktivitet.

De stora vattendragen är strategiskt viktiga blå strukturer av stort mellankommunalt och regionalt intresse.

Inom områdestypen bör ingen ny bebyggelse tillkomma.

Skredrisken måste beaktas vid all planering av åtgärder.

Översvämningsytor bör bevaras eller skapas för att utjämna flöden och möjliggöra naturliga variationer i vattenstånd.

Pågående markanvändning ska gynna en god vattenkvalitet och bör exempelvis omfatta ett aktivt arbete med kant- och skyddszoner samt begränsat vattenuttag.

En hög skyddsnivå för enskilda avlopp gäller inom ett avstånd på 100 meter från Lillån, Holjeån och Skräbeån samt 50 meter från övriga vattendrag.

Fritidsfiske och båtturism som visar stor hänsyn till åarnas och vattendragens natur- och kulturvärden och som gynnar en god vattenkvalitet ska uppmuntras.

Där så är möjligt bör vattendrag restaureras till sin naturliga struktur, och rensning och underhåll utföras på ett skonsamt sätt, som gynnar växt- och djurliv.

Fria vandringsvägar för fisk och andra organismer bör bevaras och skapas i alla vattensystem.

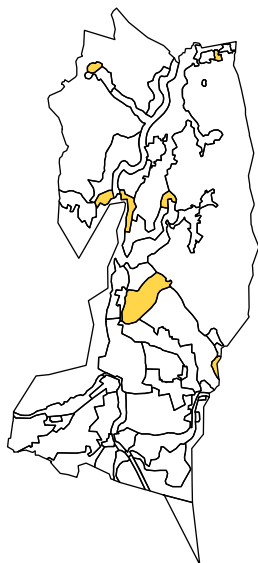
Vattendragens historiska industrilandskap, spår av förhistoriska boplatser och äldre markutnyttjande bör lyftas fram, och där så är möjligt restaureras.

Området är inte aktuellt för etablering av vindkraft.

Översiktsplanen pekar ut följande utvecklingsområde inom landskapstypen: Sibbarpsdalen (friluftsliv och besöksnäring). Läs mer om utvecklingsområdet på sid. 66 i denna del.

Inom område 4. Å- och vattensystem förekommer: naturreservat (Ljungryda – Östafors), Natura 2000, riksintresse för kulturmiljö, riksintresse för kustzon, landskapsbildsskydd, naturreservat, strandskydd, nyckelbiotop, fornlämningar, särskilt värdefulla kulturmiljöer (Bromölla, Gudahagen – Klagstorp, Nymölla och Årup), stora opåverkade områden, brukningsvärd åkermark, sumpskogar, ängs- och hagmarker. Värdena beskrivs närmare i översiktsplanens Del 2. Kompletterande strategier och ställningstaganden för dessa värden återfinns på efterföljande sidor i denna del (Del 1).

5. Slätt möter sjö

Flacka åker-, ängs- och betesmarker med inslag av fruktodlingar möter sjölandskap med bitvis tät vattenvegetation och artrik fauna. Återfinns vid Siesjön, Levräsjön, Blistorpsjön, Rammsjön och i vissa områden vid Ivösjön.

Präglas av höga natur- och kulturvärden, långa och tilltalande siktlinjer, gränsbildande ridåer av stengården och vegetation. Väldefinierade landskapsrum.

STÄLLNINGSTAGANDE

Landskapsbildsmässigt känslig för storskaliga ingrepp på grund av den flacka karaktären. Avgränsande småskaliga element står sig inte mot storskaliga ingrepp. Mindre ingrepp som kanalisering av mänsklig aktivitet kan dock skydda känsliga naturvärden inom landskapstypen.

Ny bebyggelse bör inte tillåtas i områden med risk för översvämning och skred.

Översvämningsytor bör bevaras eller skapas för att utjämna flöden och möjliggöra naturliga variationer i vattenstånd.

Pågående markanvändning ska gynna en god vattenkvalitet och bör exempelvis omfatta ett aktivt arbete med kant- och skyddszoner samt begränsat vattenuttag.

En hög skyddsnivå för enskilda avlopp gäller inom ett avstånd på 100 meter från Allarpsbäcken, Holjeån och Levräsjön och 50 meter från övriga sjöar och vattendrag.

Jätteträd och andra naturvärdesträd, även blommande och bärande träd och buskar som exempelvis sälg, hassel och fågelbär, bör bevaras och successionen tryggas.

För de gräsmarker som finns inom landskapstypen behöver hävden säkerställas.

Området bedöms som olämpligt för etablering av storskalig vindkraft. Området har ett rikt djurliv och en påtaglig kulturprägel. Se även Underlag Vindbruk.

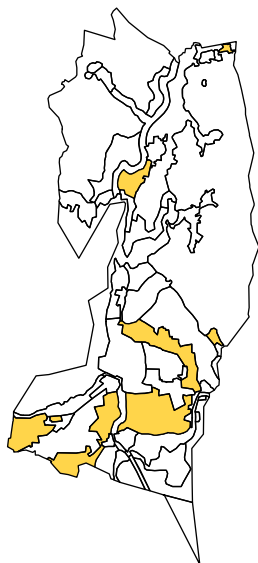
Generellt skyddade biotoper (exempelvis stenmurar, alléer, odlingsrösen och åkerholmar) ska inventeras inför varje planläggning eller exploatering inom jordbruksmark.

Översiktsplanen pekar ut följande utvecklingsområden inom landskapstypen: Klackabacken och Levräsjön (fritids- och besöksnäring). Läs mer om utvecklingsområdena på sid. 66 och 68 i denna del.

Inom område 5. *Slätt möter sjö* förekommer: Natura 2000, riksintresse för naturvård, riksintresse för friluftsliv, strandskydd, brukningsvärd åkermark, ängs- och hagmarker, sumpskogar, tätortsnära natur och skog, särskilt värdefulla kulturmiljöer (Allarp, Blistorp – Västanå – Bökestad och Gudahagen - Klagstorp). Värdena beskrivs närmare i översiktsplanens Del 2. Kompletterande strategier och ställningstaganden för dessa värden återfinns på efterföljande sidor i denna del (Del 1).

6. Slätt- och åkerlandskap

Flack och till stor del uppodlad terräng. Återfinns speciellt i södra delen av kommunen, till exempel i Skräbeåns omgivningar, men även i södra delen av Holjeåns dalgång.

Präglas av storskalighet, där flacka odlingsmarker avbryts av träd- och buskridåer, infrastruktur, ensamma gårdar samt tätorter (Bromölla, Näsrum, Gualöv och Nymölla).

STÄLLNINGSTAGANDE

Kommunen har som övergripande mål att brukningsvärd jordbruksmark endast får tas i anspråk för allmänna intressen som inte kan tillgodoses på ett rimligt sätt på annan plats. Bördig mark ska i första hand reserveras för nu- eller framtida matproduktion.

Planläggning och nybyggnation av bostäder som riskerar att hindra ett rationellt jordbruk bör undvikas.

Öppenheten i landskapet innebär att ingrepp blir väl synliga då de sällan avskärmas av topografi eller större vegetationsstrukturer. Vid en eventuell ny byggnation och exploatering ska därför lokalisering och utformning noga bedömas och beaktas. Den fria zonen mellan Ivösjön och Näsums kyrka är särskilt viktig för att tillgodose riksintresse för kulturmiljö, Gudahagen.

Barriäreffekten som det uppodlade slättlandskapet skapar skulle kunna motverkas med inslag av beträddor (breda strängar av gräsmark i åkerkanterna där man kan vandra eller rida fritt) eller andra väl uttänkta gröna länkar inom naturtypen. Genom detta underlättas rekreations- och friluftaktiviteter samtidigt som spridningsmöjligheter för djur och växtliv förbättras.

Gröna länkar kan även motverka fragmentering av landskapet.

Småbiotoper och våtmarker bör skapas och bevaras där så är lämpligt i landskapet, för att balansera behovet av ekosystemtjänster inom jordbruket, som exempelvis pollinering. I samma syfte bör jätteträd och andra naturvärdesträd, även blommande och bärande träd och buskar som exempelvis sälg, hassel och fågelbär, bevaras och successionen tryggas.

Verksamheter inom området bör inte leda till en negativ påverkan på grundvattnets kvalitet och vattenuttag bör vara i balans med nuvarande grundvattennivå och grundvattenutströmning.

Jordbruket bör aktivt avsätta mark för att utjämna flöden och minska läckage av näringsämnen och föroreningar till yt- och grundvatten.

Jordbruket bör även bedrivas med stor hänsyn till odlingslandskapets kulturhistoria.

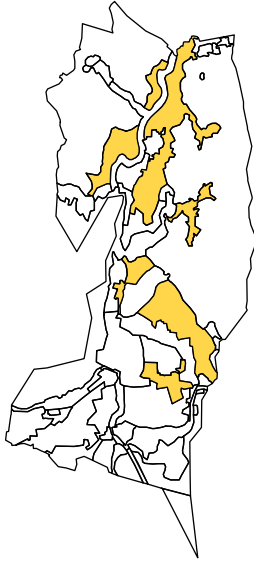
Området bedöms till största delen som olämpligt för storskalig vindkraft med hänsyn till bostäder och fågelskydd. Småskalig vindkraft bedöms som möjlig på mindre ytor. Se även Underlag Vindbruk.

Generellt skyddade biotoper (exempelvis stenmurar, alléer, odlingsrösen och åkerholmar) ska inventeras inför varje planläggning inom jordbruksmark. Slätt- och åkerlandskapet är rikt på fornlämningar både under och ovan mark. Inför exploatering och byggnation ska tidigt samråd ske med länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Översiktsplanen pekar ut följande utvecklingsområde inom landskapstypen: Havgård (verksamheter) och Tostebergavägen (bostäder). Läs mer om utvecklingsområdena på sid. 62 i denna del.

Inom område 6. Slätt- och åkerlandskap förekommer: riksintresse för kulturmiljö, riksintresse för naturvård, riksintresse för väg, riksintresse för järnväg, brukningsvärd åkermark, ängs- och hagmarker, generellt skyddade biotoper, fornlämningar, vattenskyddsområde, särskilt värdefulla kulturmiljöer (Gudahagen - Klagstorp, Branthalla – Grödbby, Edenryd – Norrevång, Trolle Ljungby och Årup). Värdena beskrivs närmare i översiktsplanens Del 2. Kompletterande strategier och ställningstaganden för dessa värden återfinns på efterföljande sidor i denna del (Del 1).

7. Mosaiklandskap

Innehållsrik, komplex, småskalig och mer eller mindre kuperad mark. Exempelvis ängs- och betesmarker med vällagda stengården och öppen odlingsmark, som varvas med busk- och skogsriddar, fruktodlingar, skogspartier på sluttningar, små vattendrag, gles bebyggelse, bystrukturer och vägar.

Återfinns i sluttningen sydväst om Ryssberget, vid Allarp samt i dalgången mellan Ryss- och Västanåbergen.

Spännande landskapsbild med småskaliga strukturer, hög komplexitet och visuellt tilltalande perspektiv. Rekreativvärdet är högt. Karaktären omfattas inte som helhet av specifika restriktioner, men delområden berörs av regleringar.

STÄLLNINGSTAGANDE

Socialt viktig för rörligt friluftsliv. Stora ingrepp kan bryta upp och störa känslan av småskalighet.

Kommunen har som övergripande mål att brukningsvärd jordbruksmark endast får tas i anspråk för allmänna intressen som inte kan tillgodoses på ett rimligt sätt på annan plats.

I Holjeåns dalgång väster om ån bör exploatering undvikas i andra lägen än i gränsen mot skogslandskapet, för att bibehålla landskapskaraktären.

Åsen mellan Levräsjön och Ivösjön har utnyttjats av människan sedan stenåldern och förhistoriska boplatser och andra lämningar finns överallt såväl ovan som under mark. I Allarp är storskiftesstrukturen fortfarande urskiljbar och bör bevaras. Översvämningsytor kan i vissa fall behöva bevaras eller skapas för att utjämna flöden och möjliggöra naturliga variationer i vattenstånd.

Jätteträd och andra naturvärdesträd, även blommande och bärande träd och buskar som exempelvis sälg, hassel och fågelbär, bör bevaras och successionen tryggas.

En hög skyddsnivå för enskilda avlopp gäller inom ett avstånd på 100 meter från Allarpsbäcken, Holjeån och Levräsjön och 50 meter från övriga sjöar och vattendrag.

För ängs- och betesmarker behöver hävden säkerställas. Skötsel av exempelvis hamlade träd, alléer, stenmurar och gårdsmiljöer bör uppmuntras.

Området bedöms som olämpligt för storskalig vindkraft. Etablering av vindkraftverk av typen miniverk och gårdsverk bedöms som möjlig, dock inte i nära anslutning till vattensystem. Se även Underlag Vindbruk. Generellt skyddade biotoper (exempelvis stenmurar, alléer, odlingsrösen och åkerholmar) ska inventeras inför varje planläggning eller exploatering inom jordbruksmark.

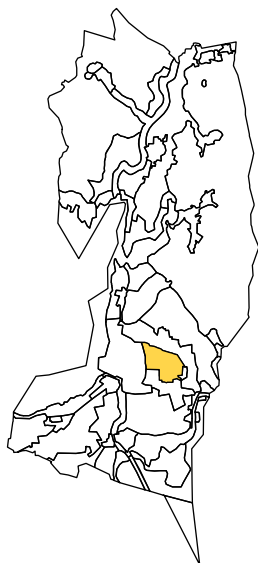
Mosaiklandskapet är rikt på fornlämningar både under och ovan mark. Inför exploatering och byggnation ska tidigt samråd ske med länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Översiktsplanen pekar ut följande utvecklingsområden inom landskapstypen: Forsavägen öst, Råby by, Råby elva, Ola Mattes väg öster, Allarpsvägen (bostäder), Öster om väg 116 (verksamheter), Sibbarpsdalen samt Levräsjön (friluftsliv och besöksnäring). Läs mer om utvecklingsområdena på sid. 52, 56, 66 och 68 i denna del.

Inom område 7. *Mosaiklandskap* förekommer:

riksintresse för kulturmiljö, riksintresse för naturvård, riksintresse för friluftsliv, riksintresse för väg, riksintresse för järnväg, Natura 2000, strandskydd, brukningsvärd åkermark, ängs- och hagmarker, sumpskogar, tätortsnära natur och skog, generellt skyddade biotoper, fornlämningar, vattenskyddsområde, särskilt värdefulla kulturmiljöer (Allarp, Axeltorp – Östrevik, Branthalla – Grödbby, Drögsperyd, Edenryd – Norrevång, Gudahagen - Klagstorp). Värdena beskrivs närmare i översiktsplanens Del 2. Kompletterande strategier och ställningstaganden för dessa värden återfinns på efterföljande sidor i denna del (Del 1).

8. Ängs- och hagmark

Flacka strandängar med odlingsrösen, fägator och välbevarade stengården, ängs- och hagmark uppbruten av stengården, stenrösen och vegetationsridåer alternativt inslag av ängs- och betesmark invävda i andra landskapstyper. Återfinnssomstörresammanhängande område endast vid Branthalla-Grödby. Ängs- och hagmark finns bitvis insprängt i de skogsbeklädda höjderna på Västanå- och Ryssberget samt i mosaiklandskapet.

Präglas av mycket rik flora och fauna. Hävd är nödvändigt för att bevara karaktären, de vackra vyerna och perspektiven med väldefinierade följbara linjer i landskapet. Rumsligheten och skalan inom landskapstypen är liten, med både visuellt och fysiskt avgränsande vegetationsridåer, stengården, grusvägar och enstaka större bilvägar.

STÄLLNINGSTAGANDE

Natur- och kulturvärdena går hand i hand och viktigt blir därför att se till helheten vid eventuella ingrepp. Visuellt kan landskapet tänkas vara tåligt, men natur-, kultur- och landskapsbildsmässigt sett bör man vara extremt varsam. Landskapstypen är sparsamt förekommande och känslig.

Moderna och storskaliga ingrepp kan få förödande konsekvenser för uppfattningen av den karaktäristiska miljön. Landskapstypen är viktig för tätortsnära rekreation och bör lämnas fri från störande moment. Mänsklig rörelse och aktivitet inom karaktären ska dock kanaliseras för att minimera slitaget på värdefulla naturmiljöer.

För de gräsmarker som finns inom landskapstypen behöver hävden säkerställas.

Jätteträd och andra naturvärdesträd, även blommande och bärande träd och buskar som exempelvis sälg, hassel och fågelbär, bör bevaras och successionen tryggas.

Området är inte aktuellt för storskalig vindkraft. Landskapstypen är sällsynt och återfinns endast på en mindre yta i kommunen, och bör därför så långt möjligt förbli oexploaterat. Se även Underlag Vindbruk.

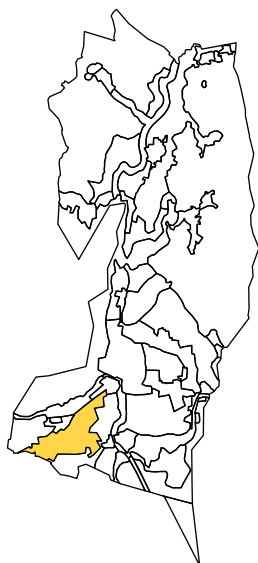
Generellt skyddade biotoper (exempelvis stenmurar, alléer, odlingsrösen och åkerholmar) ska inventeras inför varje planläggning eller exploatering inom jordbruksmark.

Ängs- och hagmarkslandskapet är rikt på fornlämningar både under och ovan mark. Inför eventuell exploatering och byggnation ska tidigt samråd ske med länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Översiktsplanen pekar ut följande utvecklingsområden inom landskapstypen: Östergatan norr (grönområde) och Östergatan mellan – söder (grönområde). Läs mer om utvecklingsområdena på sid. 53 i denna del.

Inom område 8. **Ängs- och hagmark** förekommer: riksintresse för naturvård, ängs- och hagmarker, brukningsvärd åkermark, nyckelbiotop, tätortsnära natur och skog, fornlämningar, generellt skyddade biotoper, särskilt värdefulla kulturmiljöer (Branthalla – Grödby). Värdena beskrivs närmare i översiktsplanens Del 2. Kompletterande strategier och ställningstaganden för dessa värden återfinns på efterföljande sidor i denna del (Del 1).

9. Sandskog

Sandskogslandskapet är rikt på fornlämningar både under och ovan mark. Inför eventuell exploatering och byggnation ska tidigt samråd ske med länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Översiktsplanen pekar ut följande utvecklingsområden inom landskapstypen: Ferehusen (bostäder) och Västra porten (verksamheter). Läs mer om utvecklingsområdena på sid. 52 och 62 i denna del.

Inom område 9. *Sandskog* förekommer: riksintresse för väg, naturreservat (Pestbacken), nyckelbiotop, fornlämningar, vattenskyddsområde, särskilt värdefulla kulturmiljöer (Trolle Ljungby). Värdena beskrivs närmare i översiktsplanens Del 2. Kompletterande strategier och ställningstaganden för dessa värden återfinns på efterföljande sidor i denna del (Del 1).

Marken är mager och bevuxen med tallskog med specialiserad flora. Det finns även inslag av andra trädarter på flera platser.

Återfinns endast inom kommunens sydvästra delar omgiven av flack slätt och åkermark.

Naturtypen ger ett relativt storskaligt och homogent intryck och erbjuder en låg grad av komplexitet i landskapet.

STÄLLNINGSTAGANDE

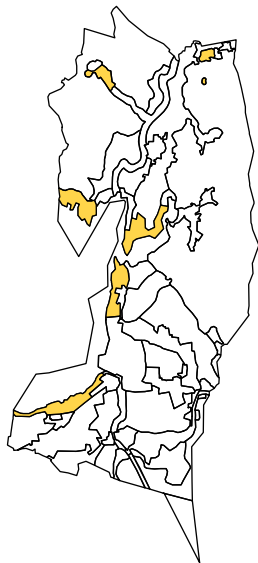
Landskapstypen innehåller vissa stora naturvärden och är viktig att bevara för tätortsnära rekreation och friluftsliv, exempelvis bär- och svamplockning. Skogen kan tjäna som en fristad i närhet av större bil- och järnvägar. Typen är annars relativt tålig mot mänsklig påverkan och exploatering. Tallskogen har en avskärmande effekt och kan matcha vissa större ingrepp.

Området kring Pestbacken bör tas till vara som pedagogiskt exempel på den historiska kopplingen mellan sandslätt och tallskog.

Skogsbruket ska bedrivas så att en långsiktig näringsbalans i marken och en god vattenkvalitet upprätthålls. Biologisk mångfald, med en hög andel död ved och bevarade naturvärdesträd, bör eftersträvas.

Området bedöms som olämpligt för storskalig vindkraft eftersom det utgör en viktig flygrutt mellan Ivösjön och havet för fåglar. Se även Underlag Vindbruk.

10. Skog möter sjö

Mer eller mindre skogsbeklädda ytor som möter sjölandskapet.

Återfinns främst längs med Ivösjön strandlinje samt uppe på de skogsbeklädda höjderna i norr vid Blistorp, Lillesjö och Rammsjön.

Präglas av bitvis varierande mikrotopografi, i synnerhet på höjderna i norr. Landskapstypen uppfattas som storskalig och homogen, men rymmer samtidigt en påtaglig småskalig komplexitet. De öppna vattenytorna i kontrast till de omslutande skogsbygderna ger tilltalande landskapsrum med högt rekreativvärde.

STÄLLNINGSTAGANDE

Storskalig etablering i de förhållandevis småskaliga områdena skulle sänka upplevelsevärde av landskapstypen betydligt. Mindre områden kan öppnas upp för att skapa spännande utblickar mot anslutande sjöområden. Områdena är av stort värde för friluftslivet och är relativt tåliga för mänsklig påverkan. Småskalig exploatering kan döljas av den täta vegetationen.

Ny bebyggelse bör inte tillåtas i områden med risk för översvämning och skred.

Översvämningsytor kan i vissa fall behöva bevaras eller skapas för att utjämna flöden och möjliggöra naturliga variationer i vattenstånd.

Pågående markanvändning ska gynna en god vattenkvalitet och bör exempelvis omfatta ett aktivt arbete med kant- och skyddszoner.

En hög skyddsnivå för enskilda avlopp gäller inom ett avstånd på 100 meter från Levräsjön och Lillån samt 50 meter från övriga sjöar och vattendrag.

Jätteträd och andra naturvärdesträd, även blommande och bärande träd och buskar som exempelvis sälg, hassel och fågelbär, bör bevaras och successionen tryggas.

Området bedöms som olämpligt för etablering av storskalig vindkraft. Etablering av vindkraftverk av typen miniverk och gårdsverk bedöms som möjlig, dock inte i nära anslutning till vattensystem. Se även Underlag Vindbruk.

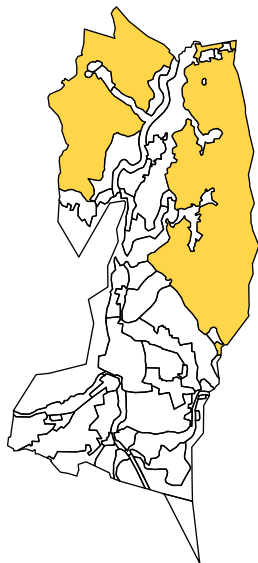
Skogs- och sjölandskapet är rikt på fornlämningar både under och ovan mark. Inför eventuell exploatering och byggnation ska tidigt samråd ske med länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Översiktsplanen pekar ut följande utvecklingsområden inom landskapstypen: Gualövs strandskog, Gualövs badplats och Åsen (grönområden). Läs mer om utvecklingsområdena på sid. 53 och 67 i denna del.

Inom område 10. *Skog möter sjö* förekommer:

riksintresse för naturvård, riksintresse för friluftslivet, Natura 2000, strandskydd, sumpskog, ängs- och hagmarker, brukningsvärd åkermark, nyckelbiotop, tätortsnära natur och skog, särskilt värdefulla kulturmiljöer (Allarp, Blistorp – Västanå – Bökestad). Värdena beskrivs närmare i översiktsplanens Del 2. Kompletterande strategier och ställningstaganden för dessa värden återfinns på efterföljande sidor i denna del (Del 1).

11. Kuperad berg- och skogsbygd

Dramatisk kuperad terräng, blockrik morän och omfattande hedbokskogar. I övrigt finns varierande natur, med inslag av planterad gran samt i övergångszoner skogstyper med al, björk, avenbok, ek, ask, asp och sälg. Skogen avbryts i vissa fall av öppna inslag så som sjöar och vattendrag eller ängs- och hagmark. Bromölla kommun består till mer än hälften av skogsmark, varav huvuddelen finns i norr och öster. De norra delarna flankeras av Västanåberget (11a) och Ryssberget (11b) till stora delar klädda med hedbokskog. Landskapet uppfattas som storskaligt och homogent men präglas ändå av en komplex topografi med insprängda småskaliga landskapsrum. Bebyggelsen är mycket gles. Naturen omfattas av höga värden, även för rekreation, med en stor variation av särpräglade biotoper, tilltalande landskapsbild och utblickar.

STÄLLNINGSTAGANDE

Kommunen har som övergripande mål att undvika planläggning och nybyggnation av bostäder som riskerar att hindra ett rationellt skogsbruk.

Översiktsplanen pekar ut Ryssberget och Västanåberget som stora opåverkade områden, vilket innebär att de ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan påverka områdenas karaktär. Man bör även vara varsam med gränzonen mellan slätt och kuperad skogsbygd. Den kan visuellt sett anses vara känslig mot ingrepp.

Den kuperade berg- och skogsbygden är en strategiskt viktig grönstruktur av stort mellankommunalt och regionalt intresse.

Ny bebyggelse bör inte tillåtas i områden med risk för översvämning och skred, däremot kan översvämningssytor i vissa fall behöva bevaras eller skapas för att utjämna flöden och möjliggöra naturliga variationer i vattenstånd.

En hög skyddsnivå för enskilda avlopp gäller inom ett avstånd på 100 m från Lillån och 50 m från övriga sjöar och vattendrag.

Skogsbruket ska bedrivas så att en långsiktig näringsbalans i marken och en god vattenkvalitet upprätthålls. En olikåldrig skog med en mångfald av trädslag ska eftersträvas, med ett högt innehåll av såväl stående som liggande död ved. Vid förnyring bör man försöka att efterlikna en naturlig beståndsdynamik, och där så är lämpligt kan exempelvis bryn, gläntor och sumpskogar skapas eller bevaras. Avverkning ska planeras så att körsador kan undvikas.

Jätteträd och andra naturvärdesträd, även blommande och bärande träd och buskar som exempelvis sälg, hassel och fågelbär, bör bevaras och successionen tryggas.

Skogsbruket ska även bedrivas med stor hänsyn till kulturlämningar i landskapet, och där så är lämpligt kan dessa röjas fram eller restaureras, exempelvis rester av bebyggelse, stenmurar, fällor och gamla vägar. Det är även viktigt att bevara karaktären i den odlingsbygd av varierande ålder, som finns kvar i skogslandskapet, och exempelvis undvika granplantering i närbelägna skogspartier. Här, liksom på övriga gräsmarker, behöver hävden säkerställas.

Riksintresse för friluftsliv och naturvård kan med fördel integreras med de stora kulturmiljövärdena.

Området bedöms som olämpligt för storskalig vindkraft. Etablering av vindkraftverk av typen miniverk och gårdswerk bedöms som möjlig, dock inte i nära anslutning till vattensystem. Se även Underlag Vindbruk.

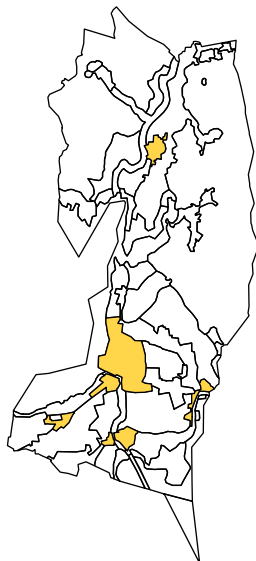
Den kuperade bergs- och skogsbygden är rik på fornlämningar både under och ovan mark. Inför exploatering och byggnation ska tidigt samråd ske med länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Översiktsplanen pekar ut följande utvecklingsområden inom landskapstypen: Sibbarpsdalen, Grundsjön och Ryssberget samt Blistorp (friluftsliv och besöksnäring). Läs mer om utvecklingsområdena på sid. 66-68 i denna del.

Inom område 11. Kuperad berg- och skogsbygd

förekommer: naturreservat (Ljungröda – Östafors, Näsums bokskogar och Djupadal), Natura 2000, naturminne, riksintresse för naturvård, riksintresse för friluftslivet, stora opåverkade områden, strandskydd, ängs- och hagmarker, brukningsvärd åkermark, sumpskog, tätortsnära natur och skog, nyckelbiotop, vattenskyddsområde, fornlämningar, särskilt värdefulla kulturmiljöer (Axeltorp – Östrevik, Blistorp – Västanå – Bökestad, Drögsperyd, Ryssberget – Hagstad). Värdena beskrivs närmare i översiktsplanens Del 2. Kompletterande strategier och ställningstaganden för dessa värden återfinns på efterföljande sidor i denna del (Del 1).

12. Tätortslandskap

Tätortsbebyggelse.

Tätare bebyggelse inom kommunen återfinns främst i Bromölla och Näsrum. Något glesare bebyggelse finns även i Gualöv, Nymölla, Valje, Edenryd, Håkanryd, Råby, Axelorp, Drögsperyd och Västanå.

Gemensamt för de större tätorterna är att de är byggda på och omges av relativt flack mark. Omgivande naturtyper är åkermark, ängs- och betesmark och vissa skogspartier. De flesta är dessutom kopplade till något vatten, vare sig det är vattendrag, sjö eller hav.

STÄLLNINGSTAGANDE

Kvarvarande öppna vyer i landskapet blir generellt känsliga mot storskaliga ingrepp. Samtidigt finns en tållighet på grund av redan etablerad exploatering.

Förtätning ska i första hand ske på höjden, för att skona annan mark. I förhållande till dagens tätortslandskap med i huvudsak låg bebyggelse måste därför gatubilden, framförallt i Bromölla, tillåtas att förändras. Nya landmärken kommer att skapas.

Såväl befintlig som ny bebyggelse och infrastruktur måste anpassas till ett förändrat klimat och till en hållbar utveckling, exempelvis vad det gäller energibehov, byggnadsmaterial, lokalisering, avfallshantering och kommunikationer.

Kulturhistoriskt viktiga bebyggelsemiljöer bör sparas för framtiden och estetiska värden lyftas fram där så är möjligt.

Kvarvarande grön struktur inom tätorterna bör i första hand reserveras för framtida behov av mark för klimatanpassning, kompensationsåtgärder, ekologiska tjänster som vatten- och luftrening, biologisk mångfald, mötesplatser, rekreation och

hälsa.

Klimatanpassningsytor bör löpande reserveras i detaljplan. Dagvatten bör synliggöras för skönhet och lek. Se även Dagvattenstrategi.

Området bedöms som olämpligt för storskalig vindkraft. Etablering av vindkraftverk av typen miniverk bedöms som möjlig. Se även Underlag Vindbruk. I anslutning till Ivöstrand kan en småskalig vindkraft bidra till områdets självförsörjning av energi.

Tätortslandskapet är rikt på fornlämningar och värdefulla kulturmiljöer. Inför exploatering och byggnation ska tidigt samråd ske med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Översiktsplanen pekar ut följande utvecklingsområden inom områdestypen: Ågatan (bostäder), Dalagatan (utredningsområde), Skräbeån, Kyrkskogen, Smedåkra och Bruksparken (grönområden). Läs mer om utvecklingsområdena på sid. 52-53 i denna del.

Inom område 12. Tätortslandskap förekommer:

riksintresse för järnväg, väg, friluftsliv och naturvård, Natura 2000, landskapsbildsskydd, strandskydd, ängs- och hagmarker, tätortsnära natur och skog, sumpskogar, vattenskyddsområde, fornminnen, särskilt värdefulla kulturmiljöer (Bromölla, Edenryd – Norrevång, Gudahagen – Klagstorp och Nymölla). Värdena beskrivs närmare i översiktsplanens Del 2. Kompletterande strategier och ställningstaganden för dessa värden återfinns på efterföljande sidor i denna del (Del 1).

Boende och service

Bostäder och boendemiljöer

Genom bra bostäder och goda boendemiljöer påverkas såväl tillväxten som de sociala levnadsförhållandena positivt. För att uppnå en önskad befolkningsökning med cirka 1 000 personer till år 2030, räknar kommunen med att det i genomsnitt behöver byggas 25 nya bostäder per år. Vid planering för att utveckla boendet ska behov av mark vägas mot god hushållning.

Viljeinriktning

Kommunen ska skapa förutsättningar för att alla ska kunna leva i hälsosamma bostäder, på lika villkor och i en god social miljö.

Kommunen ska varje mandatperiod anta nya mål och riktlinjer för bostadsförsörjning och befolkningstillväxt.

Kommunen ska kunna erbjuda boende i attraktiva lägen i olika upplåtelseformer, i form av en- och flerbostadshus och med en varierad hyressättning.

Kommunen ska med nya bostäder i attraktiva lägen locka till in- och omflyttningar. En ökad omflyttning främjar även generationsskiftet inom befintligt bostadsbestånd.

Kommunen ska skapa förutsättningar för ett miljövänligt resande. Goda kommunikationsmöjligheterna är viktiga för att locka nya boende till kommunen.

Kommunen ska öka underlaget för butiker, service, skola och kollektivtrafik.

Kommunen ska verka för en hållbar utveckling av boende på landsbygden.

Kommunen ska ha en god planberedskap. Det ska finnas tillgång på planlagd mark för att möta efterfrågan.

Strategier:

- att möjliggöra för byggnation av minst 20 nya bostäder per år med stor variation av hustyper och upplåtelseformer.
- att skapa attraktiva och goda livsmiljöer för alla människor oavsett ålder, kön och etnisk tillhörighet.
- att verka för att både befintliga och nya hus har god tillgänglighet och användbarhet för äldre och funktionshindrade.

Flerbostadshus vid Ågatan

- att tidigt i planeringen beakta behoven av särskilt boende för äldre och funktionshindrade.
- att bevarandet av kulturmiljöer ses som en tillgång vid planering av bostäder.
- att den gröna och blå strukturen såväl inom som mellan bebyggelse utvecklas och förädlas.
- att planera för bostäder med god tillgänglighet till natur, vatten, kollektivtrafik, mötesplatser och service.
- att i första hand bygga nytt i de stråk där det redan idag finns utbyggd kollektivtrafik.
- att om möjligt förtäta befintlig bostadsbebyggelse inom områden med god tillgänglighet till kollektivtrafik och service och i första hand på höjden.
- att komplettera bebyggelsen inom och i direkt anslutning till befintliga tätorter. I Bromölla ska förtätning i första hand ske inom de två kärnområdena runt järnvägsstationen och centrum, och i andra hand i anslutning till gång- och cykelvägnät.

- att tillåta ny enstaka bebyggelse på landsbygden under förutsättning att tillkommande vatten- och avloppsförsörjning inte får en negativ effekt på miljö och hälsa och att ett rationellt jord- och skogsbruk inte försvåras.
- att riktlinjer och avgränsningar för sammanhållen bebyggelse enligt plan- och bygglagen tas fram.
- att planera för trygga och hälsosamma ute- och trafikmiljöer.
- att säkerställa trygga och tillgängliga passager genom de grönområden som särskilt utnyttjas för rekreation eller förflyttning.
- att vid nybyggnation kräva tre meter som lägsta höjd från havets medelvattenstånd till färdigt golv.
- att i första hand undvika planläggning och nybyggnation av bostäder, infrastruktur och andra samhällsviktiga funktioner inom områden som kan påverkas av översvämning eller höjd grundvattennivå. På redan planlagd mark och i befintlig bebyggelse ska nödvändig anpassning vidtas.
- att tillämpa aktuella rekommendationer för skyddsavstånd med hänsyn till hälsa och miljö.

Skolor och förskolor

Förskole- och skolverksamheten ska ge barn och unga grunden till ett livslångt lärande. Förskolor och skolor ska ge alla barn och elever möjlighet att lära och utvecklas efter sina egna förutsättningar. Förskolor och skolor ska präglas av trygghet, ansvar, höga förväntningar och delaktighet.

Viljeinriktning

Kommunen ska erbjuda lokaler för förskolor och skolor som väl motsvarar elevernas antal och behov.

Kommunen ska säkerställa skolans behov av ytor för undervisning såväl inom som utanför skolans område, till exempel för idrott, exkursioner och läger.

Kommunen ska säkerställa att lokaler och transporter till och från skolan är hållbara, miljövänliga och säkra. Hållbar utveckling och miljö är fortsatt integrerat i undervisningen.

Kommunen ska genom skolans lokaler främja en god hälsa och alla elevers möjlighet att utvecklas och känna trygghet och samhörighet.

Strategier:

- att inventera och åtgärda brister i gång- och cykelvägar som ofta används av skolornas elever, så att skolvägen blir trygg och säker.
- att vid exploatering och byggande bevaka att barn i förskolor och skolor har lätt att ta sig till natur och vatten för undervisning, lek, rekreation och friluftsliv.
- att utformning av lokaler och skolgårdar sker i samverkan med eleverna.
- att förskolans och skolans gårdar utformas för fysiskt aktiverande utelek med möjlighet till både sol och skugga.
- att förskolan byggs ut enligt lokalanpassningsplan.

Vård och omsorg

Behovet av mark för utbyggnad av lokaler för omsorg, särskilt boende och annan social service förväntas öka, framförallt i Bromölla tätort. Kommunens lokaler ska ge förutsättningar för goda sociala levnadsförhållanden på lika villkor för alla.

Viljeinriktning

Kommunen ska erbjuda lokaler för vård och omsorg i närhet av annan service, gärna centralt men även med tillgång till grönområden och rekreation.

Strategier:

- att bygga gruppboistäder och serviceboistäder inom omsorgsfunktionshinder.
- att löpande anpassa lokalernas utformning och placering för att motsvara behovet av utbyggnad.
- att kommunen ska möjliggöra utbyggnad av lokaler för hälso- och sjukvård (för allmänt ändamål).

Fritid

Fritiden ska vara meningsfull, stimulerande och avkopplande.

Viljeinriktning

Kommunen ska kunna erbjuda fritidsanläggningar av hög kvalitet och tillgänglighet och med ett varierat utbud.

Kommunen ska erbjuda fritidsverksamhet på lika villkor oavsett kön och ålder.

Strategier:

- att bygga ut område för idrott, föreningsliv och rekreation inom Ivöstrand.
- att höja standard, säkerhet och tillgänglighet vid kommunens badplatser.

Bibliotek av Kent Viberg

- att återskapa en badplats vid Ivösjön i Gualöv.
- att hålla en god standard på kommunens motionslingor.
- att säkerställa trygga och tillgängliga passager genom de grönområden som särskilt utnyttjas för rekreation eller förflyttning.

Kultur

Kultur handlar om upplevelser, kommunikation, möten mellan människor och konstnärlig gestaltning i ständigt förändring.

Viljeinriktning

Kulturen ska skapas av och byggas av Bromöllas medborgare, föreningar och organisationer – deltagarkultur. Vi utgår från att kulturella nätverk och kulturella aktiviteter bidrar till ökad gemenskap, stärker människor, motverkar utanförskap och främjar demokratin.

Vi tror att det behövs både bas och elit inom kulturen, precis som inom idrottsrörelsen. Kommunen ska i så liten utsträckning som möjligt stå som arrangör av kulturaktiviteter, utan istället ge kulturella föreningar och nätverk ekonomiskt och administrativt stöd för kulturskapande. Kulturarbetare i Bromölla ska känna att de är en viktig "kugge" i utvecklingen av Bromölla kommun.

Strategier:

- att skapa ett "Skåne Nordost-bibliotek", där alla i Skåne Nordost har tillgång till alla biblioteksmedia och kan låna och lämna tillbaka på valfritt bibliotek.
- att skapa nya kontaktytor mellan olika näringar - Kulturella Kreativa näringar (KKN)
- att genom samarbete med skolan verka för ett kulturutbud med särskilt fokus på barn och unga, en så kallad "kulturgaranti", utifrån barns rätt till kultur.
- att skapa en gemensam handlingsplan med förslag på arbetssätt och metoder för att öka mångfalden i kulturverksamheten.

Arbete och näringsliv

Näringslivsklimat

Genom att bidra till ett bra näringslivsklimat kan kommunen öka företagens konkurrenskraft. Då företagen är framgångsrika kan nya arbetstillfällen skapas och kommunens skatteunderlag och den kommunala servicen utvecklas i positiv riktning.

Viljeinriktning

Kommunen ska verka för att göra ett bra näringslivsklimat ännu bättre. Detta skall ske genom ett agerande som genomsyras av service, samordning och samspel.

Kommunen ska verka för en positiv utveckling av befintligt näringsliv.

Kommunen ska skapa förutsättningar för ett ökat nyföretagande, samt arbeta aktivt i frågor kopplade till företagsetableringar.

Kommunen ska medverka i regionalt näringslivssamarbete.

Strategier:

- att erbjuda en god och väl utvecklad företagservice.
- att utveckla näringslivet ur ett jämställdhetsperspektiv.
- att utveckla och marknadsföra kommunen.
- att verka för en årlig ökning av såväl antal företag som arbetstillfällen.
- att årligen upprätta en näringslivsplan.

Verksamheter

Kommunen vill öka mångfalden av branscher som efterfrågar arbetskraft och ska därför kunna erbjuda mark som är lämplig med hänsyn till ändamålet. En ökad efterfrågan på arbetskraft kan i princip endast uppstå genom att nya privata företag bildas eller etableras i kommunen samt att befintliga små och medelstora företag väljer att växa. Det finns särskilt ett behov av ny mark för störande verksamheter.

Viljeinriktning

Kommunen ska se till att verksamhetsområden inte hamnar i konflikt med befintliga och planerade bostäder, eller annan störningskänslig bebyggelse.

Kommunen ska se till att verksamheter kan känna sig trygga i att stanna och investera för framtiden.

Kommunen ska underlätta för hållbara transporter och energianvändning hos företagen.

Strategier:

- att verksamhetsområden ska vara lättillgängliga för kollektivtrafik.
- att väga behov av ny mark mot en god hushållning med vatten, mark och miljö.

- att bedriva långsiktig planering som säkerställer skyddsavstånd och behov av anvisning av mark
- att verksamhetsområden har god koppling till transportleder för farligt gods.
- att skapa en tydlig länk mellan gamla och nya verksamhetsområden i Bromölla tätort.
- att upprätthålla en god planberedskap för både lätt och tung industri från olika branscher.
- att skapa nya verksamhetsområden:
  - Havgård (Nymölla) för störande industri, och med närhet till industrispår
  - Västra porten (mellan nya och gamla E22) för störande och mindre störande industri, beroende på närhet till bostäder
  - Näsrum, öster om väg 116, komplettering av befintlig industri i Näsrum

Handel

Kommunen ska kunna erbjuda handel för stora och små, och med ett rikt urval. Kommunen behöver ett attraktivt centrum för handel, kultur och sociala möten.

Viljeinriktning

Kommunen ska stimulera befintlig handel genom att verka för att fler handelsföretag väljer att etablera sig. Handel föder handel.

Glasshandel på Ifötorget

Kommunen ska verka för en ökning av kundunderlaget och stimulera till folkliv och goda mötesplatser.

Kommunen ser en utmaning i att knyta samman det gamla centrum runt torget med det nya vid järnvägsstationen, Skåneportens handelsplats.

Kommunen ska skapa bra förutsättningar för handeln genom inbjudande infarter och tydlig skyltning för alla sorters trafikanter.

Kommunen ska uppmuntra handelsföretag som vill etablera sig även i kommunens övriga tätorter, men anvisar ingen särskild ny mark för det i planen.

Strategier:

- att skapa ett levande handelscentrum i Bromölla centrum.
- att öka kundunderlag för lokal handel genom att tillhandahålla fler bostäder i centrala lägen.
- att utveckla handel på Åbylyckorna samt vid Skåneportens handelsplats.
- att skapa en eller flera tydliga länkar mellan stationsområdet och centrum i Bromölla, för såväl gång- och cykeltrafik som biltrafik.
- att skapa attraktiva infarter till tätorterna i kommunen.

Besöksnäring

Bromölla är kommunen där alla invånare är positivt inställda och visar stor gästfrihet mot besökare och där besökaren/turisten känner sig trygg och väl omhändertagen. Bromölla är känd för sin exklusiva natur och unika rekreations- och upplevelsemöjligheter. Bromölla är kommunen där det tydligt framgår att kommunen är medproducent i besöks- och turistnäringen. Bromölla är kommunen dit besökaren/turisten längtar tillbaka.

Viljeinriktning

Kommunen ska utgå från kommuninvånarnas positiva inställning till turist- och besöksnäringens utveckling. Det är avgörande att gäster och besökare ska bemötas med gott värdskap, stor gästfrihet och känna sig väl omhändertagna.

Allianser och samarbeten i närregionen är en viktig faktor för utveckling av en hållbar besöksnäring. Samspelet mellan kommunen och den privata turist- och besöksnäringen är mycket betydelsefull för turismens utveckling.

Scanisaurus, Iföretorget, Gunnar Nylund

Strategier:

- att ge branschen goda förutsättningar att arbeta med turism och agera som medproducent i turismutvecklingen, inte minst som inspirationskälla.
- att ha fokus på en småskalig satsning på exklusiva, smala upplevelser med fokus på natur, avskildhet, tystnad, lugn och ro. Naturen är Bromölla kommuns viktigaste tillgång.
- att verka för en ökad naturturism – med skogarna, kusten och Ivösjö arkipelag som främsta målområden.
- att verka för en ökad fisketurism – med fiske i såväl insjöar, rinnande vatten som hav.
- att erbjuda bra vandrings- och cykelleder, boende, bad- och båtplatser och möjlighet till kanot-, cykel och båtuthyrning som en förutsättning för att bedriva såväl natur- som fisketurism och förflyttning utan bil.
- att fortsätta satsningen på den fem mil långa Humleslingan tillsammans med berörda turist- och handelsföretag och andra organisationer i Föreningen Humleslingan. Marknadsföringen av Humleslingan som ett av områdets viktigaste varumärken sker bland annat genom en upplevelsekarta och Humletidningen.
- att fortsätta satsningen på Sydostleden.

- att strategiskt och målmedvetet arbeta för att sammanföra den lokala kulturen och turistnäringen, för att utveckla kulturturismen.
- att ge 1900-talets industriella och keramiska historia en framskjuten plats i marknadsföringen av vår kommun. Den är väl bevarad och dokumenterad. Att synliggöra och tillgängliggöra den keramiska kulturhistorien är ett sätt att öka antalet besökare till Bromölla.
- att utveckla besöksnäringen kring vår stora tillgång på fossil från Kritaperioden, som hör till de rikaste i Skandinavien. Fossilutställningen "Havsdrakarnas hus" skapar förutsättningar för en mycket exklusiv småskalig besöksverksamhet, där man under ledning i fält kan leta efter fossilfynd.
- att utveckla ett besökscentrum vid Ivösjön, med möjlighet till sötvattensforskning- och undervisning.

Jord- och skogsbruk

Jord- och skogsbruk – näringar av nationell och lokal betydelse. Kommunen ska bidra till att ge näringen förutsättningar för en långsiktig konkurrenskraft.

Viljeinriktning

Kommunen ser jord- och skogsbruket som viktigt både som inkomstkälla och för landskapsvård. Näringen bidrar med livsmedel och förnyelsebar energiråvara i form av biobränsle. Kommunen har som ett övergripande mål att brukningsvärd jordbruksmark endast får tas i anspråk för allmänna intressen som inte kan tillgodoses på annan plats.

Åkermark norr om Bromölla tätort

Jord- och skogsbruk inom kommunens yta ska inte öka belastningen på miljön, utan bör aktivt avsätta mark för att utjämna flöden och minska läckage av näringsämnen och föroreningar till yt- och grundvatten.

Jord- och skogsbruk inom kommunens yta bör visa ökad hänsyn till natur- och kulturvärden. Kommunen ska i sitt eget skogsbruk vara ett föredöme.

Strategier:

- att revidera *Skogen i Bromölla kommun (2004)*.
- att förvalta kommunens egen skog enligt *Skogsbruksplan 2012 – 2021*, med en relativt hög andel naturvärdesbestånd.
- att ha en nära dialog med de tätortsnära jord- och skogsbruken.
- att undvika planläggning och nybyggnation av bostäder som riskerar att hindra ett rationellt jord- och skogsbruk.
- att pröva ny spridd bebyggelse som riskerar att hindra ett rationellt jord- och skogsbruk.

Täktverksamhet

Kommunen ska planera för en långsiktigt god hushållning med naturresurser.

Viljeinriktning

Kommunen avser att bevara naturgrusavlagringar som grundvattenmagasin och för deras natur- och kulturlandskapsvärden. Naturgrus ska endast användas till vissa synnerligen angelägna användningsområden, och i övrigt ska naturgrusavlagringarna skyddas mot exploatering.

Kommunen anser att en ömsesidig hänsyn och dialog är nödvändig för att undvika konflikt mellan verksamheten och friluftslivets och besöksnäringens intressen.

Strategier:

- att inskränka uttaget ur naturgrustäkter till betong- och torrbruksbranschens behov av fraktioner, och att bergkross ska vara det huvudsakliga ballastmaterialet.
- att ställa krav på bygg- och anläggningsbranschen att använda alternativa material och lösningar.
- att verka för att ny bebyggelse inte försvårar möjligheterna att bedriva verksamhet vid befintliga täkter, som prövats enligt miljöbalken.
- att tillämpa regionala riktlinjer för materialhushållning såsom Länsstyrelsen i Skånes regionala materialförsörjningsplan.

Natur, kultur och rekreation

Se även programmet *Natur, Kultur och Rekreation i Bromölla kommun, 2012*.

Bromöllas Gröna och Blå struktur

Den gröna och blå strukturen är viktig för hälsa och samhällsekonomi i Bromölla kommun. Den gröna och blå strukturen ska stärkas och utvecklas som en av kommunens främsta tillgångar.

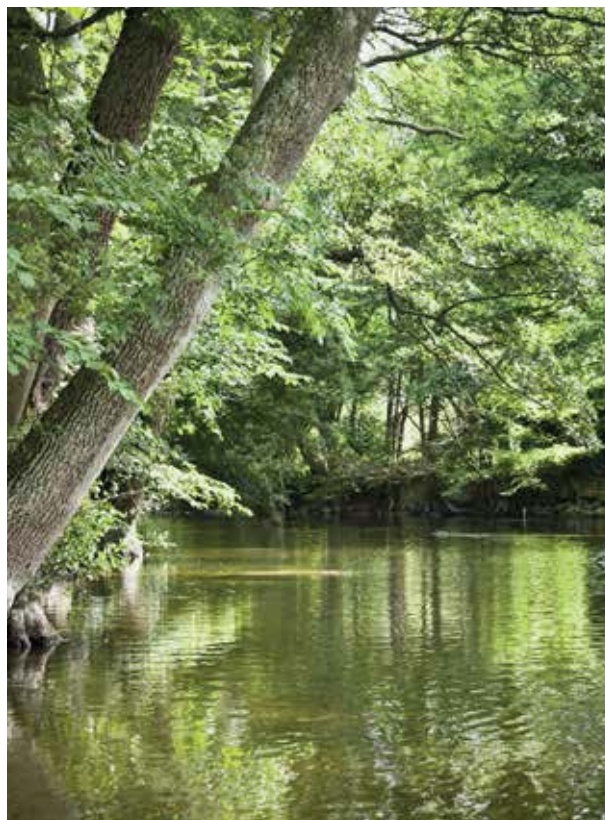
Viljeinriktning

Kommunen ska säkerställa och utveckla funktionen av de enskilda ytorna och stråken inom den gröna och blå strukturen. Detta görs alltid med utgångspunkt från helheten, det vill säga den enskilda ytans betydelse för och koppling till hela strukturen. Funktionen kan vara social, biologisk, samhällsekonomisk eller estetisk. Den kan ha betydelse för hälsa, säkerhet eller klimatanpassning.

Kommunen avser att sätta ett pris på den gröna och blå strukturen i Bromölla kommun och värdera kostnaden vid förlust av en yta vid ändrad markanvändning, t ex vid planläggning och bygglov. I värderingen ska hänsyn tas till faktorer som biologisk mångfald, människors hälsa, tillgång till ekosystemtjänster, sociala mötesplatser och lekplatser. Vid behov ska förlusten kompenseras, se avsnitt Övriga regleringar.

Strategier:

- att urskilja ett nätverk inom och utanför kommunen av värdefulla gröna och blå områden och stråk, i samverkan med omgivande kommuner och Region Skåne och Blekinge.
- att säkerställa trygga och tillgängliga passager genom de grönområden som särskilt utnyttjas för rekreation eller förflyttning.
- att identifiera barriärer inom tätorterna och i landskapet.
- att identifiera och säkerställa ytor och områden med höga sociala värden.
- att identifiera, säkerställa och skapa klimatanpassningsytor, för att hantera förhöjda vattennivåer och ökade vattenflöden i landskapet.
- att identifiera ekosystemtjänster i landskapet och försöka ge dem ett ekonomiskt värde.
- att revidera *Grönstrukturprogram (2004)*.
- att redovisa kommande havsvattenanvändning.

Skräbeån

Natur

Bromölla kommun är mycket natur på en liten yta.

Bromölla kommun tänker ta sitt ansvar för att ge plats åt en mångfald av växter, djur, upplevelser och naturvärden. Bromölla kommun gör detta för såväl naturens egen rätt som människans rätt till naturen. Alla arter värderas lika.

Viljeinriktning

Kommunen ska utgå från befintliga biotoper vid utveckling eller förändring av naturområden. Naturvård ska i första hand kopplas till områdets kulturvärden och historia. Kommunen ska informera, locka och vägleda besökare ut i naturen. Vid behov kan beträdnadsförbud användas för att skydda känsliga arter.

Kommunen ska värna om den variationsrika skogen med olika ålder på träden och död ved samt bevara en skoglig kontinuitet i stora sammanhängande områden.

Kommunens mål är att vattendrag, sjöar och våtmarker ska hållas friska och levande, med en stor variation av arter och en naturlig reproduktion.

Kommunens naturvård ska bedrivas med utgångspunkt från vilken plats området har i helheten - ett landskapsperspektiv. Hot ska i första hand förebyggas genom kunskap och goda rutiner för spridning av information i samhället.

Strategier:

- att identifiera viktiga och känsliga livsmiljöer, så kallade värdestrakter, och vilka hot som kan finnas mot dem.
- att identifiera vilka miljöer som behöver skydd på kort och lång sikt.
- att i samverkan med andra kommuner och organisationer inom Skräbeåns avrinningsområde identifiera och säkerställa viktiga vattenmiljöer t ex i pågående och kommande projekt genom Skräbeåns vattenråd.
- att initiera en plan för att bevara och återskapa särskilt värdefulla betesmarker.
- att tillsammans med Kristianstads och Sölvesborgs kommuner och Länsstyrelsen planera för markanvändning av kusten och dess strandängar.
- att naturens ekosystemtjänster i landskapet ska identifieras och värderas ekonomiskt.
- att skyddsvärda träd samt efterföljare ska inventeras.
- att stärka skyddet för Skräbeån, Fäbrobäcken och Lillån i samverkan med berörda markägare.
- att utreda möjligheten att bilda ett kommunalt naturreservat på Åsen.
- att utreda ett stärkt skydd för tätortsnära natur, såsom Branthalla, Kyrkskogen och Gualövs strandskogar. I de fall marken är i enskild ägo krävs samverkan med markägare och för kommunägd mark ges skydd i första hand genom reservatsbildning.
- att sätta ett pris på naturen och en kostnad för förlust av naturområden eller arter vid exploatering.

Kulturmiljö

Kulturmiljövård handlar om att bevara, bruka och utveckla kulturarvet för framtiden. Med hjälp av kunskap, omdöme och förstånd ska Bromöllas själ bevaras till eftervärlden, genom att värna om kommunens för- och nutidshistoria i arbetet med samhällets framtida planering och utveckling.

Viljeinriktning

En förutsättning för människors intresse för att bevara, bruka och utveckla kulturarvet är kunskap om Bromöllas unika historia. Den övergripande strategin skall vara att öka medborgarnas kunskap om och förståelse för Bromölla kommuns historia.

Kommunens bevarandestrategi för kulturmiljön ska utgå från både samhälls-, social- och naturhistoriska värden.

Vad byggnader och miljöer berättar om samhället och om människors villkor genom tiderna är viktigt att förmedla. Det kan vara bostadshus, offentliga byggnader, olika arbetsmiljöer, folkrörelser eller kommunikationer.

Strategier:

- att dokumentera, bevara och synliggöra de spår som finns kvar av Bromölla kommuns vattenkraftsutnyttjande under 1800- och 1900-talen. Arbetet har påbörjats i samarbete med Skräbeåns vattenråd - *Vattenkraftens historia i Skräbeåns avrinningsområde*.
- att säkerställa Bromölla kommuns bruks- och industrimiljöer runt Ifötorget, för att tydliggöra tätortens framväxt och sociala sammanhang. Se avsnitt Värdefulla bebyggelsemiljöer
- att öka kunskapen och synliggöra Bromölla kommuns keramiska historia.
- att öka kunskapen om olika kulturmiljöers betydelser, som till exempel strandzonerna utmed Östersjön där inte minst fortgående hävd av åker- och betesmarker är viktiga. Utveckla och tillgängliggöra kulturlandskapet i samarbete och samförstånd med markägare.

Rekreation

Att människor har tillgång till och kan vistas i naturen är en viktig förutsättning för att människor ska må bra både fysiskt och psykiskt. Bromölla kommun vill göra naturen tillgänglig för alla människor – vägleda ut i naturen – för rekreation, friluftsliv och besöksnäring.

Regatta på Ivösjön

Viljeinriktning

Kommunens ska tillgodose människors behov av närrekreation och friluftsliv genom att bevara tätortsnära natur. Detta är inte minst viktigt i en befolkning där de flesta bor i eller i anslutning till en tätort.

Naturen och dess arenor ska ses som en mycket viktig tillgång för utveckling av den regionala besöks- och turistnäringen och genom vägledning ska besökaren känna sig trygg och säker, när den vistas ute i naturen i vår kommun, både geografiskt och digitalt.

Kommunen ska lyfta fram de blå strukturerna – havet, insjöarna och åarna - och göra dem mer tillgängliga.

Strategier:

- att kontinuerligt kvalitetssäkra kommunens cykel-, vatten- och vandringsleder, för att säkerställa standarden vad gäller tillgänglighet och säkerhet. Lederna ska också digitaliseras. Lederna utgör viktiga länkar mellan tätort och landsbygd.
- att kommunens badplatser, insjö- och havsbad, ska prioriteras under planperioden. Både standard, säkerhet och tillgänglighet ska höjas, som ett led i att öka allmänhetens tillgänglighet till vattnet.
- att särskilt fokus ska läggas på kommunens blå strukturer. Människan har alltid dragits till vatten, för rekreation, boende, färd med mera. Fortsatt utveckling av arkipelag Ivösjön och Skånes enda skärgård utanför Edenrydskusten är viktig, inte minst för besöks- och turistnäringen samt fritidsfiske.

Kommunikationer och infrastruktur

Vi ska lätt kunna röra oss i Bromölla kommun. Vi ska kunna ta del av information och umgås på ett enkelt och miljövänligt sätt, utan att riskera vår egen eller andras hälsa.

Viljeinriktning

Kommunen ska se till att trafiksystemet medger säkra och trygga förflyttningar för alla samt bidra till att kombinera näringsliv, boende och rekreation med en långsiktig hållbar samhällsutveckling.

Kommunen ska medverka till att öka andelen gång-, cykel- och kollektivresor, minska andelen korta bilresor samt reducera risken för att dödas eller skadas allvarligt i trafiken.

Kommunen ska på sikt planera för en mer diversifierad cykeltrafik och, vid behov, separerade gång- och cykelvägar.

Kommunen ska tillgodose tillgänglighet för funktionshindrade i trafiksystemet fullt ut. De flesta av åtgärderna är till fördel även för övriga trafikanter.

Kommunen ska vid lokalisering och utformning av infrastruktur ta hänsyn till natur och kulturmiljö.

Kommunen ska i den fysiska planering behandla väg och järnväg som ett samordnat och samverkande transportsystem.

Kommunen ska utforma gatunätet så att låga flöden och hastigheter blir naturligt. I första hand prioriteras punkter där barn, fotgängare och cyklister kommer i konflikt med bilar, och i andra hand konfliktpunkter för bilar.

Kommunen ska verka för att det utvecklas en IT-infrastruktur där varje hushåll, kommunala lokaler och företag har möjlighet att utnyttja bredband via optisk fiber.

Kommunen ska i frågor om kollektivtrafik samverka med andra kommuner i regionen.

Cykelskydd vid Bromölla station

Öresundståg vid perrongen

Strategier:

Cykel- och fotgängarvänlighet överallt

- att under perioden 2012 – 2022 bygga gång- och cykelvägar längs 7 kommunala vägar samt 10 statliga vägar.
- att utveckla ett gent, kontinuerligt och relativt finmaskigt huvudnät för gång- och cykelförbindelser, som förbinder viktiga målpunkter och som medger rationella och alternativa förflyttningar på upp till 5 km avstånd. Bland annat utgör busshållplatser och stationen viktiga målpunkter att förbinda.
- att huvudnätet ska ha en god koppling till stråk för rekreation, fritidsverksamhet samt besökspunkter.
- att huvudnätet ska ha en trygg och säker utformning i nära anslutning till bebyggelse och utan skymda gömslen.
- att placera tillräcklig cykelparkering vid kollektivtrafikpunkter.
- att förse cykelparkering vid större hållplatser och knutpunkter med väderskydd och belysning nattetid.
- att belysningen längs gång- och cykelvägar ska vara jämn och kontinuerlig.

- att disponera ytor och användningen av gator och parkeringar så att fler ytor blir fredade för fotgängare och cyklister, särskilt i tätorternas centrum.

Kollektivtrafiken som utvecklingsmotor

- att kollektivtrafiken ska vidareutvecklas för att ge snabba och attraktiva förbindelser på avstånd över 3 km.
- att kollektivtrafikens upptagningsområde ska utvidgas med hjälp av goda gång- och cykelförbindelser, väl utformade cykelparkeringar och pendelparkeringar för bil.
- att stärka Bromölla som resecentrum och anpassa öppethållande av väntsal till trafikdygnet.
- att verka för en spridning av tågförbindelser över dygnet som är anpassad till såväl arbets- och fritidsresor som besöksnäring.
- att utreda möjligheten att komplettera kollektivtrafiken med en lokal ringlinje.

Balanserad biltrafik

- att gatunätet ska utformas så att låga hastigheter blir naturligt.
- att verka för att minska andelen bilresor kortare än 5 km.
- att lokalisera bostäder och verksamheter på ett sätt som gör att man kan ställa bilen hemma.
- att prioritera gåendes, cyklisters och kollektivresenärens anspråk framför bilisternas anspråk på framkomlighet och bekvämlighet i tätortstrafiken.
- att det ska vara lätt att hitta till sin målpunkt.
- att samverka med andra kommuner i regionen i att finna alternativa trafiklösningar på landsbygden, till exempel mobil samåkning.

Hållbara godstransporter

- att verka för att gods i hög utsträckning kan transporteras på järnväg.

Data- och telekommunikationer

- att samordna förberedelse för bredband med utbyggnad av områden för bostäder, verksamheter, infrastruktur, lokaler för skola, vård och omsorg.
- att bygga ut bredbandsinfrastruktur enligt mål och handlingsplan i Bredbandsstrategi för Bromölla kommun.

Teknisk försörjning

Kommunen ska genom planering och förebyggande åtgärder sörja för att invånare och verksamheter kan få en god teknisk service.

Vatten- och avloppsförsörjning

Viljeinriktning

Kommunen ska trygga vattenförsörjningen på sikt och hushålla med de gemensamma vattenresurserna på ett sätt som överensstämmer med nationella miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsmål.

Den kommunala vattenförsörjningsplanen ska fungera som planeringsunderlag och kontinuerlig avstämning ska ske med berörda kommuner.

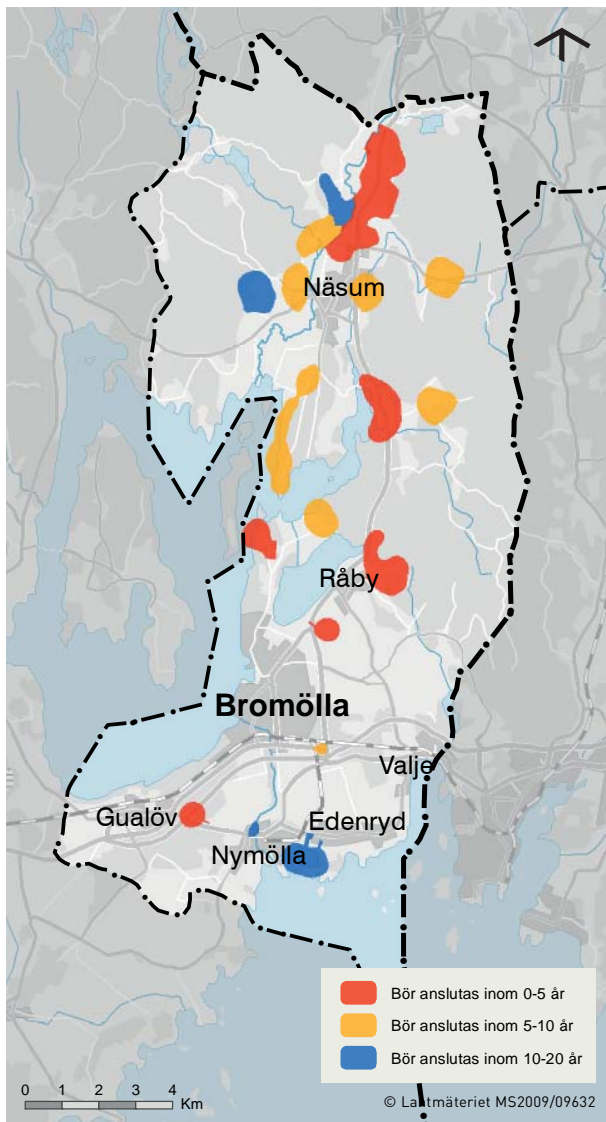
Kommunens VA-plan visar på förnyelsebehov för dag-, spill- och dricksvattennäten i den allmänna anläggningen och åtgärder och utredningar ska prioriteras enligt plan.

VA-planens förslag till lösningar för vatten- och avloppsförsörjning utanför kommunens verksamhetsområde, gäller övergripande vid rådgivning och prövning.

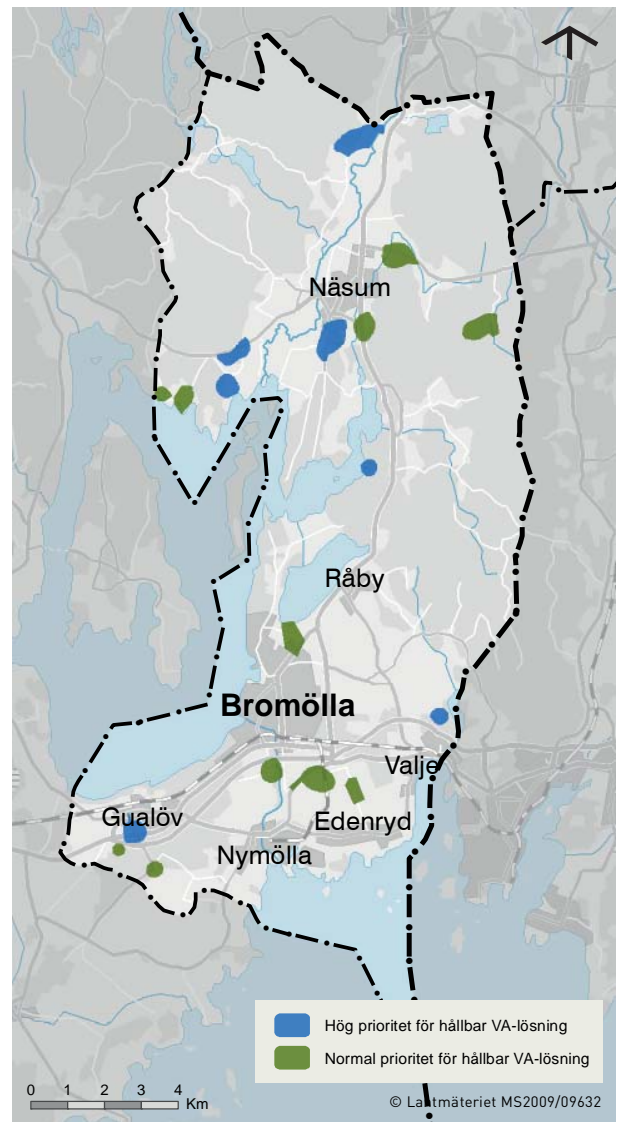
Kommunen ska se till att dagvattnet inte försämrar miljön. Den kommunala dagvattenstrategin ska fungera som planeringsunderlag.

Strategier:

- att hålla bedömningsgrunder och behovsanalyser i VA-planen, Vattenförsörjningsplanen och Dagvattenstrategi aktuella.
- att prioritera lokalt omhändertagande av dagvatten framför avledning till sjöar och vattendrag.

Kartan redovisar utbyggnadsplan avseende vattenförsörjning och spillvattenhantering

Kartan redovisar områden som inte ska anslutas till den allmänna anläggningen

- att förebyggande planera för att reservera markytor för dagvattenhantering vid höga flöden och höga grundvattennivåer.
- att säkerställa ledningsnätets funktion och kapacitet för nuvarande förhållanden och vid anslutning av planförslagets samtliga utbyggnadsområden.
- att säkerställa en förnyelsetakt av ledningsnätet på cirka 80 år.
- att samordna förnyelse av de olika ledningsnäten utifrån prioriteringar som anges i VA-planen, Vattenförsörjningsplanen samt Dagvattenstrategi.
- att i detalj utreda de områden i den allmänna anläggningen som i VA-planen identifierats ha stor eller medelstor risk för skador eller problem.
- att förstärka kunskapen om grundvattenströmningen i berggrunden samt sårbarheten hos inströmningsområden inför ökade framtida uttag.
- att aktualisera vattenbehov och vattendom för en gemensam vattenförsörjning för Olofströms och Bromölla kommuner.
- att närmare utreda risken för saltvatteninträngning samt nytt tillstånd vid Nymölla vattentäkt.
- att ansluta Näsrum och Axeltorp till Bromölla vattentäkt.
- att genomföra en fördjupad riskanalys för kommunen där risker med avseende på yt- och grundvattenresurser inkluderas.
- att göra en uppdaterad riskbedömning för samtliga deponier med avseende på risker för bland annat grund- och ytvattenresurserna, samt vid behov upprätta eller förstärka befintliga kontrollprogram för att säkerställa att gamla deponier inte riskerar att förorena grundvattenresurserna i kommunen.
- att bygga ut den allmänna anläggningen i enlighet med VA-planen. Se kartorna på föregående sida.

Avfall

Avfall är en resurs som i första hand ska kunna återanvändas.

Viljeinriktning

Kommunen ska upprätthålla en planering och strategi för alla i kommunen förekommande avfallstyper. Däri ingår att utreda frågor om omhändertagande av avfall genom källsortering och framtida lokalisering och utformning av olika hanterings- och behandlingsalternativ.

Kommunen ska verka för att minimera uppkomsten av avfall samt öka andelen avfall som återanvänds och återvinns.

Kommunen inledde år 2013 arbetet med en ny avfallsplan. Vid eventuella förändringar av insamlingssystem för avfall kan mark behöva reserveras för källsortering. Hänsyn ska tas till tillgänglighet och hållbara transporter.

Kommunens deponi på Åsen har en beräknad livslängd som sträcker sig förbi år 2030, och något behov av ny mark, eller förändrad markanvändning, för deponiverksamheten förutses inte.

Strategier:

- att aktualisera kommunens renhållningsordning och avfallsplan.
- att vid planläggning se till varje områdes förutsättningar för en hållbar avfallshantering och överväga typ av insamlingssystem. Hänsyn till behov av mark inom området för avfallshantering ska alltid vägas in.

Energi

Kommunens planering ska främja hushållningen med energi och en säker och tillräcklig energitillförsel.

Viljeinriktning

Kommunen ska enligt *Energiplan 2003* skapa ett långsiktigt hållbart samhälle med god livskvalitet och kommunen ska främja omställningen till ett ekologiskt uthålligt energisystem.

Kommunens avsikt är att energianvändningen ska vara effektiv och utgå från förnyelsebara energikällor och att energiförsörjningen ska vara säker och miljöanpassad.

Kommunen ska framgent lägga särskilt fokus på energifrågornas koppling till klimatet.

Kommunen ska sträva efter att följa målen i *Skånes färdplan för biogas*.

Kommunen pekar inte ut några områden för vindkraft. Med stöd i *Underlag för Vindbruk, 2012, Bromölla kommun*, samt prövning i översiktsplanen bedömer kommunen att storskaliga vindkraftsanläggningar inte är möjliga inom kommunen med hänsyn till nationella, regionala och mellankommunala intressen för friluftsliv, natur och kulturmiljö, ställningstagande om stora opåverkade områden, totalförsvarets intresse, fågelskydd och landskapets tåligghet mot förändringar och större ingrepp. Småskalig vindkraft kan dock vara möjlig i flera områden.

Strategier:

- att revidera den kommunala energiplanen.
- att efter behov fortsätta bygga ut fjärrvärmenätet i Bromölla och Näsrum, i första hand till verksamheter.
- att utreda potentialen för att utvinna biogas från restprodukter från kommunal och privat verksamhet och mark. Utredningen bör omfatta användning av skörderester från våtmarker och outnyttjade gräsmarker.
- att vara en föregångare inom energieffektivisering inom den egna verksamheten och bland annat ställa krav på energieffektiva varor och tjänster vid upphandling. På så sätt ska kommunen bidra till utvecklingen av produkter och tjänster inom området. Kommunen har gjort mycket stora energibesparande insatser i de egna fastigheterna och gatubelysning på senare år. Nästa steg är att utbilda brukarna, det vill säga den egna personalen.
- att el motsvarande Ivöstrandområdets elförbrukning ska produceras med hjälp av förnyelsebara energikällor i och i anslutning till området när projektet genomförs. Förberedelser finns även för att förse närliggande industri med biogas, som ersättning för den gasol som används idag.
- att stödja utvecklingen av privata initiativ med avseende på produktion och användning av solenergi, inte minst genom rådgivning till företag och allmänheten.
- att sörja för energirådgivning till hushåll och företag, i regional samverkan.
- att fortsätta bygga ut och öka anslutningen till fjärrvärmenätet så långt det är möjligt.

Regionala och mellankommunala frågor

Bromölla kommun - liten och bra på samverkan.

Viljeinriktning

Kommunen ska dra nytta av sin strategiska position i mitten av Skåne, Blekinge och södra Småland men även vara en förmedlande länk för kunskap, kultur och kompetens mellan regionerna.

Kommunens mål bör vara att korta restiden till Hässleholm, och vidare mot Malmö, Köpenhamn och Helsingborg samt till orterna i Blekinge. På så sätt kompletteras den regionala arbetsmarknaden för Bromölla och vice versa.

Kommunen kan komplettera den regionala bostadsmarknaden med avseende på stations- och naturnära boende.

Mellankommunal samverkan utgör grunden för en förbättrad kollektivtrafik och en ökad konkurrenskraft.

Kommunen anser att framtida etableringar inom handel bör vara föremål för mellankommunala samråd.

Kommunen pekar särskilt ut följande frågor där samverkan är nödvändig:

- Havsvattenanvändning - Kristianstad och Sölvesborgs kommuner.
- Grönstruktur och rekreation - Kristianstad, Olofströms och Sölvesborgs kommuner samt med Region Skåne och Blekinge.
- Stora, opåverkade områden - Kristianstad, Olofström och Sölvesborgs kommuner.
- Utbyggnad av vindkraft vid kommungränsen - en mellankommunal dialog är nödvändig.
- Vattenförsörjning - berörda kommuner.
- Klimatanpassning – berörda kommuner och länsstyrelser inom Skräbeåns avrinningsområde.

Transport av farligt gods på E22

Strategier:

- att kontinuerligt samverka med grannkommuner och regionen i frågor som rör landsbygdsutveckling, infrastruktur, kommunikationer, arbetsmarknad, miljö kvalitetsnormer och fysisk planering.
- att verka för en tidigarelagd utbyggnad av E22 mellan Gualöv och Fjälkinge.

Miljö- och riskfaktorer

Kommunen måste alltid göra en långsiktig analys av de risker som kan påverka mark- och vattenanvändning samt hälsa och säkerhet. I detta avsnitt sammanfattas kommunens strategier kring frågor relaterade till risker med skred, ras, erosion, buller, utsläpp till luft och vatten, förorenad mark, radon, strålning, farligt gods och miljöfarlig verksamhet.

Viljeinriktning

Kommunens målsättning är att uppnå ett samhälle där risker för människors hälsa och miljö kan minimeras. Med kunskap om vilka risker som finns kan kommunen arbeta aktivt för att bygga bort dessa risker.

Strategier:

- att identifiera områden som inte har tillfredställande markstabilitet och göra förstärkningsåtgärder där det finns risk för skred, ras och erosion.
- att tillämpa gällande riktvärden för buller från trafik och verksamheter vid all planläggning och prövning.
- att kontinuerligt kartlägga trafikbullerförhållanden och trafikbullerpåverkan, med början längs Tians väg och Storgatan i Bromölla, och redovisa åtgärder för att minska störningar.
- att göra regelbunden uppföljning av miljö kvalitetsnormer för luft.
- att genom regional samverkan och förebyggande åtgärder lokalt försöka minska trafikens utsläpp till luft.
- att arbeta mera förebyggande i de områden där varaktiga luftproblem har konstaterats till följd av vedeldning.
- att utföra åtgärder och utredningar enligt VA-plan , Vattenförsörjningsplan och Dagvattenstrategi i syfte att uppfylla och uppfölja miljö kvalitetsnormer för vatten.
- att genom genom rådgivning och tillsyn se till att radonhalten i den bebyggda miljön kan hållas inom gällande riktvärden. Vid planläggning används översiktlig radonriskkarta och planbestämmelse om radonsäker byggnation införs på plankartan.

Holjeån svämmar över vid Västanå kvarn

- att samverka inom Skräbeåns avrinningsområde samt inom Kristianstadsslättnens grundvattenförekomst för att minska diffusa utsläpp till mark och ytvatten.
- att i samband med planering för ändrad markanvändning utreda förekomst och risker för spridning av föroreningar i mark och vatten.
- att kontinuerligt övervaka eventuella avvikelser i bakgrundsstrålning genom referensmätningar.
- att följa aktuella rekommendationer om skyddsavstånd till kraftledningar, vid planering för bostäder, lekplatser eller lokaler där människor vistas länge.
- att följa aktuella rekommendationer om skyddsavstånd till djurhållning, vid planering för bostäder.
- att följa aktuella rekommendationer om skyddsavstånd till miljöfarlig verksamhet.
- att göra en särskild utredning vid planering av bebyggelse närmare än 150 meter från transportled för farligt gods. Räddningstjänsten gör kontinuerligt en analys av risken för utsläpp av farligt ämne till följd av transporter.
- att kontinuerligt göra en kartläggning av olycksrisker kopplade till anläggningar med farlig verksamhet, och i synnerhet vid all ny planläggning. Hänsyn ska även tas till natur och kulturmiljö.

Branthalla

Klimatförändringar

Förändringar i klimatet kräver motsvarande förändring i planeringen.

Viljeinriktning

Kommunen ska skaffa kunskap om hur klimatförändringen påverkar oss på kort och lång sikt och planera för att minimera konsekvenserna.

Kommunen ska göra vad som är möjligt för att minska skador på människors hälsa och egendom samt natur och kulturmiljö.

Kommunen ska arbeta förebyggande för att minska kommunens egen påverkan på klimatet.

Kommunen ska vid behov använda plan- och områdesbestämmelser för klimatanpassning.

Strategier:

- att genomföra detaljerade karteringar i områden där det finns risk för översvämning eller höjd grundvattennivå.
- att avsätta mark för klimatanpassningsytor i tätorterna samt för vattenhushållning i landskapet.
- att ta fram en klimatstrategi.

Regleringar

Riksintressen

Kommunen betraktar sina riksintressanta värden som en stor resurs.

Viljeinriktning

Kommunen delar i huvudsak länsstyrelsens uppfattning om de riksintressen som finns i kommunen. Kommunen kommer så långt möjligt att bevaka och tillgodose intressena i samband med detaljplanering och prövning.

Kommunen önskar en precisering av kärnvärden och geografisk avgränsning av riksintresse för friluftsliv, område Ivösjön- Immeln- Ryssberget. Genom en differentiering för olika typer av markanvändning, såsom till exempel tätortsbebyggelse respektive jord- och skogsbruk, kan riksintresset bli ett effektivt redskap vid planläggning och prövning.

Kommunen bör på sikt säkerställa riksintresse för kustzon genom gemensam planering i regionen för mark- och vattenanvändning längs kusten.

Kommunens utbyggnadsområden i Norreskog och längs Allarpsvägen kan stå i konflikt med riksintresse för naturvård och friluftsliv. Enstaka tillkommande utbyggnad, där man tar stor hänsyn till befintliga natur- och kulturmiljövärden, historisk bebyggelsestruktur och allmänhetens tillgång till området bedöms inte stå i strid med riksintressets syfte och dess kärnvärden. Ny bebyggelse får inte försvåra hävderna av det småskaliga odlingslandskapet. För de delar av områdena där ett planprogram saknas ska en detaljplanering föregås av ett sådant. I utredningen ska kompensationsåtgärder för att ersätta förlorade naturvärden ingå.

Kommunen styrker riksintresse för naturvård genom att peka ut Kyrkskogen, Gualövs strandskog samt Skräbeån som tätortsnära naturområden.

Kommunen ska vid planering göra en tidig bedömning av påverkan på Natura 2000-område.

Kommunen värnar om passagen för energidistribution mellan Bromölla och Nymölla. Passagen är viktigt för att kunna dra kraftledningar mellan Skåne och Blekinge och uppfyller kriterierna för att klassas som riksintresse enligt 3 kap 8§ miljöbalken. Kommunen föreslår, efter en utredning av områdets förutsättningar, att passagen omfattas av riksintresse för energidistribution.

Strategier:

- att initiera en aktualisering av riksintresse för friluftsliv, område Ivösjön- Immeln- Ryssberget, i samverkan med Länsstyrelsen i Skåne län och berörda kommuner.
- att verka för en kommunövergripande plan för kustzonen.

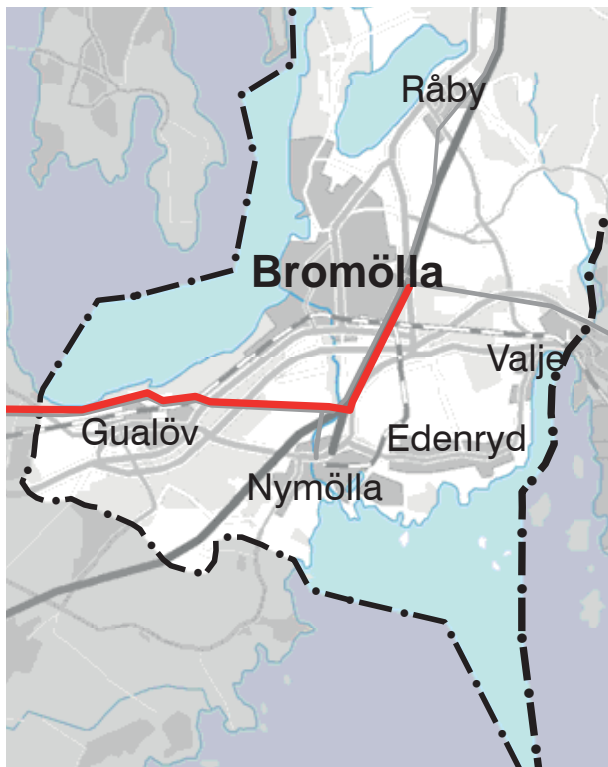
Övriga regleringar: Natur- och kulturmiljöer samt hushållning med mark och vatten

Genom att säkerställa natur- och kulturvärden kan kommunen behålla sin dragningskraft och lämna över en stor resurs även till kommande generationer.

Se även *Natur, Kultur och Rekreation i Bromölla kommun (2012)* för rekommendationer och analyser.

Viljeinriktning

Kompensationsprincipen ska så långt möjligt gälla när värdefulla grönytor tas i anspråk i tätorten, i första hand i form av ersättningsytor i närheten av det område som berörs. I andra hand kan kompensation ske på annan plats, genom förändrad markanvändning, långsiktigt skydd eller åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden eller människors hälsa. Kompensationsåtgärder ska även redovisas när naturvärden på annat sätt riskerar att gå förlorade i tätorten eller i landskapet.

Röd markering visar förslag på nytt riksintresse för energidistribution

Strandskydd – i samtliga fall där översiktsplanen berör ett strandskyddat område ska kommunen göra en utredning av särskilda skäl före en eventuell ansökan om dispens från strandskyddet. Området närmast strandlinjen ska alltid undantas från dispens, för att gynna växt- och djurliv samt ge allmänheten fri tillgång.

Följande områden i översiktsplanen berörs av strandskydd:

- Norreskog - Allarpsvägen
- Klackabacken
- Levräsjön

Stora opåverkade områden – berörda områden på Västanåberget och Ryssberget ska i första hand skyddas mot åtgärder som påtagligt kan påverka områdenas karaktär. Syftet är att inte inskränka den framtida handlingsfriheten och att värna om områdenas värde för jord- och skogsbruk, landskapsbild, friluftsliv, boende, tystnad och biologisk mångfald. Vid en eventuell prövning av motstående intressen bör i första hand en alternativ plats väljas i anslutning till tidigare exploaterat område. En miljökonsekvensbeskrivning ska upprättas för varje ärende och samråd ska ske med berörda grannkommuner.

Artskydd – I de fall där detaljplaner berör arter som skyddas enligt artskyddsförordningen ska en miljökonsekvensbeskrivning upprättas.

Biotopskydd – en biotop som utgör en livsmiljö för en skyddsvärd art omfattas av samma ställningstagande som för artskydd. Generellt skyddade biotoper ska inventeras inför varje planläggning inom jordbruksmark.

Landskapsbildsskydd – kommunen kommer att slå vakt om landskapsbilden utmed kusten.

Allemansrättslig mark – tillgången säkerställs bland annat genom att bevaka strandskyddet och att sörja för en god tillgänglighet till kommunens vandringsleder. För övrigt bedöms tillgången på allemansrättslig mark vara god i kommunen.

Nationellt särskilt värdefull miljö med höga naturvärden – Skråbeån pekas ut som ett utvecklingsområde i syfte att säkerställa friluftslivets och naturvårdens intressen, till exempel som livsmiljö för hotade arter.

Tätortsnära natur – förutom Skråbeån pekas Branthalla närmast Östergatan, Kyrkskogen samt Gualövs strandskog ut som tätortsnära värdefulla naturområden.

Naturvårdsavtal - kommunen har som ambition att teckna naturvårdsavtal i kommunens egen skogsfastighet, som ett komplement till den gröna skogsbruksplanen.

Odlingsbar åkermark eller annan jordbruksmark – sådan mark tas i anspråk i flera av de föreslagna utbyggnadsområdena för bostäder och verksamheter i Bromölla, Näsrum och Nymölla. Marken kan behövas för utbyggnad i direkt anslutning till tätort, för att dra nytta av teknisk service och kollektivtrafik, men ska endast tas i anspråk när behovet inte går att lösa på ett rimligt sätt på annan plats.

Parkmark- grönområde – berör flera nya områden i Bromölla. Vid planläggning ska kompensation redovisas. En avvägning ska göras av hur ytan bäst kan utnyttjas.

Fokus under kommande planperiod:

- Åtgärder enligt *Natur, Kultur och Rekreation i Bromölla kommun, 2012*.
- Identifiera värdekärnor i landskapet.

Värdefulla bebyggelsemiljöer

Miljö kvalitetsmålet god bebyggd miljö innebär bland annat att städer, tätorter och övrig bebyggd miljö ska skapa en god och hälsosam livsmiljö i vilken natur- och kulturvärden tas tillvara och utvecklas. Ett sätt att komma närmare målet är att skapa planeringsunderlag som beskriver hur kulturhistoriska och estetiska värden ska tas till vara och utvecklas över tiden.

Viljeinriktning

Kommunen ska arbeta aktivt med att inhämta och förmedla kunskap om hur bebyggelsens kulturhistoriska värden kan bevaras och utvecklas.

Kommunen ska säkerställa att kulturhistoriskt viktiga bebyggelsemiljöer sparas för framtiden.

Kommunen ska aktivt ta ställning till stadens kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer och väcka stolthet och intresse hos medborgare, fastighetsägare och olika myndigheter vars små och stora beslut dagligen påverkar den fysiska miljön.

Kommunen ska aktivt arbeta vidare med *Bebyggelseutveckling i Bromölla kommun – ett kunskapsunderlag, 2013* samt *Natur, Kultur och Rekreation, 2012*, som vägledning och kunskapsförmedling. Underlagen utgör strategiskt viktiga styrdokument för kommande planering och bygglovgivning i eller i anslutning till berörda områden. För varje bebyggelseområde, kulturlandskapstyp eller objekt anges ett antal riktlinjer och rekommendationer vilka ska fungera som vägledning och beslutsstöd för både fastighetsägare och kommun.

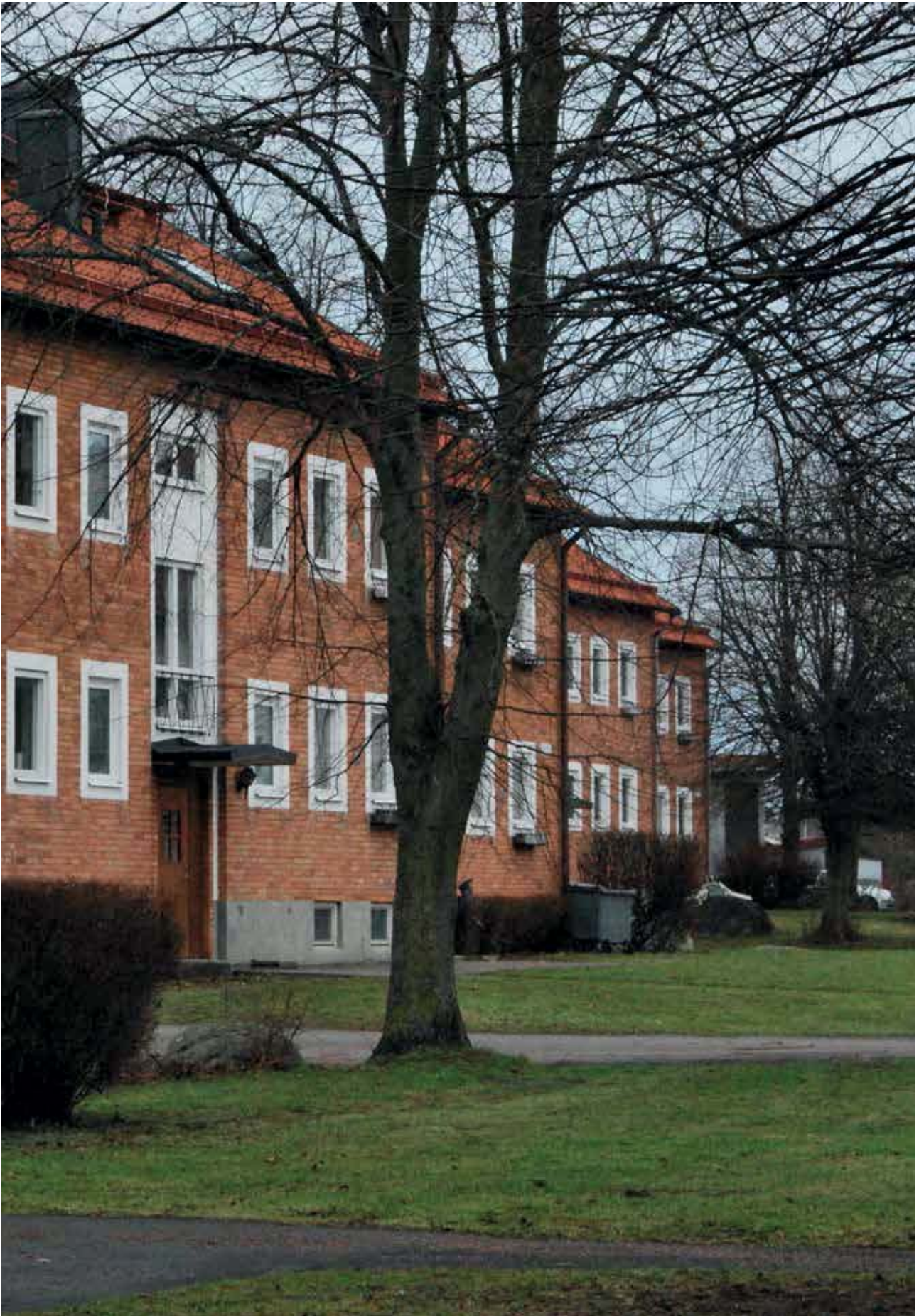
Strategier:

- att vid lovgivning värna det kulturhistoriska bebyggelsearvet i kommunen
- att i samband med planläggning föra in skyddsbestämmelser och skydda kulturhistoriskt viktiga byggnader och bebyggelsestrukturer.

Mosaikhuset vid Ifötorget i Bromölla (kv. Köpmannen)

Folkhemmet's bostadskvarter - Hagagatan i Bromölla (kv. Gullvivan)

Utvecklingsområden

Bromölla

Så här ser det ut år 2030!

Bromölla är navet i kommunen, men också en sluss ut till omvärlden eller till mål i det omgivande landskapet. Det finns inbjudande och tydliga infarter till Bromölla och de olika delarna i samhället har länkats till varandra. Den unika kulturmiljön och närheten till både natur och vatten gör att det alltid finns något att stanna upp vid och beundra. De grönytor som finns kvar har förädlats och uppskattas av alla. I centrum finns områden där befintlig bebyggelse har förtätats – utan att det egentligen märks!

Hur når vi dit?

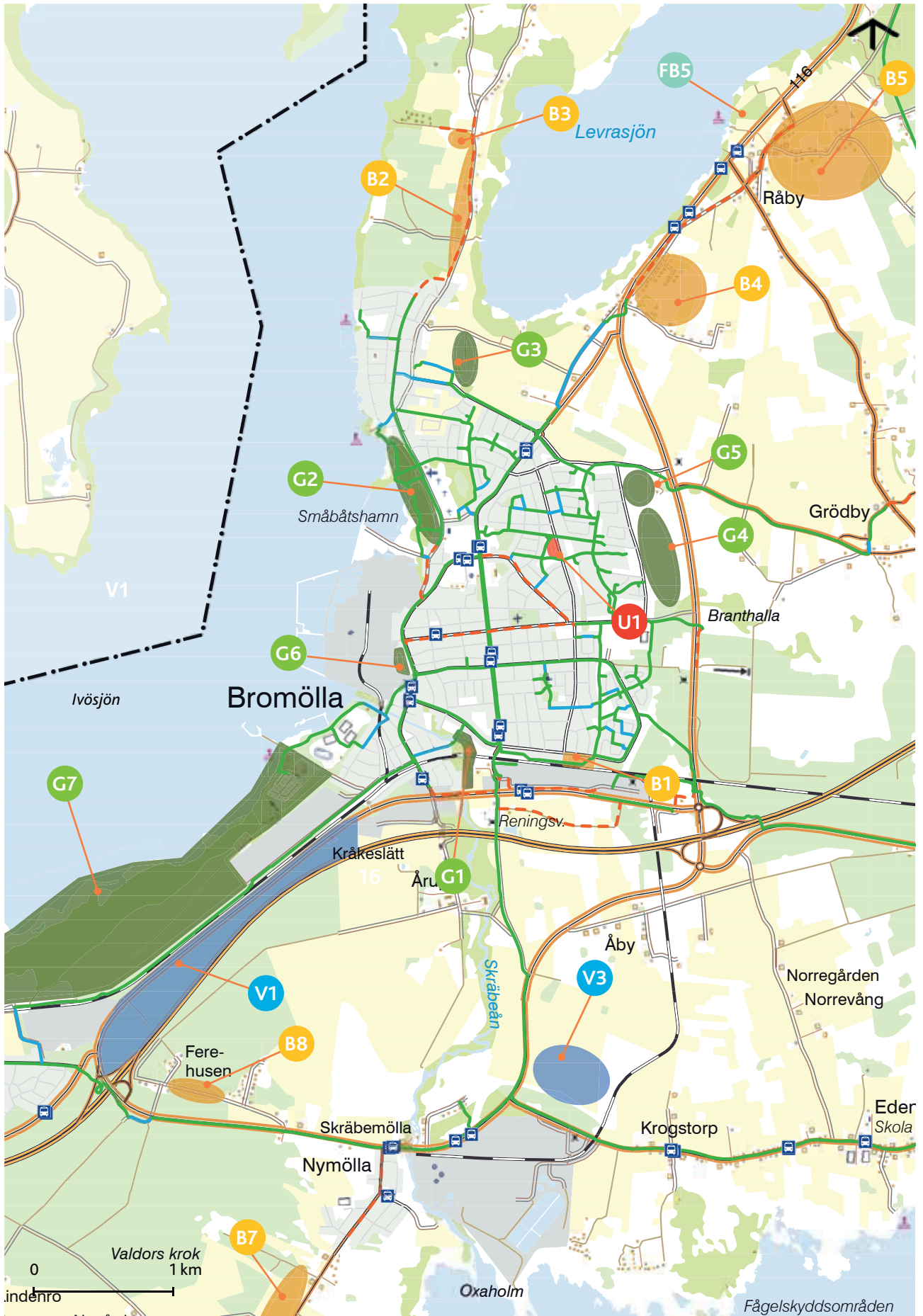
I Bromölla koncentreras utbyggnaden på att förtäta i centrala, stationsnära och attraktiva lägen nära vattnet. Några nya områden förstärker utvecklingen i byarna nära tätorten, med god anslutning till kollektivtrafik och cykelvägnät. Natur- och kulturmiljöer inom bebyggelsen ses som en tillgång. Fokus ligger på blandade boendeformer och förtätning på höjden.

Teckenförklaring

- Bostäder, nytt område
- Verksamheter, nytt område
- Utredningsområden
- Utveckling av grönområde
- Befintlig cykelväg
- Gator lämpliga för cykling
- Planerade cykelvägar till 2021
- Befintlig busshållplats

Sissastigen

Föreslagna utvecklingsområden i Bromölla tätort

Bostäder - nya områden

B1 Ågatan

Förtätning med bostäder i flerbostadshus i stationsnära läge. Minst 3 våningar. Plats för 20-40 lägenheter.

Konsekvenser: Området ligger nära järnväg och kraftledningar. Påverkan från magnetfält, buller och vibrationer ska utredas före exploatering. Placering av bebyggelsen är viktig för att uppnå "tysta" sidor. Byggnationen bedöms inte stå i strid med riksintresse för järnväg. Förtätningen är positiv för att uppnå stationsnära boende och passar in med omgivande flerbostadshus. Området riskerar att översvämmas vid riklig nederbörd och flödesbelastning och utjämning av dagvatten måste därför utredas i detalj för ytan.

B2 Norreskog, Allarpsvägen

Allarpsvägen ligger högt med utsikt mot Levasjön. Väster om vägen föreslås komplettering med enstaka hus för att stärka randbebyggelsen.

B3 Norreskog, Ola Mattes väg öster

I anslutning till befintliga villatomter vid Ola Mattes väg föreslås ytterligare cirka 4 villatomter.

Konsekvenser tillhörande B2 och B3: Jordbruksmark tas i anspråk. Områdena omfattas av riksintresse för naturvård och friluftsliv, samt ligger i anslutning till värdefull kulturmiljö. Allarpsvägen berör strandskydd. Avståndet till närmaste busshållplats är 2-3 km. Gång- och cykelväg planeras till båda områdena och de ska även anslutas till kommunalt VA och bredband via fiber.

B4 Råby elva

Plats för cirka 20 lägenheter. Etablering av enstaka djurgårdar för ett mindre antal djur bör även vara lämpligt i området.

B5 Råby by

Möjlighet att etablera djurgårdar i området.

Konsekvenser tillhörande B4 och B5: Främst jordbruksmark tas i anspråk, men även ängs- och hagmark. Områdena ligger i närheten av Levasjön, som omfattas av Natura 2000 samt gränsar till riksintresse för naturvård och friluftsliv. I Råby elva finns en nedlagd vattentäkt. Områdena har nära till kollektivtrafik. Cykelstråk finns fram till Råby elva, och en utbyggnad är planerad till Råby by. Områdena ska anslutas till kommunalt VA. Skyddsavstånd mellan bostäder och

djurhållning liksom risk för påverkan på vattenkvalitet och Natura 2000 ska beaktas i fortsatt planering. För planlagt område rekommenderas 50 – 100 meter mellan befintliga bostäder och hästhållning, och utanför planlagt område minst 30 meter mellan befintliga bostäder och hästhållning och minst 10 meter mellan bostäder och betesmark, med avseende på allergener. Områdena möjliggör ett tätortsnära boende i lantlig miljö och med goda kommunikationer. Topografin kan dels användas till att maximera en vacker utsikt över Levasjön och landskapet och dels för att hindra spridning av allergener och lukt från djurhållning.

Verksamheter - nya områden

V1 Västra porten (Bromölla 11:82/Gualöv 6:11)

En fortsättning av befintligt verksamhetsområde beläget mellan E22 och Kristianstadsvägen, väster ut mot Gualöv. För störande och mindre störande industri, beroende på avstånd till bostäder.

Konsekvenser: Skogsområde tas i anspråk. Området gränsar till riksintresse för friluftsliv, och inom området finns fornlämningar. Området har god anslutning till gång- och cykelväg samt kollektivtrafik. Området ligger mellan järnväg, motorväg och bilväg och är därför redan mycket påverkat av störningar. Dock utnyttjas skogen för bär- och svamplockning och är sannolikt en viktig refug för växt- och djurliv. Skyddsavstånd till bebyggelse måste utredas med avseende på buller och annan påverkan från industri.

Utredningsområden

U1 Dalagatan

Utredningsområde för klimatanpassning eller komplettering av bostäder, flerbostadshus i minst 2 plan eller 4-6 radhus.

Konsekvenser: Delvis trädbevuxen mark tas i anspråk. Området ligger centralt och nära kollektivtrafik och gång- och cykelstråk. Flerbostadshus bidrar till blandad bebyggelse, men bryter av mot omgivande villabebyggelse. Området ligger nära huvudstråk för markavledning av dagvatten och kan därför vara lämpligt som klimatanpassningsyta. Öppen dagvattenhantering måste bland annat utredas med avseende på säkerhet, funktion och skönhet.

Utveckling av grönområden

I texten nedan pekas flera grönområden ut som *kompensationsytor*. När värdefulla grönytor tas i anspråk i tätorten ska de förlorade värdena i första hand kompenseras

i eller i närheten av det område som berörs. I andra hand kan kompensation ske i ett annat tätortsnära grönområde, genom olika kvalitetshöjande åtgärder eller ett långsiktigt skydd. Se även avsnittet *Övriga regleringar: Natur- och kulturmiljöer samt hushållning med mark och vatten*.

G1 Skräbeån

Natur- och strövområde i tätorten som bör utvecklas som naturreservat. I området ska vattenmiljöer återskapas, bland annat för hotade arter, och tillgängligheten öka.

Konsekvenser: Skräbeån har höga naturvärden och är en känslig recipient. Området hyser hotade arter. Alla biotopförbättrande åtgärder och eventuell restaurering av vattenmiljön måste utredas i detalj. Området utvecklas som ett centralt strövområde och skyddas för framtiden. Reservatsbestämmelser kan i framtiden kräva prövning av omgivande markanvändning.

G2 Kyrkskogen/Kyrkviken

Skogen sköts enligt Skogsbruksplan, med större insatser närmast gångvägen. Vid kyrkan kan skogen eventuellt öppnas upp mot Ivösjön för bättre sikt. Området är värdefullt för till exempel friluftsliv, växt- och djurliv och som klimatanpassningsyta och bör utvecklas som reservat.

Konsekvenser: Området gränsar till riksintresse för naturvård och friluftsliv samt Natura 2000. Grönområdet stärker kommunens gröna och blå struktur och är en viktig spridningskorridor för växter och djur längs Ivösjöns strandkant. Skogen erbjuder många ekotjänster såsom vattenrening, flödesutjämning och fågelsång. Inne i området lämnas död ved för en högre biologisk mångfald. Skogen skymmer utsikten mot Ivösjön och kan av vissa uppfattas som skräpig.

G3 Smedåkratippen

Utvecklingsområde för rekreation och tätortsnära natur. Det numera avslutade deponiområdet säkerställer en grön förbindelse mellan tätorten och Levräsjön och kan kompensera underskott på ekologiska värden i andra utvecklingsområden.

Konsekvenser: Efter sluttäckning och säker dagvattenhantering bidrar området till att utveckla kommunens tätortsnära rekreation och att stärka en spridningskorridor för växter och djur.

G4 Östergatan, mellan - söder

Området bör bevaras som betesmark och tätortsnära naturområde och bör utvecklas som naturreservat.

Konsekvenser: Området berörs av riksintresse för naturvärden, ängs- och hagmarker, tätortsnära natur och skog samt särskilt värdefulla kulturmiljöer. Området är kopplat till gång- och cykelstråk. Genom reservatsbildning skyddas områdets natur- och kulturvärden för framtiden, men bestämmelser kan innebära restriktioner för markanvändning inom och nära området. Området är påverkat av buller från väg 116.

G5 Östergatan, norr

Utredningsområde för natur och kompensationsyta. Utreda möjligheten till klimatanpassning.

Konsekvenser: Området är utpekad som tätortsnära natur. Jordbruksmark kan antingen bevaras med dagens hävd eller utnyttjas för att kompensera förlust av naturvärden inom tätorten. Kompensationsåtgärder skulle kunna påverka livsmedelsproduktionen negativt, och måste därför utredas i detalj.

G6 Bruksparken

Befintlig parkmark enligt detaljplan, som skulle kunna utvecklas till en mer socialt attraktiv park.

Konsekvenser: Ytan kan bli en mittpunkt bland butiker och arbetsplatser i centrum. Den förbinder torget med storlekplatsen och Ivöstrand och har nära till buss och cykelväg. Parkens ingångar bör utformas inbjudande och området ska upplevas som tryggt.

G7 Gualövs Strandskog

Skogen bör förbli örörd, som strövområde mellan Gualöv och Bromölla.

Konsekvenser: Området berörs av riksintresse för friluftslivet och naturvård, sumpskogar, strandskydd och gränsar till Natura 2000. Strandskogen är en viktig grön förbindelse i strandzonen mellan Gualöv och Bromölla, för såväl växter som människor och djur, och området bidrar till den tätortsnära rekreationen.

Utveckling av gång- och cykelvägnät

Det övergripande gång- och cykelvägnätet har en god täckningsgrad i Bromölla tätort. Ett antal kompletteringar föreslås, exempelvis längs med Folkets Husgatan, Kristianstadvägen, Allarpsvägen samt Tunnelvägen. Även kompletteringar av kortare sträckor föreslås.

Förtätning

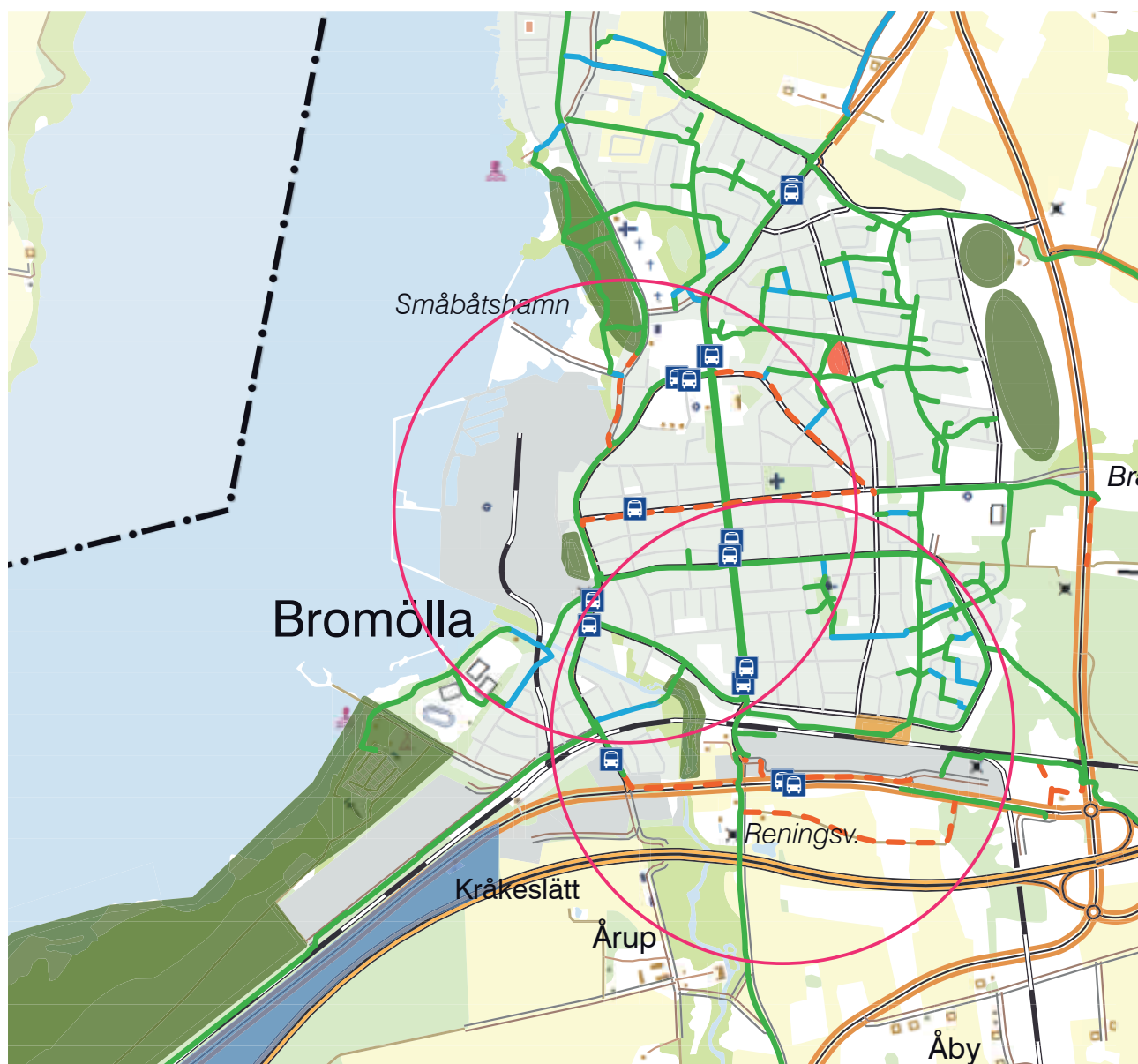
I Bromölla tätort möjliggör bebyggelsestrukturen för en två-kärnighet ur förtätningssynpunkt. De båda cirkelarna på kartan har radien 1 km från järnvägsstationen och Bromölla centrum. De markområden som ligger innanför cirkelarna bör ses som attraktiva för olika former av förtätning.

Det finns många fördelar med förtätning, både ur attraktivitets- och hållbarhetsperspektiv. Genom att utnyttja redan exploaterad mark mer intensivt kan värdefull natur- och jordbruksmark sparas. Det medför också att redan utbyggd infrastruktur i form av till exempel vägar och ledningsnät kan utnyttjas mer effektivt. Samma gäller för den sociala service som finns i området som förskola och skola. Förtätning skapar också bättre underlag för kollektivtrafiken.

Förtätning ska i första hand ske på höjden, och inte genom att befintliga grönytor tas i anspråk. Vid utbyggnad av nya områden eftersträvas i första hand bebyggelse med flerbostadshus.

Förutom nyexploatering kan förtätning möjliggöras genom planändring av redan planlagd mark. En sådan ändring skulle kunna innebära att mark planlagd för annat ändamål istället möjliggör för bostäder, eller att byggrätter ändras så att befintliga byggnader kan byggas på med fler våningar eller att befintliga byggrätter utökas i storlek. Planändringar prövas på sedvanligt sätt i enlighet med plan- och bygglagen.

Flera av de icke genomförda detaljplanerna (se Planberedskap Del 2) ligger inom cirkelarna. En full utbyggnad i dessa områden skulle innebära ett tillskott av cirka 250 bostäder.

Cirklarna visar områden inom 1 km radie från centrum respektive Bromölla station.

Storgatan

Näsum

Så här ser det ut år 2030!

Näsum är den dynamiska orten i den vackra dalgången, med kyrkan som landmärke. Det finns starka band till Vångabygden och Olofström och med buss är det bara tjugo minuter till tåget. I Näsum finns ett starkt näringsliv, god service och ett varierat bostadsutbud.

Hur når vi dit?

Den föreslagna utbyggnaden i Näsum är koncentrerad till mindre kompletteringsbebyggelse i direkt anslutning till tätorten och nära kollektivtrafiken.

Bostäder - nytt område

B6 Forsavägen öst

Komplettering av angränsande villabebyggelse med marklägenheter eller flerbostadshus.

Konsekvenser: Jordbruksmark tas i anspråk. Området berörs av riksintresse för friluftslivet. Gång- och cykelväg planeras i anslutning, och området har nära till kollektivtrafik

och samhällsservice. Lägenheter bidrar till blandning av boendeformer i Näsum. Området ska anslutas till kommunalt VA.

Verksamheter - nytt område

V2 Verksamheter öster om väg 116

Öster om väg 116, i anslutning till befintliga verksamheter finns möjlighet att komplettera med ytterligare industrimark.

Konsekvenser: Jordbruksmark tas i anspråk. Området omfattas av riksintresse för friluftslivet och gränsar till naturreservat och Natura 2000. Området har god anslutning till transportled för farligt gods och kollektivtrafik. Dagvatten kan påverka vattenkvaliteten och måste utredas särskilt, liksom även avstånd till bostäder från industri.

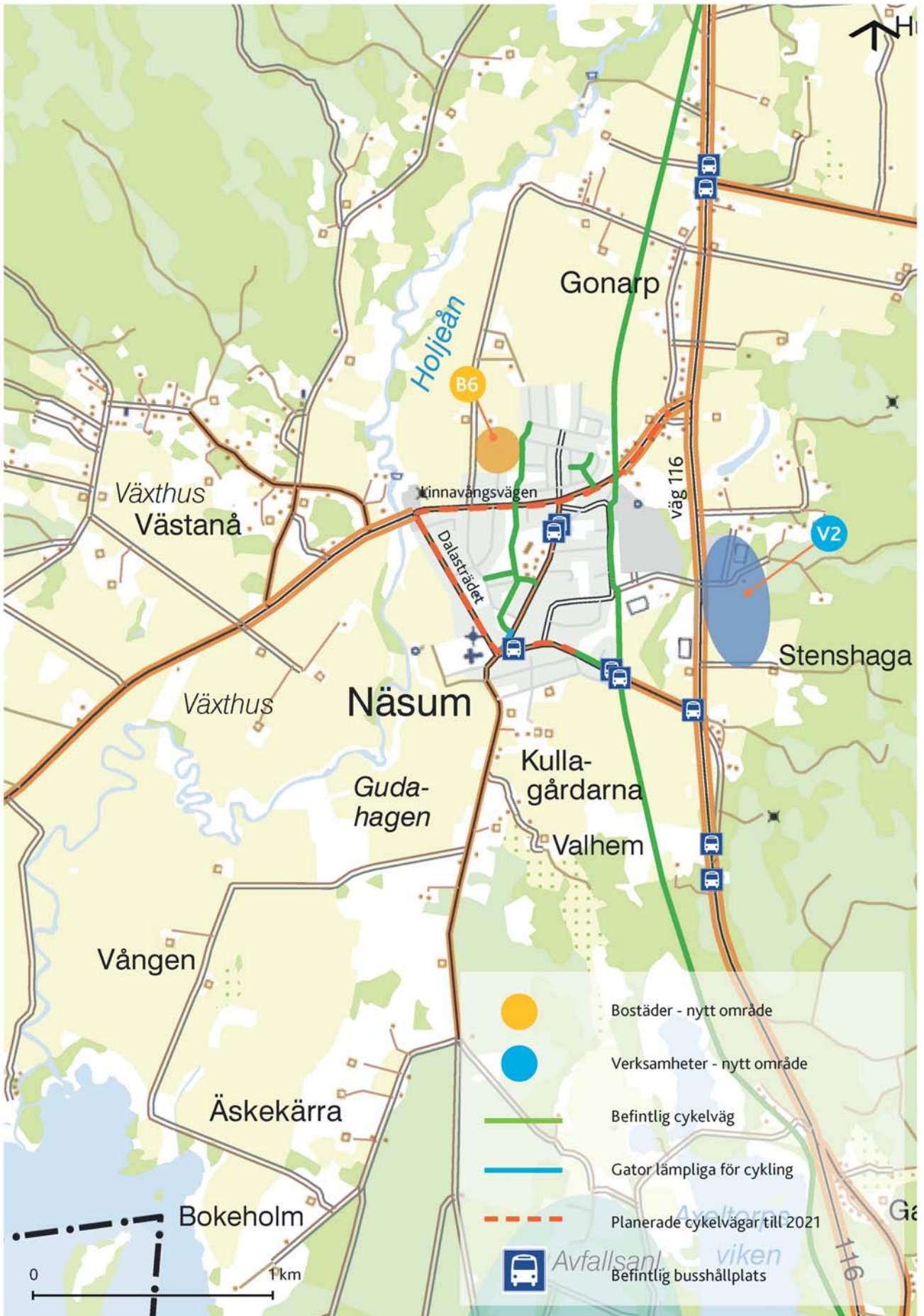
Utveckling av gång- och cykelvägnät

Längs med Axeltorpsvägen, Dalastrådet och Linnavångsvägen föreslås en komplettering med nya gång- och cykelvägar. En fortsatt positiv utveckling av cykelresorna kan skapa behov av en cykelväg mellan Näsum och Vånga. Utbyggnaden bör ske etappvis och inte längs den mycket kuperade Vångavägen, och i syfte att gynna landsbygdsutveckling och säkerhet.

Biblioteket i Näsum

Föreslagna utvecklingsområden i Näsum

Valje - Edenryd

Så här ser det ut år 2030!

I Valje och Edenryd är det alltid nära till havet. I Edenryd finns skola, samhörighet och småföretag och Valje är badorten med stolta anor där historisk och modern bebyggelse samsas och glider över gränsen till Sölvesborg. Ytterligare bostäder byggs i huvudsak i Valje, i takt med utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp.

Hur når vi dit?

I Valje och Edenryd koncentreras utbyggnaden till redan planlagd mark, vilken finns i anslutning till hållplats respektive på rimligt avstånd (drygt 1 km) till kollektivtrafik.

Ingen ny byggnation under 3 m ö h bör tillåtas, och ingen ny byggnation på Östersjövägens sjöside.

Utveckling av gång- och cykelväg

Längs med hela Östersjövägen finns en gång- och cykelväg som binder samman orterna längs med kusten. En komplettering föreslås längs med Sölvesborgsvägen, delen genom Valje.

Fotbollsplan i Edenryd

Inga nya utvecklingsområden föreslås i Valje-Edenryd. Ej genomförda detaljplaner redovisas i Del 2, avsnittet Planberedskap.

Gualöv

Så här ser det ut år 2030!

Gualöv har ett fint läge mellan slätt och skog. Invånarna måste även samsas med järnväg och motorväg. Skolan, badplatsen och de goda förbindelserna till Kristianstad, Bromölla och Blekinge gör Gualöv till ett smidigt val för många.

Hur når vi dit?

I Gualöv finns detaljplaner som möjliggör en förtätning av befintlig bostadsbebyggelse, nära till kollektivtrafik med bra turtäthet.

Utveckling av friluftsliv

BP1 Gualövs badplats

Återskapande av badplats vid Ivösjön, vilken även kan bli en naturlig mötesplats för Gualövsborna.

Konsekvenser: Området berörs av riksintresse för friluftslivet och naturvård, strandskydd samt gränsar till Natura 2000. Området riskerar att översvämmas vid förhöjda vattennivåer.

En utveckling av den gamla badplatsen vid Ivösjön skulle öka tillgängligheten till sjön för de boende men även för besökande. Järnvägsövergången kan utgöra en säkerhetsrisk. Lokaliseringen ska utredas med hänsyn till fågelintressen.

Utveckling av grönområden

G7 Gualövs Strandskog

Gualövs strandskog utgör en grön förbindelse mellan Gualöv och Bromölla. Skogen bör förbli orörd, som strövområde mellan Gualöv och Bromölla.

Konsekvenser: Området berörs av riksintresse för friluftslivet och naturvård, sumpskogar, strandskydd och gränsar till Natura 2000. Strandskogen är en viktig grön förbindelse i strandzonen mellan Gualöv och Bromölla, för såväl växter som människor och djur, och området bidrar till den tätortsnära rekreationen.

Utveckling av gång- och cykelväg

En gång- och cykelväg, som binds samman med gång- och cykelvägarna mot Bromölla samt Nymölla - Edenryd - Valje, föreslås längs med Byvägen.

Gualövs kyrka

Föreslagna utvecklingsområden i Gualöv

Nymölla

Så här ser det ut år 2030!

I Nymölla finns kommunens största industri, ett nationellt värdefullt vattendrag, hav och kulturhistoriska miljöer sida vid sida. Nymölla är av stor betydelse som en knutpunkt för besöksnäring, friluftsliv och näringsliv. Utbyggnad av bostäder sker i liten skala, i samband med kommunal VA-utbyggnad och med hänsyn till skyddsavstånd till industri.

Hur når vi dit?

I Nymölla möjliggörs för ett mindre antal hästgårdar samt komplettering av villabebyggelse. Ytterligare verksamheter ges möjlighet att etablera sig i Nymölla.

Bostäder, nya områden

B7 Tostebergavägen

Möjlighet att etablera enstaka hästgårdar med ett fåtal djur längs Tostebergavägen, söder om samhället.

Konsekvenser: Området berörs av landskapsbildsskydd, ängs- och hagmarker och det gränsar till Natura 2000. Skogs- och jordbruksmark tas i anspråk. Närmaste busshållplats finns inom 1 km, men med gles turtäthet. Cykelväg saknas fram till Nymölla. Byggnation bör invänta möjlig anslutning till kommunalt VA. Skyddsavstånd mellan bostäder och djurhållning liksom risk för påverkan på vattenkvalitet och Natura 2000 ska beaktas i fortsatt planering. För planlagt område rekommenderas 50 – 100 meter mellan befintliga bostäder och hästhållning, och utanför planlagt område minst 30 meter mellan befintliga bostäder och hästhållning och minst 10 meter mellan bostäder och betesmark, med avseende på allergener. Områdena möjliggör ett tätortsnära boende nära havet.

B8 Ferehusen, mellan Gualöv och Nymölla

Enstaka villor föreslås längs med Sågmästarvägen, mellan Gualöv och Nymölla.

Konsekvenser: Skogsmark tas i anspråk. Området ligger avskilt men ändå nära till kollektivtrafik, gång- och cykelväg och strövområden. Området ska anslutas till kommunalt VA. Området är påverkat av buller från motorväg, järnväg och industri.

Verksamheter, nya områden

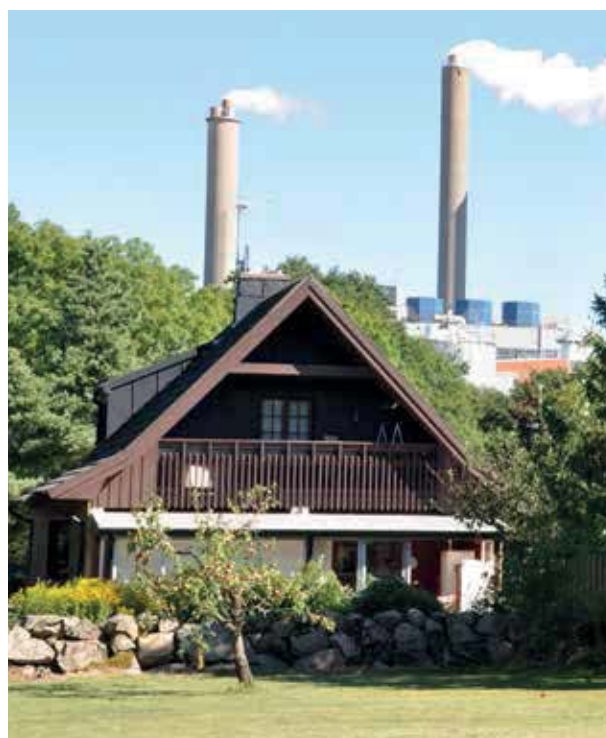
V3 Havgård (Nymölla 2:2 m fl)

Norr om Östersjövägen strax öster om Nymölla finns möjlighet att peka ut mark för tyngre verksamhet. Detta på grund av närheten till Stora Ensos anläggning. Området ligger även lättillgängligt ur transportsynpunkt med bra anslutningar till E22 samt närhet till industrispåret som går till Stora Enso. Företräde kan därvid ges till verksamheter som kan transportera gods på järnväg.

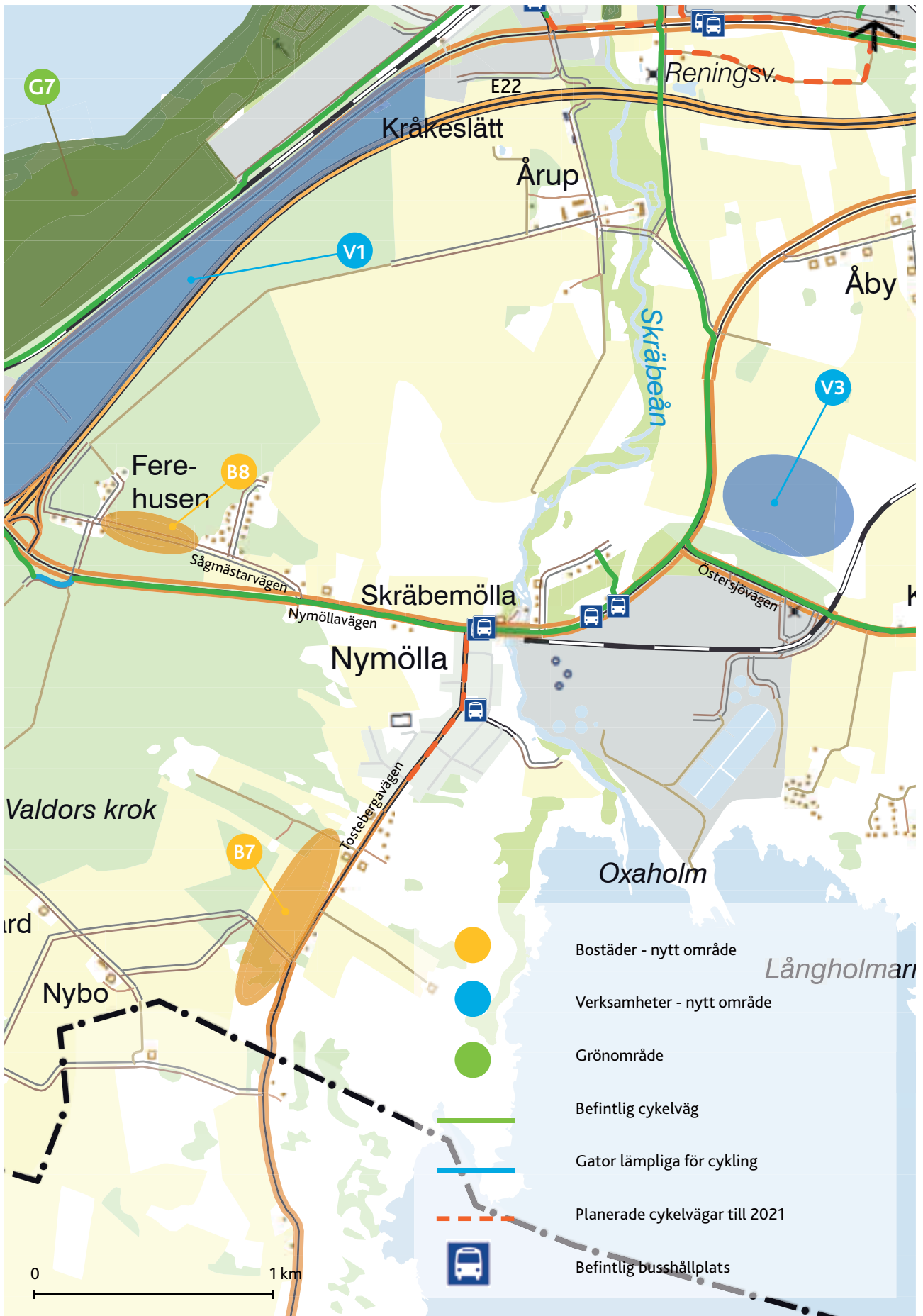
Konsekvenser: Området gränsar till särskilt värdefull kulturmiljö och innehåller fornlämningar. Åkermark tas i anspråk. Tallskogen söderut hyser häckande lärkfalk. Området har nära till befintlig stor industri, och möjliggör för etablering av störande industri med anslutning till industrispår, motorväg, transportled för farligt gods, kollektivtrafik och gång- och cykelväg. Området ligger på lätta jordar och dagvattnets påverkan på grundvatten måste utredas liksom även risken för att miljö kvalitetsnorm för luft ska överskridas. Området påverkas inte av stigande havsnivå upp till 3 meter men däremot upp till 5 meter. Området påverkas inte av översvämning från Skräbeån, 100-årsflöde eller högsta beräknat flöde.

Utveckling av gång- och cykelvägnät

En gång- och cykelväg föreslås längs Tostebergavägen, delen som går genom samhället.

Nymölla

Föreslagna utvecklingsområden i Nymölla

Landsbygd

Så här ser det ut år 2030!

Bromölla kommun har en levande landsbygd, med en stor gemenskap i byarna men även med möjlighet att bo osynlig från närmaste grannen. På landsbygden finns ett stabilt näringsliv, inte minst för att ta emot besökare till kommunen och "Skånes sjödistrikt".

Det förutsätter lösningar för vatten och avlopp som är långsiktigt hållbara ur ett miljö- och hälsoperspektiv, och att ett rationellt jord- och skogsbruk eller skötseln av viktiga natur- och kulturvärden inte försvåras av ny bebyggelse. Ett ökat bilberoende och påverkan på klimat och miljö måste balanseras mot den enskildes behov.

Kommunen ska identifiera värdekärnor i landskapet och eventuella behov av skydd eller utveckling.

Hur når vi dit?

Kust och sjö

Naturen, och inte minst havet, sjöarna och vattendragen, är kommunens stora tillgång när det gäller att locka besökare och boende. Att skydda och utveckla natur- och grönområden i allmänhet, och vattenmiljöer i synnerhet,

Betesmark i Näsum

måste därför prioriteras i all planering.

För den unika miljön längs kusten och kustvattnet krävs en långsiktig och regional plan och en prioritering av naturens respektive friluftslivets intressen. Enskilda markägares behov ska också vägas in.

Framtida exploatering ska inte försämra överlevnaden för växter och djur eller allmänhetens tillgång till strandnära områden. På så vis säkras även möjligheten för lokalt näringsliv att behålla sin försörjning.

Jordbruksbygd och skogsbygd

I jordbruket finns många möjligheter att komplettera den traditionella verksamheten. Samtidigt är den djurhållning som finns kvar nödvändig för att hålla landskapet öppet.

De stora skogarna i kommunen är betydelsefulla för friluftslivet, biologisk mångfald och för lokalklimatet. Samtidigt ger de upphov till arbetstillfällen på landsbygden och det måste finnas möjlighet till ett aktivt och ansvarsfullt skogsbruk. Kommunen ska så långt möjligt skydda näringen från åtgärder som försvårar verksamheten.

Hästgårdar

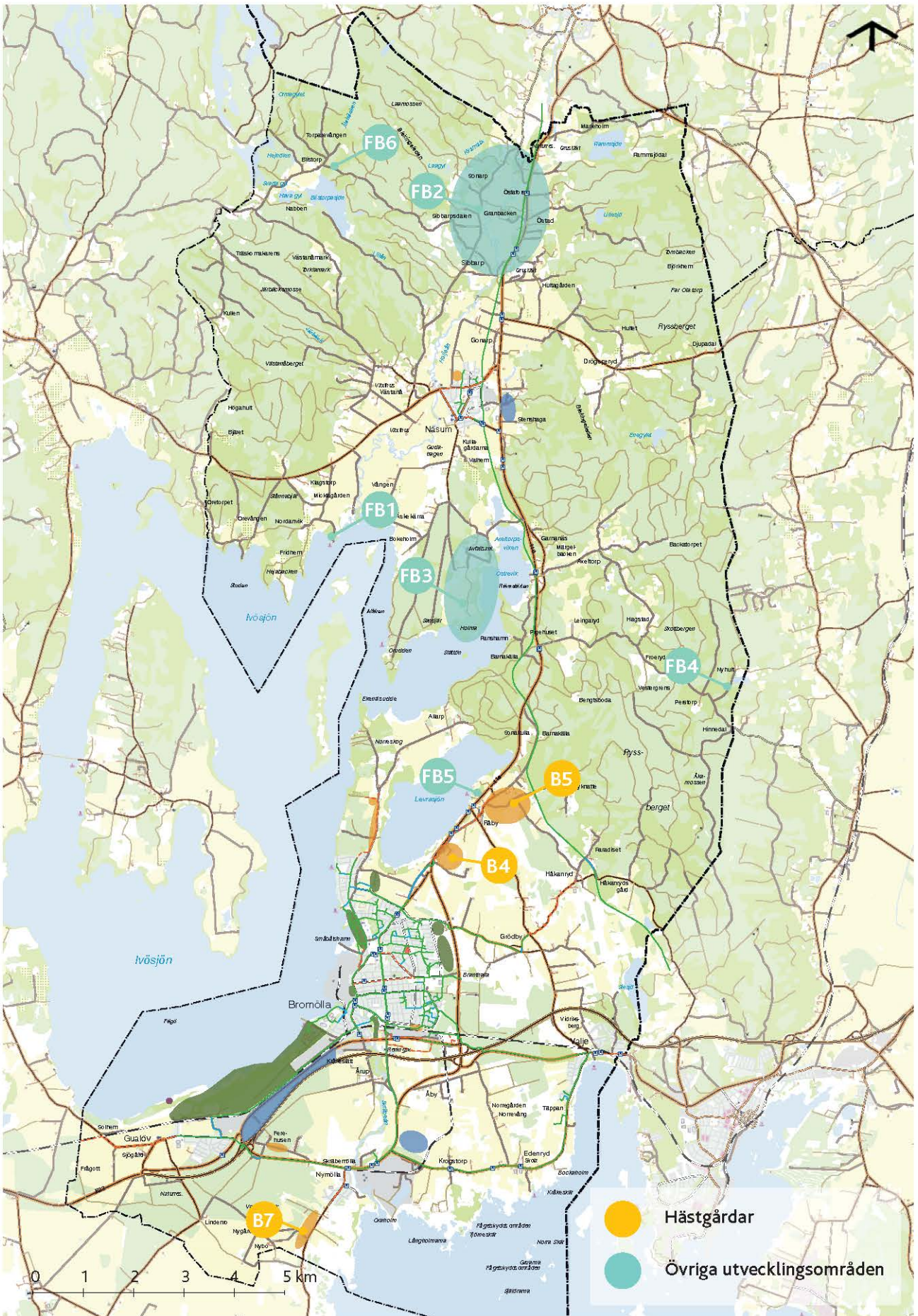
I översiktsplanen pekar kommunen ut några områden (Råby, Råby elva och ett område söder om Nymölla), där det trots den relativa närheten till annan bebyggelse och tätort, ska vara möjligt att hålla djur. Se vidare under avsnitten för *Bromölla* samt *Nymölla*. För dem som bor i tätorten är det positivt att kunna träffa djur, eller bedriva hästsport, nära hemmet.

På landsbygden kan hästen vara såväl fritidsaktivitet som inkomstkälla, och är avgörande vid val av bostad. Samtidigt är hästhållning inte alltid positivt för bevarandet av naturbetesmarker, där det istället kan vara avgörande att bevara en historisk hävd. Vid planering för nya bostäder och djurgårdar ska kommunen tillämpa aktuella rekommendationer om skyddsavstånd.

Friluftsliv

Större delen av kommunens yta är av riksintresse för friluftslivet, och det är förvisso viktigt såväl för besökare som för kommunens invånare. Kommunen ska se till att det finns vägledning ut i landskapet och att de strukturer som behövs håller en god kvalitet.

Föreslagna utvecklingsområden på landsbygden

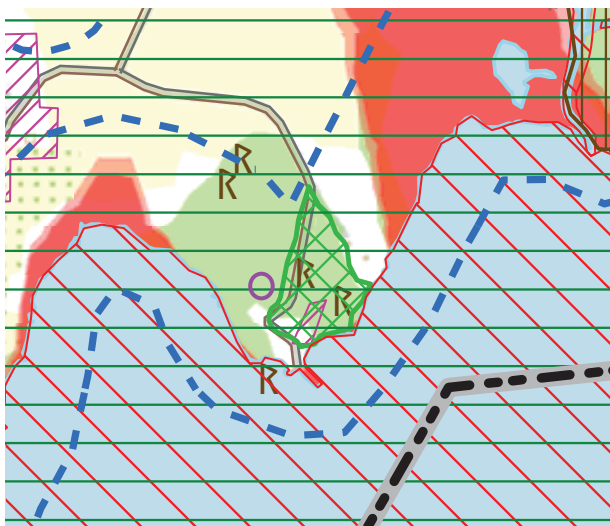
LIS - landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Kommunen pekar i översiktsplanen inte ut något så kallat LIS-område för att den vägen utveckla den lokala besöksnäringen och omgivande landsbygd. Istället föreslås utvecklingen på landsbygden främst ske på andra grunder. Se nedan och även avsnitt *Regleringar*.

Övriga utvecklingsområden på landsbygden

Bromölla kommun har fokus på god vägledning ut i naturen. Ett antal utvecklingsområden för besöksnäring och friluftsliv, i första hand på landsbygden, pekas därför ut i anslutning till kommunens vandrings-, cykel- och båtleder.

FB1 Klackabacken

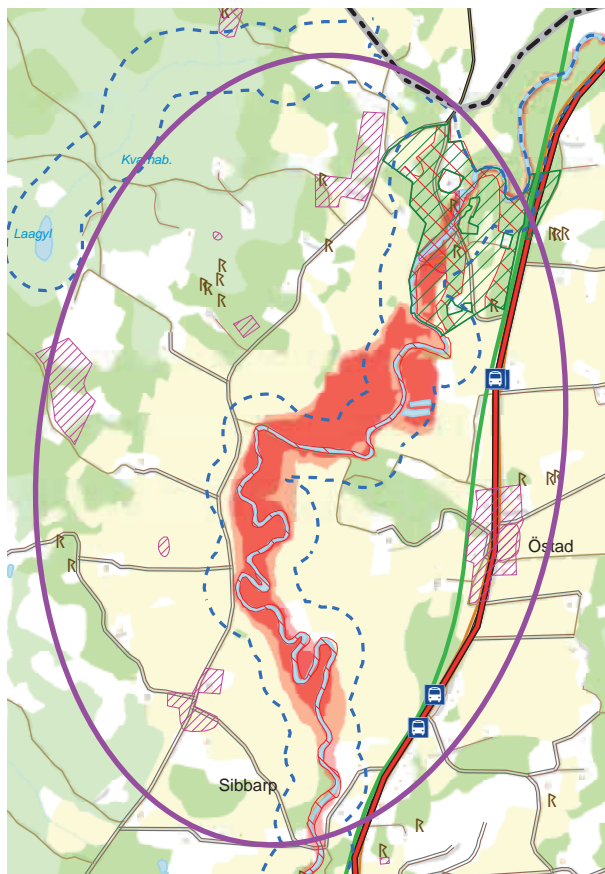

Klackabacken ligger vackert vid Ivösjöns norra strand med småbåtshamn och badplats. Det är en tilläggsplats för turbåtar på Ivösjön. Närområdet innehåller bokskog, linbastu, diabasbrott och Humletorkans café och vandrarhem. Ett enkelt vindskydd skulle kunna anordnas i direkt anslutning till parkeringsplatsen.

Klackabacken ligger i ett kulturlandskap utpekat som bevarandevärd av Länsstyrelsen på grund av gravfältet Gudahagen, humleodlingar och landets enda humletorka i Klagstorp. Den fria zonen mellan Näsums kyrka och Ivösjön är särskilt viktig för upplevelsen av kulturlandskapet. En exploatering vid Klackabackens badplats bedöms inte inverka negativt på dessa värden. Dispens från strandskydd krävs. Påverkan på närliggande Natura 2000-område Ivösjön-Oppmannasjön liksom riksintresse för naturvård och friluftsliv måste utredas.

Konsekvenser: Området berörs av riksintresse för naturvård och friluftsliv, strandskydd, särskilt värdefulla kulturmiljöer, nyckelbiotop och gränsar till Natura 2000. Området kan komma att översvämmas vid 100-årsflöde. Ett enkelt vindskydd i anslutning till befintlig parkeringsyta, som byggs för att passa in bland lövträden, och som utrustas med torrtoalett, bedöms inte påverka de stora natur- och kulturvärdena negativt. Friluftslivet påverkas positivt.

FB2 Sibbarpsdalen

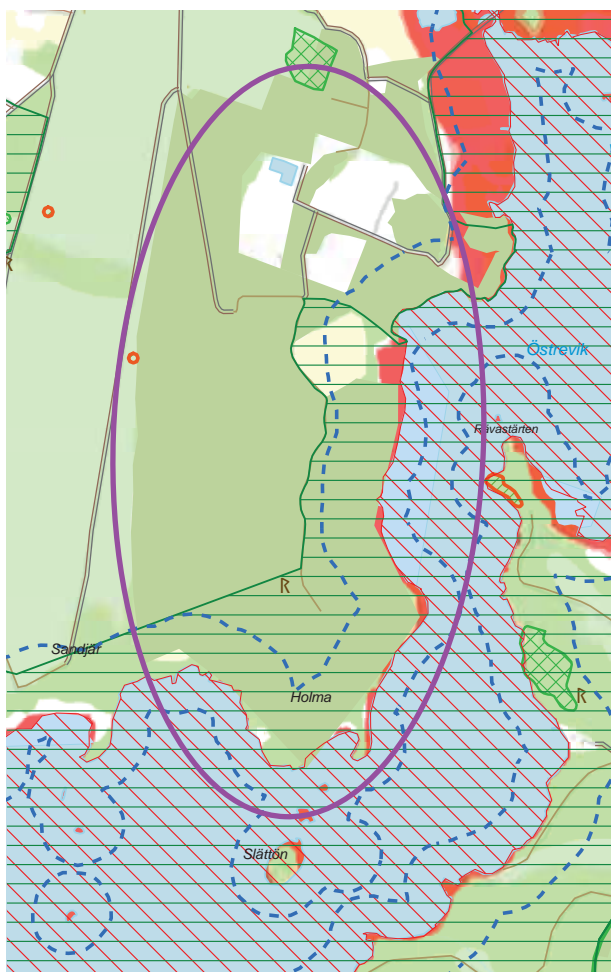

Hela dalen utgör en potentiell utvecklingszon för turistverksamhet i framtiden. Här finns vacker natur i ett kuperat, varierat landskap med inslag av vattendrag och sjöar. Näsumaleden och Skåneleden passerar området och Banvallen (cykelled) förbinder i norrsydlig riktning. Östafors rastplats ligger där de två vandringsledningarna möts och har god service. Sibbarpsdalen erbjuder redan idag gårdsbutiker, upplevelser och bed & breakfast.

Konsekvenser: Området berörs av riksintresse för friluftslivet, ängs- och hagmarker, åkermark samt strandskydd och hela Holjeåns dalgång har en landskapskaraktär som är känslig för exploatering. Holjeå är Natura 2000. Området kan komma att översvämmas vid höga flöden. Översiktsplanen föreslår i första hand

ett stöd till redan etablerad besöksnäring och befintlig struktur i form av vandring, vatten- och cykelleder. I de fall fortsatt planering föreslår ny exploatering måste denna utredas särskilt och med hänsyn till de stora natur- och kulturvärdena i landskapet. Översiktsplanen slår fast att exploatering bör undvikas i andra lägen än i gränsen mot skogslandskapet.

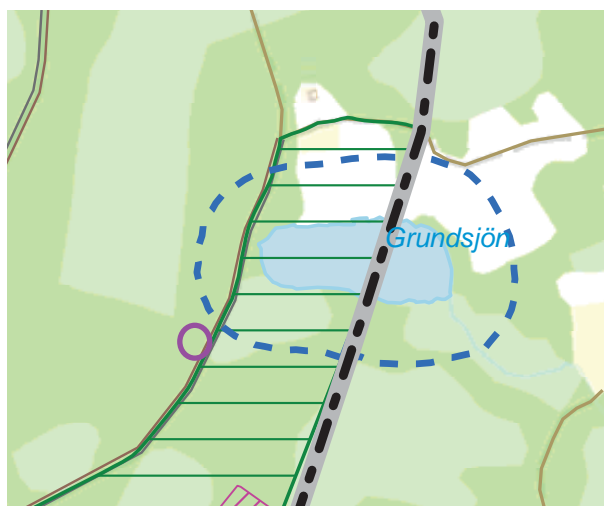
FB3 Åsen

Skogs- och våtmarksområde söder om Åsens deponianläggning. Marken ägs av kommunen och skogen sköts enligt *Skogsbruksplan 2012-2021*. Lämpligt att skydda och utveckla som naturreservat, för att säkerställa friluftslivets intressen och natur- och kulturmiljövärden.

Konsekvenser: Området berörs av riksintresse för naturvård och friluftsliv, strandskydd, sumpskogar och fornlämningar samt gränser till Natura 2000. Reservatsbildning säkerställer friluftslivets intressen samt natur- och kulturvärden och bedöms inte stå i konflikt med nuvarande markanvändning.

FB4 Grundsjön och Ryssberget

Grundsjön ligger precis vid kommungränsen till Sölvesborg med Ryssberget i norr. Sjön erbjuder goda fiskemöjligheter med flera fiskarter och är tillgänglig även för personer med funktionshinder. Det finns en grillplats intill men i övrigt ingen service i närområdet.

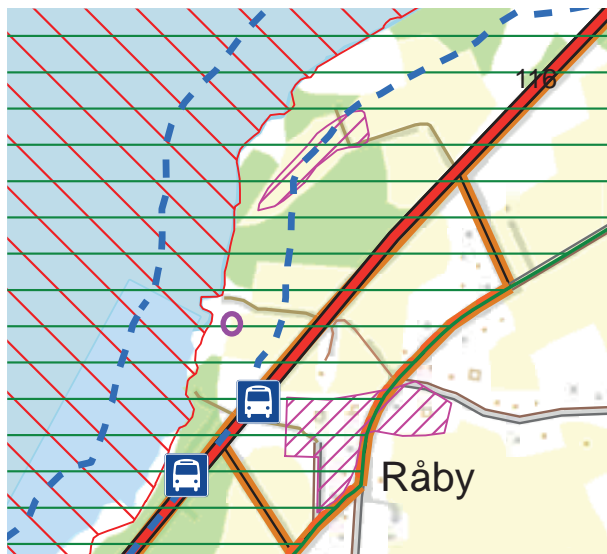
Strax sydväst om sjön, utanför strandskyddat område, föreslås ett fåtal enkla övernattingsstugor eller ett vindskydd, utan bekvämligheter. Skåneleden och en ridled passerar väster om sjön och området lockar förutom fiskare även vandrare och besökare som söker lugn och ro.

Exploateringen skulle utformas på ett enkelt och naturvänligt sätt där målet är att minimera ingreppen i miljön. Enkla stugor skulle kunna lyftas in utan större åverkan på naturen.

Konsekvenser: Området berörs av riksintresse för friluftsliv och naturvård, stora opåverkade områden och gränser till strandskydd. Dricksvattenkran för vandrare finns i närheten. Placering av enkla stugor eller vindskydd utan andra bekvämligheter än en torrtoalett i anslutning till Skåneleden, men utanför strandskydd, stärker friluftslivets intressen även mellankommunalt. Om byggnationen anpassas till befintlig skogsmiljö och kuperad terräng bedöms inte området påverka naturvårdens intressen eller vattenkvaliteten negativt eller innebära en påtaglig påverkan för området som helhet.

FB5

Levrasjön

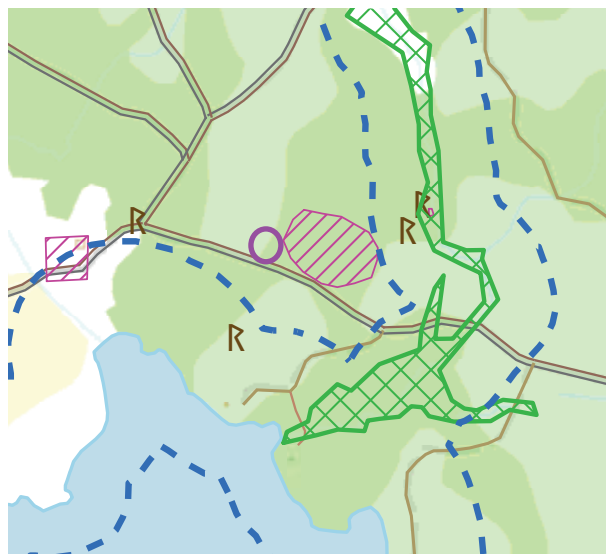
Levrasjön är en utmärkt fiskesjö. På östra stranden finns Råby badplats där en mindre camping föreslås. Det innebär enklaste formen av camping utan utbyggnad av servicebyggnader etc. En utmärkning av tillåten campingplats och utökade faciliteter för sop- och latrinhantering behöver iordningställas. Området ligger bra till längs Humleslingan, i vacker omgivning med goda bussförbindelser på väg 116.

Dispens från strandskydd krävs. Påverkan på närliggande Natura 2000-område Levrasjön samt riksintresse för naturvård och friluftsliv måste utredas.

Konsekvenser: Området berörs av riksintresse för naturvård och friluftsliv, strandskydd och gränisar till Natura 2000. Campingen planeras i direkt anslutning till befintlig kommunal badplats och ska anslutas till kommunalt VA. Området är nära kollektivtrafik och planerad cykelväg samt Humleslingans turistväg och bidrar positivt till friluftslivet och besöksnäringen. Vid prövning av strandskyddet ska tillräckligt utrymme lämnas mot strandlinjen för att säkerställa goda livsvillkor för djur och växter, och med hänsyn taget till höjda vattennivåer i framtiden.

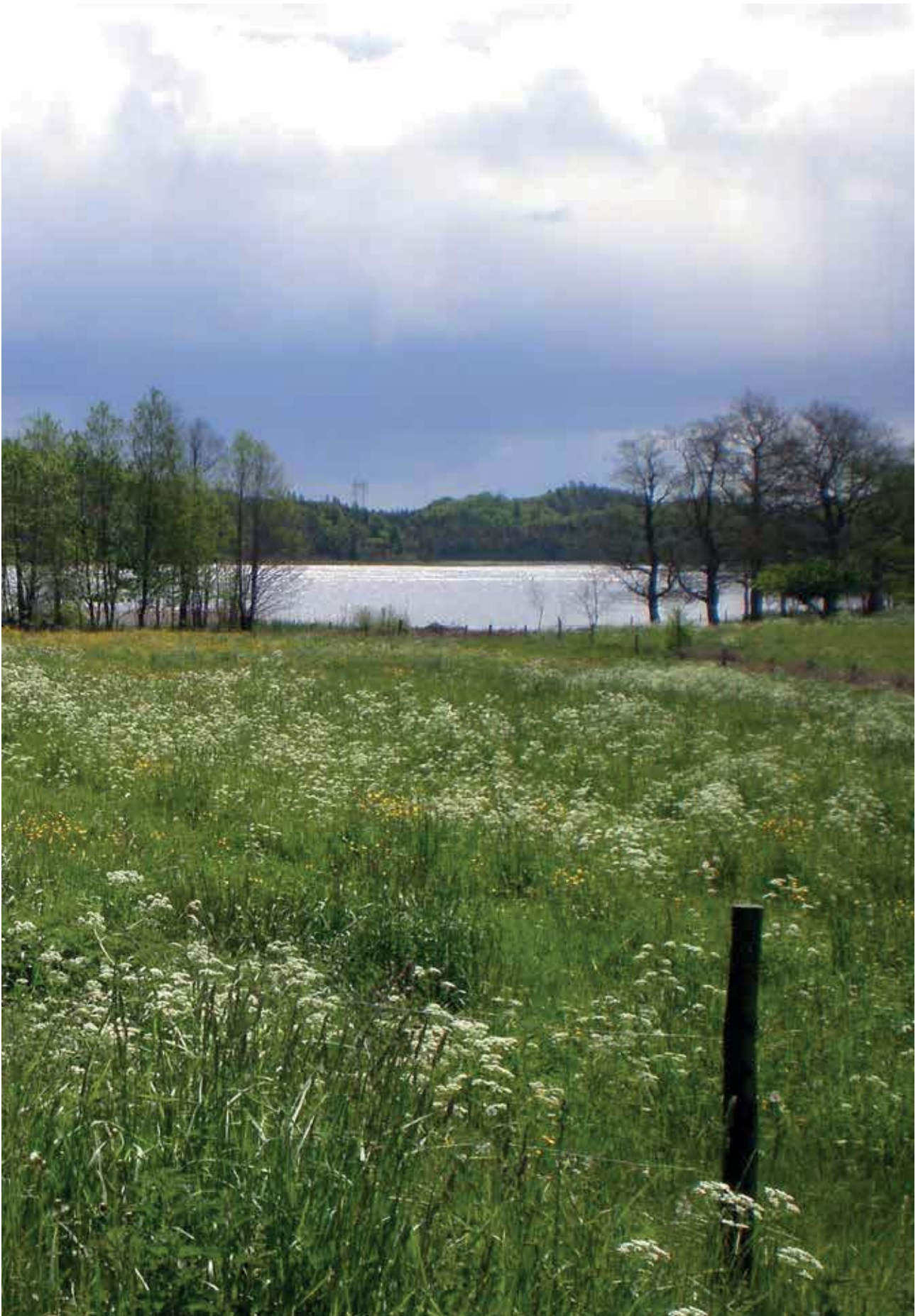
FB6

Blistorp

Blistorps by ligger norr om Blistorpsjön och hela området är gammal kulturbygd. Landskapet utgörs av öppen odlingsbygd i lövskogsdominerat landskap. Möjligheten att uppföra några stugor i området bör prövas för att utöka servicen till de besökare som kommer och passerar på Näsumaleden intill. Blistorpsjön saknar allmän badplats. Utredning av påverkan på riksintresse för friluftsliv krävs.

Konsekvenser: Området berörs av riksintresse för friluftslivet, stora opåverkade områden och särskilt värdefulla kulturmiljöer. Genom att placera ett mindre antal stugor i skogen nordost om sjön och Blistorps by, och utanför strandskydd, kan man undvika en negativ påverkan på den värdefulla kulturmiljön och på vattenkvaliteten. Området, som ligger utanför hög skyddsnivå för enskilda avlopp, föreslås försörjas med enskilt vatten och avlopp. Stugorna ska utformas enkelt för att passa in i miljön, och de förväntas bidra positivt till friluftslivet och besöksnäringen med sin placering intill Näsumaleden. Området bedöms inte innebära en påtaglig påverkan för området som helhet.

Blistorpasjön

2014-04-02

Dnr 401-1316-14
72-A-0005

Kontaktperson

Samhällsbyggnadsavdelningen
Enheten för samhällsplanering
Elisabet Weber
010-224 16 89
elisabet.weber@lansstyrelsen.se

Bromölla kommun
tekniska@bromolla.se
Box 18
295 21 BROMÖLLA

Utställning – förslag till ny översiktsplan för Bromölla kommun, ÖP 2030

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen anser att Bromölla kommun har tagit fram en översiktsplan som på ett föredömligt sätt redovisar berörda statliga intressen och hur kommunen avser att tillgodose dessa. Kommunen har kompletterat planhandlingarna efter samrådet och helt tillgodosett de synpunkter länsstyrelsen hade på samrådshandlingarna.

Planhandlingens miljöbedömning är välgjord och kommunen har på ett bra sätt utnyttjat sitt kommunala planeringsunderlag avseende kulturmiljö- och naturvärden.

Länsstyrelsen gör bedömningen att föreliggande plan kommer att fungera väl som vägledande instrument för efterföljande provningar utifrån att planhandlingarna på ett föredömligt sätt redovisar befintliga bebyggelse- och landskapsområden med tydliga anvisningar för hur dessa ska användas, utvecklas och bevaras. Plankartan är mycket välgjord och ger tydlig vägledning.

Länsstyrelsen gör bedömningen att flertalet av efterföljande detaljplaner kommer att behöva välgrundade miljöbedömningar med tydliga utredningar för att det ska vara möjligt för länsstyrelsen att bedöma markens lämplighet eftersom det inom de flesta områden finns en eller flera statliga intressen att beakta såsom riksintressen enligt 3 och 4 kap miljöbalken, översvämningar, miljökvalitetsnormer för vatten och områdesskydd enligt 7 kap miljöbalken.

Beskrivning av ärendet

Bromölla kommun har remitterat förslag till ny kommundäckande översiktsplan till länsstyrelsen för granskning. Syftet med planen är att redogöra för kommunens framtida mark- och vattenanvändning och för den process där kommunens fysiska struktur diskuteras och utvecklas i samverkan med invånare och beslutsfattare.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Bankgiro	E-post	www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	010-224 10 00	010-224 11 10	102-2847	skane@lansstyrelsen.se	www.lansstyrelsen.se/skane
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	010-224 10 00	010-224 11 02			

Inriktningen för den fysiska planeringen, i den kommunövergripande översiktsplanen daterad 2014 med sikte på 2030, "ÖP 2030", är att säkerställa de natur- och kulturvärden som finns inom Bromölla kommunen samtidigt som översiktsplanen möjliggör för en utveckling av rekreation, friluftsliv, småskalig besöksnäring och nya utvecklingsområden för bostäder och verksamheter.

Bromölla kommun berörs av många statliga intressen. Större delen av kommunen omfattas av ett eller flera riksintressen enligt 3 och 4 kap miljöbalken och områdeskydd enligt 7 kap miljöbalken. Kommunen är fornlämningsrik och står inför många utmaningar på grund av klimatförändringarna såsom stigande hav, risk för översvämningar. Inom kommunen finns flera miljöfarliga verksamheter, flera vägar för farligt gods och riksintresse väg och järnväg att ta hänsyn till förändringar i byggnadsbeståndet.

Skäl till länsstyrelsens beslut

Tillämpliga bestämmelser

Under utställningstiden ska länsstyrelsen enligt 3 kap 16 § PBL avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap Miljöbalken (MB)
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm (MKN) enligt 5 kap MB inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap 18 e § första stycket MB (strandskyddsområde),
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Granskningsyttrandet ska enligt 3 kap § 20 PBL redovisas tillsammans med översiktsplanen. Om länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del, ska detta anmärkas i planen.

Enligt 3 kap § 2 PBL ska en översiktsplan ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

2014-04-02

Dnr 40-1316-14
72-A-0005

Enligt 3 kap § 5 PBL ska det av översiktsplanen framgå

1. grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden,
2. kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras,
3. hur kommunen avser att *tillgodose* de redovisade riksintressena och *följa* gällande miljökvalitetsnormer,
4. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta *hänsyn till* och *samordna* översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen, och
5. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken.

Enligt 3 kap, 6 § PBL ska översiktsplanen utformas så att *innebörden* och *konsekvenserna* av den tydligt framgår.

Enligt 3 kap § 8 PBL ska planförslaget om det antas medföra betydande miljöpåverkan åtföljas av en miljökonsekvensbeskrivning enligt kraven i 6 kap §§ 11-8 och 22 miljöbalken.

De som deltagit i Länsstyrelsens beslut

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Carl Älfvåg med länsarkitekt Elisabet Weber som föredragande. I den slutliga handläggningen har också naturvårdsstrateg Linda Gustafsson, kulturmiljöstrateg Olof Martinsson, vattenstrateg Pär Persson och planhandläggare Anna Jansson Thulin deltagit.

Carl Älfvåg

Elisabet Weber

